

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15

దేన్య పట్టణము 1927-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 21-వ తేది శుక్ర వారము

169

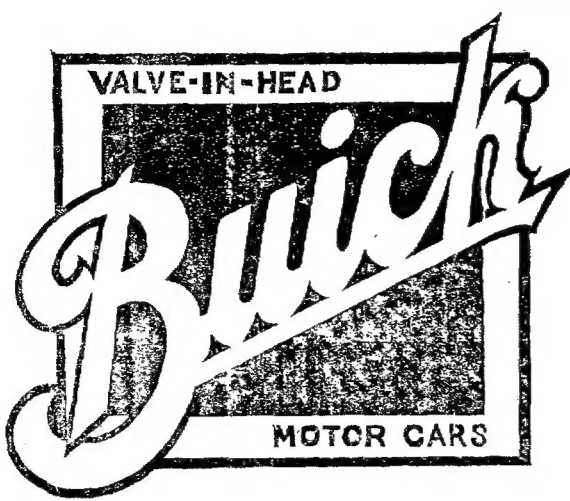
శ్రీ సత్యవనామనవత్సర ఆశ్వయుజమాస బహుళ ఏకాదశి.

సంవిక ౧౫

అమృతాంజనము అప్పునిగమును
నొప్పలకు నంటివలయును.
పంచభాష చీటీ చుట్ట కిచ్చి
మోసకం గుండును.
చక్కని జ్యోతి నానావేదములు
జజ్జరీ 1-3 రు 4-5
గ్రతియింట ముఖ్యముగా నుంటిమి.
అమృతాంజనం దీహి
6, 7 తింబు కెట్టివిక్కి, ముద్రాను
తక
249, ప్రోరోడ్డు, పోర్టు, బంబాయి.

[illegible]

1928-వ సం॥ వత్సరమునకు

ను ప్రదర్శించుచున్నాము

నూతన మార్పులు గలిగి, అందముగను, చక్కగాను, గట్టిగాను, సౌఖ్యదాయకముగా నుండి వేగముగలిగి ప్రయాణ మొనర్చుటకు తగిన సౌకర్యములకు తా వొనంగును.

పోటీయందు ఆధిక్యము పొందగలిగినట్లుగా క్రొత్తమాదిరీలలో తయారు కాబడినది.

మీరు మా ప్రదర్శనశాలల కరుదెంచి పరీక్షింప మిమ్ములను హృదయపూర్వకముగా ఆహ్వానించుచున్నాము.

R. PATEL & Co., Madras.

న ర న ము

దృ థ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

ఇవిండ్లు, పోస్టింగు నట్లులు పరమముగా యవ్వబడును. నుభూరాయప్పిల్లిపేటి, పెద్దనాయకన్ పేట మద్రాసు. మెషినులను సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయచ్చిన తయారుచేయివ్వబడును. ఈ తీర్మానము వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

ఇప్పటికా స్వర్ణ ప్రకారము భాగము తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యున్నవి.
బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. టే. శ. మొ. ద. లి. యార్,

ఇనుప పెట్టెలు చేయువారు,
ప్రాప్రెటరు, 53, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు.

ఐరన్ అండు బ్రాక్ ఫౌండర్లు

ఆయిల్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగు నవి రిపేరుచేయుటయందు సమర్థులవారు. రై నుమిల్లుకు కావలసిన

The Asiatic Government Security Life Assurance Company, Limited.
Head Office:—ASIATIC BUILDINGS, BANGALORE CITY.

NOTICE.

The Chairman of the Board of Directors of the Asiatic Government Security Life Assurance Company, Ltd., Bangalore, informs the public that Messrs. P. K. Rau & Sons, Chief Agents, Madras are asked to continue to work as Chief Agents for the Madras Presidency and the Notices issued to stop the work have become null and void by this order.

Dated 29—9—1927.
CAMP. BANGALORE CITY.

(Sd.) K. S. CHASKAR L.R.C.P., M.R.C.S.,
Chairman of the Board of Directors.

Wanted influential & energetic Agents everywhere, Apply in person for terms & conditions to.

Messrs P. K. RAU & Sons.
Chief Agents, for Madras Presy.
33, Mukar Nallamuthu St., G.T., Madras

V. Rangaswamy Esq., B.A., B.L.,
Secretary,
Asiatic Buildings, Bangalore City.

హిందు విశ్వవిద్యాలయ

ప్రాధానము శ్రీమద్విగారి ఉపన్యాసము

హైదరాబాదు, అక్టోబరు 20-న
నిన్నటిదినము ఆరికసభ్యులగు నవాబు హైదరాబాదుగారి అధ్యక్షతన ప్రాధానము శ్రీమద్విగారి ఉపన్యాసము విద్యాలయమునుండి ఉపన్యసించిరి. హిందూవిశ్వమున ప్రస్తుతము 2500 మంది విద్యార్థులున్నారనియు 1400 మందికి మాత్రమే భోజనవసతి సౌకర్యములు. దేనియందు మిగిలినవారికి వసతి సౌకర్యముల నేర్పరచుకొని గ్రంథాలయమును నెలకొల్పుటకు ధనముక ప్రాధానముగా నుచుండిరి. హైదరాబాదులో ఒకవలక్షరూప్యముల విరాళమునగ నంగీకరించెనని ప్రాధానము చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు సభకు ముగించుచు ఈవిశ్వవిద్యాలయము అభివృద్ధికి తెచ్చిన అనిబంధము, మాళవ్యగార్లను ప్రశంసించి హిందువిశ్వవిద్యాలయము గొప్ప పనిచేయుచున్నదనియు విశ్వవిద్యాలయమునకు లోడ్డులు ప్రతిభారతీయుని ధర్మము చెప్పిరి. ఆఖరు విశ్వవిద్యాలయమున హిందువిజ్ఞాన వృద్ధికి సౌకర్యములు, హిందువిశ్వవిద్యాలయమున మహమ్మదవిజ్ఞానాభివృద్ధికి సౌకర్యములు ఎన్నడేర్పడునో అప్పుడే దేశము దేశీయులు కృతార్థులై గాంచెదరని అధ్యక్షులు చెప్పిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

భీమాకంపెనీల మహాసభ

జనవరి నెలలో బొంబాయిలో జరుగును

బొంబాయి, అక్టోబరు 20:— భారతదేశమునందలి భీమాకంపెనీల ప్రతినిధుల మహాసభను రాబోవు సంవత్సరము జనవరి నెలలో బొంబాయిలో జరుప ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. యన్. గోరగారు, కె. యస్. రామచంద్రయ్యగారు ఈవిషయమై అన్ని ఏర్పాటులు గావించుచున్నారు. భారతదేశపు భీమాకంపెనీ లెక్కయొకటి వృద్ధిచెందుటకు అనుకూలమువిధమున ప్రచారము సజువులు మున్నగు విషయములనుగురించి ఆలోచనలు జరుగును. పలువురు ప్రముఖులు ఇన్నురెన్సు విషయమై ఉపన్యసించెదరు. పాశ్చాత్యదేశములందు ఇన్నురెన్సుపద్ధతి క్రమముగ వృద్ధిచెందుచున్నది. భారతదేశమునకూడ త్వరలో ఇన్నురెన్సు పద్ధతి వృద్ధిచెందునను నూచనలు కనుపడుచున్నవి. కావున కేంద్రసంస్థ యొందుపలయు నను ఉద్దేశముతో ఈ సమావేశము జరుపబడుచున్నది. బొంబాయి నందలి భారత ఇన్నురెన్సు కంపెనీల డైరెక్టరులందరు ఈ సూచనను ఆమోదించియున్నారు. (ప్రీ. ప్రె.)

శ్రీ శ్రీశైవులైన నాదెండ్ల అనంతరామయ్య చౌదరిగారు

శ్రీ నాదెండ్ల అనంతరామయ్య చౌదరిగారి ఆశాల మరణవాస్తవిని దుఃఖపముద్రమున మునిగితిమి. వీరు ము|| రా|| రా|| శ్రీ నాదెండ్ల పురమోత్తం చౌదరిగారి కుమారులు. మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ కలకాలలో వేదాంతశాస్త్రమున బి. ఏ. ఆనర్సు డిగ్రీ గత వత్సరముననే పుష్కలముగ పొందిరి. వీరి వయస్సు 22 సంవత్సరములమాత్రమే. ఈసంవత్సరము యఫ్. యల్. క్లాసు చదువు 15 వ తేదీ ఉదయము అకస్మాత్తుగా యీ ప్రపంచము వదిలిరి. 14 వ తేదీని కాలేజీగూడ కల్గిరి. చిన్నతనమునుండియు వైద్యశాస్త్రపీఠములై సత్కార్యాభిలాషులై బంధుమిత్రులు తెల్లరకు సంతోషము గూర్చుచుండెడివారు. వృద్ధులై వీరి మీద ఆశ పెట్టుకొనియున్న తండ్రిగారిని, పిన్నవయస్కులగు భార్యను, బంధుమిత్రులను దుఃఖాంబుధి ముంచి విడిచివేసిరి. శ్రీయిత పురమోత్తం చౌదరిగారికి వీరికొక్కతే పుత్రులు. వీరి దుఃఖమునకును, వారి సత్సమరచితులగునకును అంతులేదు. దయాగుండల పరమేశ్వరుడు వారుభయలకు యీకష్టపదుమునను దైర్యమిచ్చుగాకయని ప్రార్థించెదను. శ్రీమన్నారాయణమూర్తి వీరియాత్మను కాంతిసంపన్నుగాక! వీరి యకాలమరణము కమ్మసంఘమునకును ఆంధ్ర ముఖ్యముగా విద్యార్థిబృందమునకును తీరిని లోటని చెప్పవచ్చును. వీరి కుటుంబమునకు నానాభూతిని, కమ్మవిద్యార్థి బృందముయొక్క సానుభూతిని తెలుపుచున్నాను.

జి. సాంబయ్య

అర్జున పత్రికా సంపాదకునిపై కేసు

ఇంద్రాగారు స్టేట్మెంటు ఇచ్చిననట్లు
 ఢిల్లీ, అక్టోబరు 20 :—దైనికపత్రిక అర్జున సంపాదకుడు శ్రీ కీ. శే. స్వామి శ్రీధానంద భూమిలను అయిన ప్రొఫెసరు ఇంద్రాగారిపై 158 సెక్షన్ల క్రింద తేబడిన కేసు విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. కోర్టులోనికి 18 గురను రానిచ్చిరి. ముద్దాయికిగల పలుకుబడివలన చాలమంది వెలుపలనే యుండిరి. ముద్దాయి రానున్న ఆర్యసమహాసథ కార్యదర్శి. హిందూమత ప్రచారకుడు. మీరతు, సిప్రా, జలంసరు, రోటమలనుండి వకేళ్లు వాదించుచున్నారు. సుకోటి నారాయణగారు ప్రభుత్వపక్షమున వాదించిరి. ఢిల్లీ మతద్వేషములకు మూలస్థానమనియు ఎట్టి స్వల్పయుద్దేశమైనను కాంతిభంగ కారణమగుననియు ఆర్యసమహాసథలోని 9, 14 జూలై నెలల వ్యాసములను, అగస్టు 6 వ తేదీ వ్యాసములను అట్టివేసినయు తెలిపిరి.

భాన్మహదరు ఇక్కలుహాకుగారు మూడు నాలుగేండ్ల నుండి ఢిల్లీలో కొట్లాటలు ఎక్కువగ నున్నవనియు, అల్లరులు జరుగుచున్నవనియు తెలిపెను. నేడైనను యుద్దేశద్వేషములు ప్రబలియున్నవి. ఇంద్రాగారిని రెండుసార్లు హెచ్చరించితిమి, ఆవ్యాసములు ఢిల్లీలో యుద్దేశమునకు గారణమయ్యెను. వీటి నిగూర్చి నాకు పలువురువాసిరి. ఆర్జున పత్రిక యందు హిందువులకు గౌరవము అధికము.

ప్రతివాదితరపున వ్యాయవాది క్రాసుపరీక్ష యాపి యుండునోరిరి. అది నిరాకరింపగా క్రాసుపరీక్షయే మానుకొనిరి.

నజారుల్ హక్కుగారు ఆడచెప్పిరి. అంత కేవలరాముగారు వ్యాసముల భావలోనికి మార్చిరి.

ముద్దాయి తాను ఆరోజులలో సంపాదకుడుగాదనెను. ప్రచురింపుడు బాధ్యత నంగీకరించెను. తరువాత వ్రాతమూలకమైన స్టేట్మెంటు ముద్దాయి ఇచ్చునని తెలిపెను.

ఆద్యశాస్థ ఆహ్వానము

ఈనెల 28 వ తేదీ ఆదివారము ఉదయం 8 గంటలకు చాటపట్టులో స్యగృహమున, ఆహ్వానించిన, మా అన్నపూర్ణ యొక్క ఆద్యశాస్థ కర్మానుస్థానము జరుగును. దేవి ఆత్మకాంతి జరుగు ప్రార్థనమున పాల్గొనుటకు మిమ్ము దయచేయవేడుచున్నాను.

నాటపట్టు, } దురదృష్టవంతుడగు బాపినిడు,
 19-10-27

లాహోరు వ్యాధిధికారి బాటాలానగరముందు 144 నెక్సనును అమలునందుంచిరి.

సులభముగా

దగ్గును
 ఆపుజేయ.
 వచ్చును

నిజముగా ఊరటను, శుశ్శ్శమును గలిగించును. గడచిన 50 సంవత్సరములకు పైగా నుండియే శిశువులు, పెద్దవారు మొదలగువారు ప్రపంచమునందంతటను

చాంబర్లెన్సు

దగ్గునివారికినే పుచ్చుకొనుచున్నారు.

దీని రుచిమనోహరమైనది. మత్తుపదార్థములుగాని లేక ఇతరహానికరమైన పదార్థములందులో కలియబట్టెడు. దగ్గులను, జలమును, బిడ్డలకువచ్చు కింకవాయును ఇదిపారదోలును. ఇన్ఫ్లుఎన్సా, రొమ్మపడికము, ఊపిరితిత్తులకు హానికలిగించునట్టి న్యూమోనియా జ్వరము మొదలగునవి వృద్ధిగా కుండునట్లు అటంకపరచును. అనేకరకముల దగ్గులు త్వరలో కుదర్చబడక పోయినచో కఠినవ్యాధిని కలిగించుచున్నది. అందుచేతనే అనేకమంది ప్రజలు ప్రపంచమందంతటను ఎప్పుడును,

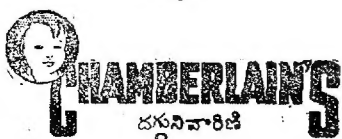
చాంబర్లెన్సు దగ్గునివారికి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.,

Des Moines, Iowa U. S. A.

పైన అధికరపడియున్నారు.

3919

ఇరోజములకు సంబంధించిన వ్యాధులకు ఉత్కృష్టమైనది.

ఉచ్చియందు గలుగునుంట చాలా బాధకరమైనది. ఇది మందు, ఇరోజములందుగల మరి ఇతర అనారోగ్యపరిస్థితులవలన గలుగుచున్నది. దీనిని మీరు సులభముగా వాడుటచే

Evans

లెము అందు గ్లినరిన్

అటంకపరచుచున్న. ఉచ్చిని పరిశుభ్రపరచి, వెంట్రుకలు శుష్కించుట నుండికూడ అటంకపరచును. మరియు వెంట్రుకలకు కాంతినిచ్చి, సమృద్ధిగా పెరుగుటకు తోడ్పడును. కమిష్టు లందరికీదీ అన్నిస్థానాలందును దొరకును.

ఇవాన్సు సన్స్ లెక్కర్ అండు వెబ్ లిమిటెడ్.
 లండను అండు లివరపూల్,
 బ్రావెలింగు రిప్రజెంటే టీవ్, యఫ్. డబ్లియు. చీఫ్ మేజ్
 పోస్టుబాక్సు నెంబరు 318, బొంబాయి.

3598

నీ వెండుకలను పరిశుభ్రముగ నుంచుకొనుము.

నీదేహమునెట్లు త్రరిశినము పరిశుభ్రపరచ తయార్చించుదువో, నల్ల నీలిరంగునూడ మురికిగాకుండ పరిశుభ్రపరచ తయార్చింపవలసి యుండును. నీ శిశువుపైగల రంధ్రములందు చుండు మున్నగు కల్మషపదార్థములకూడి యుండిన నీవెండుకల పరిశుభ్రముగ లేవని గ్రహించవలసి యుండును. ఈమందు సగ్గరాలు చేరునప్పుడు నీవుజేతు వహించిన అతిత్వరలో నీతలయంతయు కరువుల మయము గాగలదు. గనుక నీ శిశువు యిట్టి వాటికి లోనగాకుండ కాపాడుకొన దలచినచో త్రరిశింపుము

కామినీయా తలనూనె (రిజిస్టరు)

నువయోగించి తీరవలెను.

ఈ నూనె మందును చేరవీయదు. ఒకతేళ నీతలయందు నాచుండివరకే ప్రవేశించి యుండిన రెండుమాడుసార్లు తీమానెను రామటతో నది అంతరింపవలసినదే. వెంట్రుకల కుదుర్లలోనికి సరాసరిపోయి పరిశుభ్రపరచగలిగిన అమోఘమైన దినుసులనేక మిందు చేర్చబడినవి. ఇందు చేరిన యితర నూనెలు, మూలికలు నీ వెండుకలును, కుమ్మరి రాక్కులవలె, నిగనిగలాడుచు, పట్టుపంచెవలె నుండునట్లు చేయగలవు. 50,000 మందికి పైగా దీని నువయోగించి దీని శ్రేష్టత్యమును గ్రహించి ప్రశంసాపత్రము లొసంగి యున్నారు. దీనిని వింపినది మరకటి లేదని పొగడొందిన కామినీయా ఆయిలు నీసా రు 1-0-0 తపాలచార్జి 0-6-0 3 నీసాల ఖరీదు రు. 2-10-0 లు తపాలు చార్జి 0-12-0.

నమూనాను వాడి చూడుడు.

నువానన ద్రవ్యములకు రాజు

ఓ లొడిల్ బహారు (రిజిస్టరు)

అతిచవుకయు, ఎండుకు వనికీమాలినదియు నగు అనేక సువాసనద్రవ్యములు బహారు నందుగలవు. ఓల్డోబహారు నువయోగించిన దీనియొక్క శ్రేష్టత్యమును, మంచి సువాసనను అచ్చెరువందకతీరవు. మల్లె ఘన్నగు అత్తరల కేవిధముగను దీనిపోడు.

నేడే ఆర్డరును కంపుడు.

1/2 కొమ్మ ఓల్డోబహారు	రు. 2-0-0
1/2 " " "	" 1-4-0
1 డ్రామ " "	" 0-12-0

నమూనా నీసా 0-2-0 రెండణాల పోస్టు చీట్లు పంపిన వంపబడును.
 వాసనకాడ్లు. డబ్బు 0-10-0 తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము

సోలు వీణంట్లు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

285, జమ్మాముఖీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి. నెం 2.

126

న్న 1334 ఫసలి సం॥ రం॥ 1925 జూన్ నెల 30 తేది

శ్రీ తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానముల చరస్థిర ఆస్తి ఆదాయవ్యయము తెలియగల గోష్ఠిరా

వరస సంఖ్య	వ్యయ బాబులు	మొత్తము	వ.రా	వరస సంఖ్య	ఆదాయం బాబులు	మొత్తము	వ.రా
1	2	3	4	5	6	7	8
1	దేవస్థానములలో ధర్మములు జరుపగలందులకు లోకులకల్ల డిపాజిట్టు వుంచబడిన ఘండు	68566 8 0		1	దేవస్థానము రొక్క యిరువు దేవస్థానము ఖజానా తిరుపతి 8,58830-9-4 తిరుపతి తాలూకా ఖజానా 819-6-9 శ్రీ విచారణకర్తలవారి పర్మెనెంటు అడ్వాన్స్ 5000-0-0 డిపాజిట్టు 21028-4-0 అనామత్తులు 20756-5-4	906434 9 5	
2	వాఙ్మయములనుండి డిపాజిట్టు మొత్తము ...	21028 4 0		2	గవర్నమెంటు పత్రములు-అందాజు అయిన్ ఘండు పత్రములు 8430400-0-0	3316598 9 10	
3	పయిసలాతి కాబడు అనామత్తు మొత్తము ...	20756 5 4			ధర్మఘండు పత్రములు 41787-8-0	41858 11 5	
4	ధరావత్తు మొత్తము ...	2050 0 0			ధరావత్తులు ...	2050 0 0	
5	దేవస్థానము, వేలూరు స్కూలు, బాలరకు ప్రైవేటు డిప్రీబ్యూవన్ కగాను లోకులవల్ల చందాలుగా వసూలు కాబడిన డిపాజిట్టు గా వుంచబడిన మొత్తము ...	1200 0 0			ప్రొవోట్టు అనున పత్రములు డిక్రీలు ...	910421 10 5	
6	దేవస్థానము ఆయున్ నికరమయిన చరస్థిరాస్తుల మొత్తము ...	70908094 5 8		8	కి సి వగైరా బాకీలు ...	667436 8 10	
	వెరళి మొత్తము	71016795 7 0		4	ఇండ్లు నేలలు మొదలగు స్థిరాస్తులు ...	62765225 9 5	
				5	అభరణములు, వస్త్రములు, వాహనములు మొదలగు చిరాస్తులు ...	2091168 15 8	
				6	కొయ్య సామానులు, పుస్తకములు, మందులు, శిల్పములు, దీపములు ఇతర సామానులు నైస్స సర్వకారములు వ్యాపార నైస్స వగైరాలు ...	815605 12 5	
					వెరళి మొత్తము	71016795 7 0	

(Signed) శి. చంద్ర శేఖర రెడ్డి,

ఆ డి ట రు.

Published under rule 28 of the District Court rules

Sri Mahant PRAYAGADOSSJEE VARU

15-10-27

Vicharanakarthha

శ్రీ ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల, మచిలీపట్టణము

శ్రీ ఆంధ్ర మహాజనులకు

ప్రథమ సంవత్సర దీపావళి పర్యవేక్షణమున బందరు
శ్రీ ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల పాలకసంఘమువారు చేయు
వందనపూర్వక విజ్ఞప్తి.

ఈ దీపావళి యుత్సవ సందర్భమున పై జాతీయ విద్యా
లయము కొరకు ధన సహాయము గోరుచున్నాము. ఈ రాష్ట్ర
మునందు యియ్యది ప్రధాన జాతీయ విద్యాలయ మని యె
ల్ల చెరిగినది. ఇది 1907 వ సంవత్సరమున ప్రతిష్ఠితమై ఎన్ని
అవరోధములు వచ్చినను దేశీయులయొక్క అభిమానముచే నిది
విరాజిల్లుచున్నది. దీని సంస్థాపనాచార్యుడగు స్వర్ణీయ శ్రీ కో
పలె హనుమంతరావుపంతులుగారు ఆకాలమరణము నొందుట
వలన దీనికి తీరనినష్టము వాటిల్లినది. అట్టి నష్టమునకు దేశ
మంతయు చింతిల్లుచున్నది వారియొక్క ఆత్మచేతనే యు
త్సాహనంతరై భూరి విరాళముల నొసంగుచు వారి యుద్దేశ్య
ములను నెరవేర్చుటకు దీక్షపూరించుచున్నట్లు సాహసించి చెప్ప
వచ్చును. వారి పేరన స్థాపించిన శాశ్వతనిధికి దేశీయులు హృ
దయపూర్వక సహకారముల సేయుచున్నారు. అనిధికి రు.
67,000-0-0 లకు పైగా చందాలు పడినవి. రు. 89,656-15-9
వసూలైనవి. ఈ సంస్థయొక్క నిరంతర ధర్మబోధచేతనే
సర్కారు విద్యావిధానము క్రమముగ మారుచున్నదని చెప్పన

వచ్చును. ఇంకను తగినంతమంది విద్యార్థులు దీని లాభము ననుభ
వింప ధైర్యము నవలంబింప లేకపోవుట విచారకరము. కాని
దీనియొక్క లాభము సందరును గుర్తించియున్నా రనుటలో
సందేహములేదు. ఇట్టి స్వతంత్ర సంస్థ ప్రత్యక్షముగ కొలది
ఫలితములను జూపించకలిగినను పరోక్షముగ చిత్రేత ఫలనిధి
యొసంగ గలదని యెల్లరు తెలిసికొని యున్నారు. సంవత్స
రపు ఖర్చయొక్క లోటును భర్తీచేయుటకు యొక్కవ యోధా
ర్యముతో విరాళములనొసంగుటకు దేశీయులను ప్రార్థించుచు
న్నాము.

కళాశాలకు సంబంధించిన కొన్ని ఆశీర్వాదములు.

- (1) భూములఖరీదు 1,45,550-0-0
- (2) సాహిత్య విద్యాశాఖకు భవనములు, పనిముట్లు
యితర వుపకరణములు వగైరా ఆస్తుల ఖరీదు 88,400-0-0
- (3) మెకానికల్ యింజనీరింగు, తీవాణిలు, పేము
నేతవగైరా చేతిపనులకు భవనములు, పనిముట్లు
యితర వుపకరణములువగైరా 66,388-2-8
- (4) నివాసగృహములు 15,500-0-0
- (5) బాయింటు స్టాకు బ్యాంకులు, కంపెనీలలోని
వాటాలు, ఫీ క్షిడుడిపాజిట్టు; సర్కారు బాండులు,
డిబెండుర్లు 17,275-0-0
- (6) భూములమీద అయివజు 9,000-0-0
- (7) వడ్డీలవగైరా ఆదాయము 3,000-0-0
- (8) కళాశాలలోని విద్యార్థులసంఖ్య 121
రాత్రిపాఠశాలలోని విద్యార్థులు 27
పంచమ విద్యార్థులు 29
ఇతర జిల్లాలనుండి వచ్చి చదువుకొను విద్యార్థులు 54

కృష్ణ 94, గంటూరు 16, పశ్చిమ గోదావరి 8, తూ
ర్పుగోదావరి 8, కర్నూలు 12, బళ్లారి 2, అనంతపురం 1, వి
శాఖపట్నం 1, చెన్నపట్నాము 2, మలబారు 1, తిరునల్వేరి 1,
హైదరాబాదు 1, బర్హానోరు 1.

కళాశాలలో చెప్పు విద్యలు: అయిదవతరగతి లగా
యితర మూడు సంవత్సరముల కళాశాల తరగతులు ఆఖరువరకును
పండితభాగమున సంస్కృతము, తెలుగు, హిందీ, ఇంగ్లీషు
భాషలు, చిత్రకళ, సంగీతము, రాజనీతిచరిత్రలు, తివాణిలు,
పేము, నేతలన్ను, వడ్డెంగు, కమ్మరము, పోతహోయంటు,
యింజనులు నడుపుట, టర్నింగు, ఫిటింగు వగైరా మెకానిక
ల్ యింజనీరింగు చేతిపనులున్నా అయి యున్నవి.

కళాశాలకు కార్యకారములకు (యిండ్లకట్టవలన
గాక) ప్రతి సంవత్సరము అను నికరఖర్చు ఘనము రు.
20,000 లు.

భూములు డిపాజిట్టు మొత్తములవలన వచ్చు ఆదాయము
ఘనము రు. 12,000 లు

ఆంధ్ర జన విశేషములు,
శ్రీ. హనుమంతరావు,
కార్యదర్శి-పాలకసంఘము అందుకొన్నిలు.
భో. పట్టాభిసేతారామయ్య,
కార్యదర్శి, హనుమంతరామయ్య.
చి. శ్రీనివాసరావు,
ప్ర. అధ్యక్షుడు అందుకొన్నిలు.
ఆంధ్రజాతీయ విద్యాపరిషత్తు.

శ్రీ తిరుమలతిరుపతి వగైరా దేవస్థానముల జమఖర్చు లెఖన గోష్ఠిరా.

సం 1334 ఫసలి

(1924-25.)

వరుస సంఖ్య	జమ. బాబువారి వివరము	మొత్తము	మ.రా	వ.స సంఖ్య	ఖర్చు బాబు వివరము	మొత్తము	మ.రా
1	2	3	4	5	6	7	8
1	సాల్లు జస్తాశిలుకు ...	792577 14 10		1	దేవస్థానముల దిట్టగులు ...	24494 0 9	
2	కానుకల వరుమానం ...	427738 14 7		2	కానుక బహుమానములు ...	216 2 0	
3	ఆర్జితం వరుమానం ...	177078 5 0		3	ఆర్జిత శేఖర వగైరాల ఖర్చు ...	3738 11 2	
4	శేల యిండ్లు వగైరాల బాడుగులు ...	7877 6 0		4	దేవస్థానముల పడితరం వగైరాలు ...	138174 15 6	
5	విద్యాల వరుంబడి ...	86918 2 1		5	గురంతుత్తు పనులు ...	168672 4 7	
6	గవర్న మెంటు ప్రత్యక్షముల వగైరాల వడ్డీ ...	109491 1 1		6	విద్యాలాలు ...	101209 3 5	
7	దేవస్థానం యన్వేషణ వరుమానం ...	866164 8 9		7	శిబ్బంది సాదత్ వారదు ఖర్చులు ...	215802 7 8	
8	యితర చిల్లర బాబులు ...	10926 1 3		8	దేవస్థానం యన్వేషణ ఖర్చులు ...	825738 11 9	
9	వాపసు జమ వగైరాలు ...	1268 2 6		9	యితర బాబులు ...	40228 11 6	
10	సర్వ ఫండు ...	4244 15 9		10	సర్వఫండు ఖర్చులు ...	3940 15 7	
11	కడవలు కోర్టుఖర్చు వగైరాల జమ ...	21592 18 1		11	కడవలు ...	700 0 0	
12	వాపసుకాబడు డిపాజిటు జమ ...	19357 4 0		12	వాపసు చేయబడిన డిపాజిటు ...	16972 0 0	
13	పెసలా యతికాబడు అనావత్తు మొత్తములు జమ ...	160585 2 0		13	పెసలాయతి కాబడిన అనావత్తులు ...	178992 8 7	
	వెరక మొత్తము	2125815 5 11		14	సాల్ మజూరు శిలుకు ...	90643 9 5	
					వెరక మొత్తము	2125815 5 11	

(Signed) చంద్ర శేఖర రెడ్డి.

ఆడిటరు.

Published under rule 28 of the District Court rules
Sri Mahant PRAYAGADOSSJEE VARU
15-10-27
Vicharanakartha.

బందరులోని శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు ఈ సంవత్సరపు దీపావళిపండుగ సందర్భములో చందాలు వసూలు చేయుటకు ఈక్రింద వ్రాసినవారు వచ్చుచున్నార గనుక ఆయాబట్టీలు పట్టెటాదులలోని ఖరానా మనుష్యులందరు వారికి కావలసిన సహాయముచేసి కళాశాలకు ఎక్కువచందాలు సమర్పింప వీరట్లు చేయుటకు కోరుచున్నాము.

వి. శ్రీనివాసరావుగారు } వెన్నపట్నం
కాతా శ్రీరామకృష్ణగారు }

జే. రంగారావుగారు } కల్లూరు, చిత్తూరు, జిల్లాలు
సు. శే. సుబ్బారావుగారు }

వి. సత్యనారాయణగారు — బెజవాడ, ఒంగోలు, బాపట్ల, తెనాలి.

ప్రతి రామకృష్ణారావుగారు — గంజం, విశాఖపట్టణం, జిల్లాలు.
పాలపర్తి ఆంజనేయలుగారు — కాకినాడ, పెద్దాపురం.

ఈ వెంకటేశ్వరగారు — రామచంద్రపురం, రాజమహేంద్రవరం తాలూకా గ్రామములు.

ప్ర. కృష్ణమూర్తిగారు — రాజమహేంద్రవరం, ధవళేశ్వరం.
సున్నరాజుగారు — అమలాపురం, రాజోలు తాలూకా గ్రామములు.

భో. స. సుబ్రహ్మణ్యంగారు — యేలూరు వగయిరా.
ఉ. రా. గో. పాలకృష్ణయ్యగారు — గుంటూరు, నరసారావు పేట, వినుకొండ, బెజవాడ, గన్నవరం తాలూకా గ్రామములు.

కో. రఘునాథరావుగారు — బందరు, గుడివాడ వగయిరా.
క్రా. నరసింహంగారు — పామర్రు, గుడివాడ తాలూకా గ్రామములు.

పోరంకి శాస్త్రిరాజుగారు — దేవరకొట పరగణా గ్రామములు.

ఇట్లు విధేయులు

రెడింబి. మానుమంతరావు

కార్యదర్శి, పాలకసంఘము అందు కవున్సిలు.

భోగరాజు-పట్టాభిసేతారామయ్య

కార్యదర్శి, మానుమంతరాయనిధి.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల బందరు. } చిల్లరిగె- శ్రీనివాసరావు
ప్రస్తుత కళాశాల ఆధ్యక్షుడు
పరిషత్తు కార్యదర్శి,
18-10-27

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల

దీపావళిభిక్ష

1906 సంవత్సరమున కలకత్తా కాంగ్రెసునందు జాతీయ విద్యావ్యవస్థాపకసమితిని ఏర్పరచిన సుప్రసిద్ధుడు శ్రీరామము ననుసరించి ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల మచిలీపట్నములో నెల కొల్పబడెను. ఆవిద్యాలయం రెండుసంవత్సరముల దృఢప్రయత్నముతో స్థాపించబడి 1910 సంవత్సర ప్రారంభమున విద్యా శిక్షణము నొసంగుట ప్రారంభించెను. అప్పటినుండి ఇప్పటి వరకును, ఈవిద్యాలయం జాతీయోద్యమాల కనుగుణముగ విద్యా శిక్షణయొసంగుచు కళాసాహిత్యములందు వాసియు వస్థయు గాంచి విద్యాశేలద్రమై వెలయుచున్నది. ఇక్కడ శిక్షణ పొందినవారికి జీవనోపాధికి అనువర వృత్తివిశ్వల సేవనలసిన ఆవశ్యకతను కళాశాలాధికారులు గ్రహించిరి.

ఈ కళాశాల ప్రథమ ప్రతిష్ఠాపనలను, భీమికారులు ను అను కీ. కే. కె. మానుమంతరావుగారు చాలకాలము కళా శాలాధ్యక్షులై దీని నిర్వహించిరి. వారిజీవితముంతయు ఈ కళాశాల కర్పించి ప్రజలయందు నూతనోద్దేశమును కలిగించిరి. వారి యనంతరము వారి అనుచరులగు దేశిములు ఈ సంస్థను విడనాడిక ప్రాచ. చిత్రలేఖనమును చారిత్రిక పరిశోధన మును రెండు ప్రధాన శాఖలుగా ఈ కళాశాలయందు నెలకొల్పి కళాశాల నెక్కుడు ప్రయోజన కారిగ పెంపొందించిరి. ఆధునిక భారతదేశమునందు ఉదయించు చున్న నూతన విజ్ఞాన వికాసఫలితముగ పాడనూపునన్న సాహిత్య కళాభివృద్ధులకు ఈ కళాశాల సహకారియై నర్తించి విలసిల్లగలదు.

సంవత్సరమునకు 30 వేల రూపాయలు ఈ కళాశాల నిర్వహణార్థమై వ్యయమగుచున్నది. అందు ప్రధానభాగము దీపావళిపండుగ చందాలవల్ల వసూలుగుచున్నది ప్రస్తుత కళా శాలాధ్యక్షులగు చి. శ్రీనివాసరావుగారు వారి మిత్రులను చందాదాతలై మద్రాసు నగరమునకు వినియోగిస్తారు. మద్రాసు పౌరులందరూ ఈ విజ్ఞానసమయిచ్చించి ఉదార హృదయాలై కత్తికొలది ద్రవ్యసహాయము చేసి ఈ విద్యా సంస్థకు పోషించవలెనని వేడుచున్నాము.

ఇట్లు, విజ్ఞాపనలు:— యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, యస్. రామారావు, పద్మ సోమసుందరం, జేమ్సు పాన్. కజిన్సు, జి. వి. సుబ్బారావు, వి. యస్. శర్మ, యస్. యస్. మల్లయ్య, టి. సి. కోటి రెడ్డి, సి. వెంకటరంగం నాయుడు, బ. పీ. రు. అ. సా

మ్మరు సయ్యదు, యం. కృష్ణ నాయుడు, గోనుగుంట వెంకట సుబ్రహ్మణ్యం, కల్లూరు సుబ్బారావు, సి. యస్. ముత్తురంగం మొదలియారు, అబ్దుల్ హమీదుఖాన్, పింజల సుబ్రహ్మణ్యం, చెట్టి వి. గోవిందరాజుచారి, గంటి. లక్ష్మన్న సి. యస్. గోవింద స్వామినాయుడు, యస్. సత్యమూర్తి, కాశీవాసుని నాగేశ్వరరావు, బంగుటూరి ప్రకాశం, జి. కృపాధి, చింతపల్లి రాఘవరావు, మోతే నారాయణరావు, బుర్రా సత్యనారాయణ, కోట సుబ్బారావు.

కీ. శే. కో. వెం. అప్పారావుగారు ఎం. ఎ. ఎల్. టి. డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టర్ ఆఫ్ స్కూల్స్ పాన్మురురేంజి.

పాన్మురురేంజి డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరుగానున్న మ. రా. శ్రీ. కో. వెం. అప్పారావు ఎం. ఎ. ఎల్. టి. గారు యానెల 14-10-27 నాటిరాత్రి తొమ్మిదిగంటలకు పాన్మురుగ్రామమున బరలోకగతులైరి. వీరాంధ్రయ భాషాపండితులు. శిష్యాచారపరాయణులు. సత్యసంఘులు. శాస్త్రజ్ఞేత. సంస్కృత భాషాపండితులగు మేటి. వీరియకాలమృత్యువునకై వలవలసే ద్వని మానవుని మాయూరగానము. వీరి యాత్మకాంతి కొరకు మాయూపాధ్యాయ సోదరు లందరను సదా సర్వేశ్వరునిప్రార్థించుచున్నాము.

వారణాశి వీరరాఘవస్వామి.

రైలుస్టేషను వెయిటింగరూములో దొంగతనము గావించినందులకు ఆలహాబాదు న్యాయాధికారి యొకయువకునకు 1 సంవత్సరకఠినశిక్ష విధించిరి.

కాశ్మీర బకారుకేసులో ఆక్రమింపగు సాత్వర్థము విచారించబడిన మువ్వరు మహమ్మదీయులు విడుదలయైరి.

సర్వార్థ సంగ్రహము

క్యాబికో 2-8-0

రు 2-0-0

ఇదివరకు తెలుగులో ఇట్టి గ్రంథము లేదు. వైద్య, జ్యోతిష, సామూహిక, పాక, శివుపామ, అగోగ్య, ప్రాజ్ఞానము, వివిధవస్తువులు, వ్యాధిమూలక వ్యవహారములు గల పెద్ద గ్రంథము. చూచిన ప్రతిమనుజునియొద్ద యుండవలసిన దని తామే ఆనెదరు. శ్రాత్త పాత సహాయులగు, మేహపాదలకు పూచీయైన మునింఘరం తులం 1 కి రు 24-0-0 అయ్యుదాచార్య ఉ. సూర్యచింతామణిశాస్త్రి, రాజమండ్రి.

కృష్ణాజిల్లా యెన్నికలకేసు

బందరులో విచారణజరుగుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

బందరు, అక్టోబరు 20:-

76 వ సాక్షి ఇనపకటిక గంగరాజుగారు మాచవరం దివి తాలూకా, విచారణలో రామాచార్యులుగారి ప్రక్కలకిట్లు జవాబు చెప్పిరి.

నాకు 80 యొకరములు ఉన్నవి. మండల రామస్వామి గారు మిర్జాపూరు రాజాగారు యిద్దరు ముగ్గురు మాగ్రామం వచ్చినారు. వాళ్ళు వేయిస్తాము, కోడ్లు వేయిస్తాము ఉప కారములు చేస్తాము సింగిల్ వోటియ్యవలసినదని అడిగినారు. మాచవరం కాలవగట్టునుండి చినచెరువువరకు చినమాచవరం నుండి మెయిన్ కోడ్లువరకు కోడ్లు వేయిస్తా నన్నారు. కృష్ణ కర్రవద్ద నూరులుత్రవ్విన నన్నారు. కోడ్లు వేసినారు. నూరులు విషయములో కృష్ణగట్టవద్ద యీసంవత్సరము వేసవికాలములో వావి త్రవ్వించినారు.

కాన్ పరీక్ష

ఎలక్షను పదిహేనుకోజు లుందనగా యిది జరిగినది. గ్రామంలో జనమంతా చేరినారు. ఇనకురుటి లక్ష్మీనారాయణరాజు, పుల్లంరాజు కాటంరాజు, పాలంకి నాగయ్య బాదర్ల యొకను కొంతమందివచ్చారు మండల రామస్వామివరకు అంతకు పూర్వము వచ్చి రాజాగారు తాను మళ్లీవస్తా మని వోటియ్య వలసినదని చెప్పినారు. రెండుమూడుకోజులకు వారువచ్చినారు. రాజాగారి ప్రేమాటలను చెప్పినారు. ఇరవై కోజులలో వోటకు సీయరుగారిని పంపించి కొలతల వేయిస్తామని రెండు మూడు మాసములలో పని పూర్తిచేయిస్తానని రాజాగారు నాతో చెప్పినారు. ఊళ్లో వున్న వోటర్లంతా వచ్చిరి. 60, 70 మంది వోటర్లు మా గ్రామంలో ఉన్నారు. సాయంకాలం 5 గంటలకు మిటింగ్ జరిగినది. ఒకగంట ముహూర్తగా వున్నారు. వంతెన దగ్గర రాజాగారు కారు దిగి యీ మాటలుచెప్పినారు. సింగిల్ వోట్లు వేస్తామని ఒప్పుకొన్నారు. నా పేర పట్టాలేనందున నేను వోట్లకోలేదు. నాకు వోటులేదు. తరువాత చాలామంది అభ్యర్థులు వచ్చారు. కాని వారు వచ్చినపుడు నేను లేనందున నాకు తెలియదు. వచ్చారని విన్నాను. వచ్చారని చెప్పగా విన్నాను. పంచులుకు నూయి త్రవ్వించినారు. సింగిల్ వోట్లు అడుగుట అన్యాయ మని యెవరు అడుగలేదు. ఎన్నికలకుపూర్వము కోడ్లువేయుట ప్రారంభముకాలేదు. అంతకుముందు కోడ్లుప్రయత్నమేలేదు. మా గ్రామంలో ఒకరిద్దరు పంచమవోటర్లు వుండ వచ్చును. నాకు స్పష్టముగా తెలియదు. ముందుకోడు వేయిస్తే తరువాత వోటిస్తామని యెవరు అనలేదు. ఎన్నికలలో నేనెవరి పక్షమన పనిచేయలేదు కాశేక్వర్రావు నూరయ్యగార్ల పక్షమున పనిచేయలేదు. మా గ్రామంలో వారితరపున యెవరై నా పనిచేసేమా నాకు తెలియదు నాకు వోటులేనందున యెన్నికలలో కోక్వము కలుగచేసికొనలేదు. వారు వేయిస్తానన్న రెండు కోడ్లలో ఒకటి యీసంవత్సరం వేసవికాలములో వేసినారు. చిన్నకోడ్లు వెనుక వైకాళిమాసములో వేసి ఆనెలలోనే పూర్తిచేసినారు. మేముగోరిన కోడ్లలో కొంతభాగమేవేసిరి. నాకును రామస్వామిగారికి పరిచయమైనది. పరిచయము ప్రారంభమై రెండు మూడు సంవత్సరములైనవి. తరచుగ అవనిగడ్డ వెళ్ళుతుంటాను. నాకు కోడ్లలో పనిలేదు. రాజాగారిని ఒక మాత్రమేచూచినాను. తరువాత చూడనేలేదు.

పునర్విచారణలో ఎన్నికలకు పూర్వము తండ్రి చనిపోవుటచేత పట్టు బ్రాంసుఫనుకానందున తనపేర వోటులేదనియు, తనతండ్రిపేరు వోటర్లలిస్టులోనున్నదనియు సాక్షిచెప్పెను.

ప్ర:-ముందు రాజాగారితో కోడ్లువేస్తేనే కాని వోటియ్యమని మీరెందుకు చెప్పలేదు.

చ:-ఈశ్రేష్ఠుడు ఆక్షేపించుచున్నాను. విచారణలోని యంతమును పునర్విచారణలో తేరారు.

రా:-రాజాగారితో ప్రజలు భేరముపెట్టిననే ఆకోపణ నామిత్రుడు చేయుచున్నాడు. న్యాయాధిపతి సమ్యగిం చలేదు.

వ్యవధిలేనందున, రాజాగారు వేయిస్తారనే ఆపేక్షతో వాస్తానము ముందుగ చెయ్యవలెనని కోరలేదు.

77 మండపాకల వెంకటాచలం మండపాకల, దివితాలూకా యిట్లు చెప్పెను.

నాకు వోటున్నది. క్రిందటి ఎన్నికలలో భావదేవరపల్లి వెళ్లినాను. ఉదయం 9 గంటలకు ముహూర్తగా వెళ్లినాను. రా

జాగారికి వోటిస్తామనేవారిని లోపలికి వెళ్లనిచ్చారు. కాని తక్కినవారిని పోనీయలేదు. రాజాగారి తరపున యెవరో పోనీయలేదు. సాయంత్రం నాలుగుగంటలవరకు వున్నాము. పోలింగ్ ఆఫీసరుకు అర్జీయిచ్చినాము. నేను యింకా చాలామంది వాళ్ళుచేసినాము. మాగ్రామంనుండి వోటియ్యటకు ముహూర్తం 80 మంది వచ్చారు. 50 మందివరకు తిరిగిపోయినారు. లోపలికివెళ్లి వోటియ్యట కవకాశము లేనందున వారువెళ్లి పోయినారు. వోటు అడుగుట కంతకుముందు మండల రామస్వామి గారు అర్జీ కృష్ణరావునాయుడుగారు వచ్చారు.

కాన్ పరీక్ష.

ఎన్నికలకు 10 కోజులకు పూర్వము వచ్చారు. కాశేక్వర్రావుగారి తరపున యెవరు రాలేదు. తక్కిన అభ్యర్థులు యెవరయినా వచ్చారేమో నాకు తెలియదు. మండలి రామస్వామిగారు, కృష్ణరావు నాయుడుగారు మాత్రమే వచ్చినారు. నేను వోటియ్యటకు సమ్యగిం చలేదు. మాగ్రామంలో 15 మంది బ్రాహ్మణవోటర్లు వున్నారు. కాశేక్వర్రావుగారి తరపున తక్కినవారి తరపున యెవరు పనిచేయలేదు. అర్జీ కృష్ణరావు నాయుడుగారిని అంతకుపూర్వము చూడలేదు. తరువాతను చూడలేదు. మండల రామస్వామి గారిని అపుడపుడు చూచానానా. కాని పరిచయము లేదు. అర్జీ కృష్ణరావు నాయుడుగారికి రోకరని నా కెవరు చెప్పలేదు. మొత్తముమీద ప్రజలనుకొన్నారు. వారిద్దరు వోటియ్య మన్నారని ప్రజలంతా అనుకొన్నారు. పిటిషను యిచ్చటకు లోపలికి వెళ్లినాను. పిటిషను యిచ్చటకు ముగ్గురు లోపలికి వెళ్లినాము. కుద్దపల్లి సోమయాజులు, కోట వెంకటాచలంగారు నేనును వెళ్లినాము. మండపాక శ్రీరాములు మున్నగువారి అర్జీమీద మొత్తం పదిమంది సంతకంచేసినారు. వారిపేర్లు నాకు జ్ఞాపకంలేదు. అర్జీ నేనువాసినాను. పోలింగ్ స్టేషనుకు రెండుగజములదూరములో కూర్చునివాసినాను. సంతకములు చేసినవారంతా కూర్చున్నారు. వెనుక రైలుగేటుకు పదిగజముల దూరములో కూర్చున్నాను. మేము వ్రాస్తుంటే యెవరుఅభ్యర్థం తరచువెళ్లెను. గేటువద్ద గుంపువున్నది. ఇద్దరు పోలీసువారు వున్నారు. పోలీసువారు మాత్రమే లోపలికి రానిచ్చిపోనిచ్చేవారుకారు. పోలీసువారితో రిపోర్టుచేసినాము. గుంపుకు వెనుక నుండి రెండుగజములదూరములోనుండి కేకవేసినాను. అగవల సింది తొందర అగినపిమ్మట రావచ్చునని పోలీసువారిని అడిగాము. ఇట్లు పదిస్తాడచెప్పినాము లోపలికి రానియమని పోలీసు వారిని అడిగినాము వారి కింక నేమిచెప్పలేదు. ఆటంకపరుస్తున్నారని పోలీసువారికో చెప్పినాము. వారెదుటనే ఆటంకము కలుగచేసినారు. లోపలికి పోనియ్యటకు అవకాశము కలుగచేస్తారేమోనని వారుచూస్తున్నప్పటికి చెప్పినాము. మధ్యమధ్య పోలీసువారువచ్చి సద్దుమార్చారు. లోపలికివెళ్లినపుడు అయిదు నిమిషములు వోటియ్యట కాగమన్నారు. అయిదు నిమిషములు ఆగి వోటువేసినాను. నాతోవచ్చిన యిద్దరుకూడ వోటుయిచ్చినారు. నాలుగున్నరకు పిటిషను యిచ్చినాము. యిక్కానే మాగ్రామం వెళ్లినాము. వోటియ్యనివారిపేర్లు తప్పేళ్ళుగా చెప్పలేను. చిరుటూరు చినకోటయ్య, వెదకోటయ్య, రామస్వామి యీయేర్లుమాత్రమే నేనుచెప్పగలను తక్కినవార్లపేర్లు చెప్పలేను. మాగ్రామంలో ఒకరికి ఆకోజాన పాముకరిచినది. ఆకబురు నాలుగుగంటలకు తెలిసినది. అది తెలియగానే కొందరు వోటర్లు వెళ్లినారు. నేను వోటుమాక్కుచేయకముందేవెళ్లినారు. చిరుటూరి చినకోటయ్యగారుకు పాముకరిచి చచ్చిపోయినాడు. తక్కిన వోటర్లు నేను పేర్లిచ్చినవారు ఆయనయొక్క బంధువులగుటచే వెళ్లిపోవలసినవైనది. ప్రెసిడింగ్ ఆఫీసరుకు పిటిషన్ యిచ్చినాను. ఇన్వెస్టిగేటర్ సమక్షమవచ్చినది. నాకు ఒకటేపక్షము వచ్చినది. 14 వ తేది రమ్మనివచ్చినది ఈకోజాన రమ్మనికాదు.

పునర్విచారణ

మండపాకలలో వారిబంధువు లున్నందున కృష్ణరావు నాయుడుగారి పేరు చెప్పినారు. చిరుటూరువారు 12 గంటలకు వోటియ్యటకు ఫోలింగ్ స్టేషనుకు వచ్చినారు.

78 వ సాక్షి జుల్లెపెట్టి అంజయ్యగారు కోడూరు, దివి తాలూకా.

విచారణ

గత యెన్నికలకు నాకు తెలుసును. ఎన్నికల పూర్వము అర్జీ కృష్ణరావు నాయుడుగారు మిర్జాపూరు జమీదారుగారు మండల రామస్వామి గారు యిద్దరు ముగ్గురింకను వచ్చినారు. ఎన్నికలకు 15 రోజులకు పూర్వము వాగువచ్చి సింగిల్ వోట్లు

యియ్యమని కృష్ణరావునాయుడుగారు రాజాగారి కిమ్మని చెప్పినారు.

కాన్ పరీక్ష

వారువచ్చినపుడు పెద్దర యింకలంతా వున్నారు. అన్నం లక్ష్మీనారాయణ, చామర్తి చలపతిరావు, జమ్మలమడక గురుమూర్తి, గొలికెట్టి శీతయ్యగంగారావు వీరయ్య బడే శీతయ్య ముట్టూరి కృష్ణయ్యగార్లు యొకను కొందరువచ్చారు. కొందరు సింగిల్ వోట్లు యిచ్చటకు ఒప్పుకొన్నారు. గొలికెట్టి శీతయ్య బడే శీతయ్య, గంగారావు వీరయ్య, లక్ష్మీనారాయణగార్లు సింగిల్ వోట్లు యిచ్చటకు ఒప్పుకొన్నారు. తక్కినవారలు యియ్యమన్నారు. మావూరు మనసలు కోట వరసయ్యగారు. ఆయన రాజాగారి తరపున వున్నాడు. నాకు వోటులేదు. పదిపదకొండు సంవత్సరములనుంచి కోడూరులో ఉన్నాను. రేపల్లె తాలూకా పెదలంకలో అదివరకు వున్నాను. అక్కడ ఆస్తివున్నది. ఇక్కడ యింకాసంపాదించుటకు వచ్చిరిని. ఇక్కడ యెనిమిది యొకరములు సంపాదించినాను. 50లు లోపుగ క్షేమ చెల్లించుచున్నాను. నాతల్లి పేర కొంత నా అన్నపేర ఉన్నది. నా అన్నయ్యకు వోటులేదు. నాతల్లికి వోటున్నది. ఆమె వోటువేయలేదు. నాకు కృష్ణరావు నాయుడుగారికి పరిచయంలేదు. మావూర్లో పాలవారికి వున్నదోలేదో తెలియదు. ఏవారోనాడు వచ్చాకో నాకుజ్ఞాపకం లేదు ఎన్నికలు 15-20 రోజులకు పూర్వము వచ్చినారు రామస్వామిగారికి మావూర్లో పాలంపున్నదేమో నాకు తెలియదు. వారిద్దరిలో నెవరికైనా బంధువులు మాగ్రామంలో వున్నారేమో నాకు తెలియదు. ఓరుసేయరు బంగారాకు ప్రక్కన బజారులో దిగినారు. మూడుగంటలకదిగి విధిలోనుంచుని మట్లాడినారు. విధిలోనుంచుని వోట్లు అడిగినారు వచ్చినజనమంతా అక్కడనే వున్నారు. ఘోషురు పదునైదు నిమిషములున్నాడు.

పునర్విచారణ

గ్రామంలో తావులు ఆయన కృష్ణరావు నాయుడుగారిని చెప్పినారు.

79 వ సాక్షి ముట్టూరి లక్ష్మీకాంతయ్యగారు కోడూరు, దివితాలూకా.

విచారణ

గత సంవత్సరపు యెన్నికలు జ్ఞాపకమున్నవి. ఎన్నికల సంబంధములో రాజాగారు, మండలి రామస్వామిగారు, కృష్ణరావు నాయుడుగారు మా గ్రామం వచ్చారు. వచ్చి ఊళ్లో అందరిని పిలిపించారని విన్నాను. రావలం చూచి నేను వెళ్లినాను. నేను వెళ్లెటప్పటికి బోర్డుమార్కులలో వారంతా వున్నారు. నేను వెళ్లెటప్పటికి వారంతా బయటకు వచ్చారు కృష్ణరావునాయుడుగారితో రాజాగారు సింగిల్ వోటియ్యవలసినదిగ రయితులతో చెప్పవలసినదిగ చెప్పిరి. అలాగా యిస్తామని రయితులంతా చెప్పారు. దేదినేని బాపయ్య, కోట గోపాలస్వామిగోపయ్యగార్ల చేతులు పుచ్చుకొన ఒకరిని లాగి "కాలం పాలెంకుండి బందరుకు కాలవ వేయుటకు 12000 కాంక్రెట్ రాజాగారు చేసినారు. మీరంతా గట్టిగ వోటియ్య వలసింది" అని చెప్పినారు. అలాగే యిస్తామని వారు చెప్పినారు.

కాన్ పరీక్ష

75 వ సాక్షిని యెరుగుదును. రెండుమూడేండ్లక్రితం భూములుకొని మావూరువచ్చారు. ఆయన తల్లిదండ్రు లింకాకవూరులో వున్నారు. అన్నగారును ఆయన 5/8 యొకరములు కొని యీవూరు వచ్చినారు. మల్ల రాజాగారు వచ్చారేమో నాకు తెలియదు. అంతకు పూర్వము రాజాగారి కిపున యెవరో వచ్చిరని అనుకొన్నాడుగాని నేను వెళ్లేదు. రయితులంతా యిస్తారని ముగ్గురు జవాబుదారి వహించి చెప్పినారు. అందులో ఒకరు మున్నగుగారి తండ్రి. మరియొకరు వినతండ్రి. వీరంతా సిరిపరలు. ఒక్కొక్కరికి 20, 30 యొకరములభూమి వుంటుంది. గ్రామంలో వీరు పలుకుబడి కలవారు. మల్లిపెట్టి అంజయ్యగారు వోట్లు యిప్పిస్తామని చెప్పినవారిలో లేరు. కాలవ యిప్పిస్తామని అందరువుండగా యీముగ్గురుతో కృష్ణరావు నాయుడుగారు చెప్పినారు. నాకు వోటులేదు. కాశేక్వర్రావు నూరయ్యగార్ల తరపున పనిచేసినాను. నాకు కర్కంకలేదు. నేను కాశేక్వర్రావుగారికి నూరయ్యగారికి కాలవ విషయమై చెప్పలేదు. సాలెంపాలెంకు బందరుకు మధ్య నేయున్నది. మీటింగు రెండు మూడుగంటల మధ్యజరిగినది. సింగిల్ వోట్లు యియ్యమని యెవరు చెప్పలేదు. ఇయ్యకూడనని నేనేమీ యెవరితో చెప్పలేదు. అక్కడి రయితులంతా రాజాగారి పార్టీవారని అనుకున్నాము. వారు గట్టిగా చెప్పటవల్ల వీరు గట్టిగాయిస్తా మను

ఈమందు గనేరియా అను నెగర్ గమును 24 గంటలలో
నివారించి మూత్రబద్ధము నుండి వెలువడు ప్రాసమును
మూత్రము విడుచునప్పుడు గలగు చురుకు, పోటు, మొదలగు
బాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకుగలగు యేవిధమయిన
కునుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును. 1172-1766
ఆనందకుటీరము, 3, బైరాగిమఠం వీధి,
మదరాసు.

చెన్న పురి శాసనసభ

గ్రామోద్యోగుల బిల్లు

బిల్లు ముద్రాపాత్రల బిల్లు

జైనుల వంశపారంపర్య హక్కులు

నాన్ గెజెటెడ్ గ్రామోద్యోగుల కొరతలు

పునరావేశము శాసనసభవారు తిరిగి సమావేశమైన పిదప, కారణంగా జైనుల వంశపారంపర్య హక్కుల బిల్లును ఈ క్రింద సుదూరించిన సభ్యులతో సెలవు కమిటీ విచారణ కంపృహలనను సుపాదన (పాతికలయ్య) లేక ఆమోదించ బడెను. సెలవుకమిటీ సభ్యులు 1 యస్. సత్యనారాయణ, 2. జె. ఏ. సబ్బానా, 3. డాక్టరు వి. ఎస్. మల్లయ్య, 4. కె. నాధనాథ్ నాయకు, 5. కె. వీరాచారి, 6. కె. వి. బి. రామయ్య, 7. ఎ. వి. సెట్టి, 8. ఆద్యోగము జనరలు, 9. లామెంబర్, 10. డాక్టరు, పి. సుబ్బారాయణ, 11. సామనాద్, 12. కారంతు గారు.

మలబారు బిల్లుపట్టుకునకు సవరణబిల్లు సుపాదించుట ను సామనాదుగారికి సభ వారి యనుమతి ఒసంగబడెను.

గ్రామోద్యోగుల బిల్లు

యస్. ముత్తయ్య మొదలియారు గారు గ్రామోద్యోగుల బిల్లును సభయందు సుపాదించుటకు సభవారి యనుమతిని గోరుచు గ్రామోద్యోగులలో మాడుపాళ్లకు అధికముగ ఈవరకే పుర్యోగములందు పునరుద్ధరింపబడి రనియు, గ్రామోద్యోగులు దేశమందలి రాజకీయ పరివర్తనలకు అతీతులై యుండవలెననియు, పరిపాలన కంఠటికిని గ్రామోద్యోగులే పునాదియనియు పలికిరి.

సామనాదుగారు ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు ఈ బిల్లు యొక్క ఉద్దేశమే గ్రామోద్యోగులను సుఖమున వికసించుననియు, వంశపారంపర్యముగ గ్రామోద్యోగులు గావించు పని చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నవనియు, కొందరు విద్యా భూమ్యులనియు, అందుచే గ్రామోద్యోగులన్నియు నిపుణులగువారి హక్కులను జేయబడవలెనని వంశపారంపర్యము జేయరాదనిరి.

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు బిల్లును బలపరచుచు విద్యాగంధములేనివారు గ్రామోద్యోగులగు నియమించబడుట లేదనియు, ఏదో కొంత పరిమితిగల సర్వ విచ్ఛిన్నముగ విధింపబడియు యున్నదనియు పలికిరి.

పి. వి. కెట్టిగారు మాట్లాడుచు శాస్త్ర వంశపారంపర్య హక్కులగల గ్రామోద్యోగులకి నెంతవీధియైనా వలెనను ప్రభుత్వమువారు అట్టివారిని ఉద్యోగమునండి వెంటనే తొలగించువాళ్లు గలవనియు, ప్రస్తుతము గ్రామోద్యోగులు ఆయా గ్రామములందలి పలుకుబడి గలవారును, ధనికులు అగు వంశములకే యొసంగబడి యున్నవనియు, ఈయన ద్యోగములు పీఠింపండి లాగివేయబడి ఇతరులకొసంగినచో వారు గ్రామములలో పునరుద్ధరింపబడి గలిగియుండ జాలరనియు, అందుచే మొదలగు అక్రమములకు అతీతులై యుండవలరనియు పలికిరి.

శ్రీ. పి. వి. కంకబరమూర్తింగారు బిల్లును బలపరచుచు అన్ని జిల్లాలకును గ్రామోద్యోగుల విషయములో ఒకేసరినకు హక్కుల నొసంగుట కెట్టి యభ్యంతరము లేదని పలికిరి. వంశపారంపర్యహక్కులు గల గ్రామోద్యోగులకు సభ్యులను పని గావించలేరని వాదించుట నిరాధారము. ఈరూపుగంధరి 21 జిల్లాలయందలి గ్రామోద్యోగులకు తన పనిని నిపుణులగు నిర్దేశించుటలేదా? పలుకబడి ధనము గలవారు లేరనిచో సమాధు చేయుట దుర్మనసు. ప్రభుత్వమువారి ఈ చర్యలకు సాక్షాత్తులైనను ప్రభుత్వమువారి బిల్లుకు బలపరచవలెననిరి.

కె. కృష్ణమోహన్ గారు మాట్లాడుచు బిల్లును ఆక్షేపించిరి. వంశపారంపర్య హక్కులవలన చాల చెడుగులు గలుగుననియు, నిపుణులగు ఉద్యోగులకి ఉద్యోగానియు పలికిరి. ప్రభాస్వామ్యులైనను, సుప్రసిద్ధులైనను గ్రామపురస్కారమునకును ఈ బిల్లు ప్రతిఘటించుననియు పలికిరి.

గో. రమణయ్య మొదలియారు బిల్లును ప్రభుత్వమువారికి సలహాజూతంబు పలికిరి.

యస్. ముత్తయ్య మొదలియారు గారు (ముత్తయ్య మొదలియారు) ఈసంవత్సరంపుర్యము రాష్ట్రము నన్ని జిల్లాలకు విస్తరింపజేయు. ఈ కారణములేవని రి. న్యూ వెంబుగారు. పల్లిరనియు, దక్షిణకనరా కలెక్టరుగారు ఈసంవత్సరంపుర్య హక్కులవలని లాభముల వివరించుచుండిరనియు, ఈరూపు మందు గ్రామోద్యోగులు తప్ప వేరే యుద్యోగములను వంశపారంపర్యముగ వచ్చునని గావనియు అందుచే అన్నియుద్యోగములకి హక్కులు వర్తింపజేయబడవలెననటలో అర్థములేదనియు పలికిరి.

పిమ్మట ఉపపాదన వోలుకు పెట్టబడి అధిక సంఖ్యకు లచే ఓడింపబడినటుల అధ్యక్షులు ప్రకటించిరి. పోల్ గొనబడెను.

45 అనుకూలురు 41 ప్రతికూలురు లేకునే ఉపపాదన ఆమోదించబడెను.

ఈదినకు సుదూరించిన వారలతో బిల్లు సెలవుకమిటీ విచారణకంపృహలనెన యస్. ముత్తయ్య మొదలియారు గారు పూడింపగ, ఉపపాదన ఆమోదించబడెను.

శ్రీ ఆర్. నేతురత్నం అయ్యరు, అప్పాపు చెట్టి, ఆర్. గొంధరు, జె. ఏ. సబ్బానా, పి. సి. వెంకటపతిరాజు, జి. బి. యమ్ కృష్ణస్వామయరు, ఆద్యోగము జనరలు, జి. ఆదినారాయణకెట్టి, గో. రినియ్యమొదలియారు, శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఉప్పిసాహెబు, ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఆర్. శ్రీనివాసన్, పి. ఆంజనేయులు, యస్. ముత్తయ్య మొదలియారు గారు.

మదరాసు జిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీల చట్టమునకు సవరణబిల్లు

"1920 సెల్లెపు మదరాసు జిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీల చట్టమునకు సవరణబిల్లుకు ఉపపాదించుటకు శ్రీ సి. యస్. ముత్తయ్యంగారు మొదలియారుగారు సభవారి యనుమతిని గోరుచు ఈ బిల్లులను తాము ముఖ్యముగ ఈ క్రిందివారులను జేయ నచ్చేమియు చూస్తామనిరి. (1) నామినేషను విధానమును సంపూర్ణముగ రద్దుజేయుట. ఆకుసంవత్సరము లీకాళయందు మంత్రియైన పానగలు రాజాగారు ఇందులకు సహకారములై యుండిరి. (వినుడు, వినుడు) నామినేషనుకు బదులు సభ్యులను తేర్చుకొను కోఆర్డినేషను పద్ధతిని తేర్చుకొనవచ్చును. ఇంతకంటె ఉత్తమమైన విధానమేదైన నుండిన సెలవు కమిటీయందు సూచించవచ్చును. (2) మ్యూనిసిపాలిటీల అధ్యక్షులు ప్రతిసంవత్సరమును ఎన్నుకొనబడవలెను. (3) వేతనముపై పనిజేయు అధ్యక్షులను నియమించు విధానము రద్దుజేయబడవలెను. (4) కొంతకాలముగల పన్నులను చెల్లించనివారు వోట్ల నొసంగుట కనర్హులగు జేయు నిబంధనలను రద్దుజేయవలెను (5) మ్యూనిసిపాలిటీలపై రిమైన్ డ్యూ మనకు వింపిన ప్రాంతములందు పన్నులను వసూలుజేయు సభికారము మ్యూనిసిపాలిటీలకుండరాదు ఈ యల్పవిషయములం దెట్టి మార్పులనను సెలవు కమిటీయందు సూచించ బడవచ్చును అని పలికిరి. రజాక సాహెబుగారు ఉపపాదనను ఆక్షేపించుచు, ఈ బిల్లునం దివిడియున్న ప్రధానసిద్ధాంతము అభివృద్ధికి భంగకరమని పలికిరి. నామినేషనుల రద్దు జేయుటకై బిల్లునందు సూచించబడిన విధానము నామినేషనులకంటె దుష్టమైనదనిరి. ఈ బిల్లు ప్రస్తుతము ఆనవసరము ని పల్లికిరి. బిల్లు ఒకవేళ ఆమోదించబడిన సెలవు కమిటీయందు వివిధశక్తులును కాగ్రత్తగ విచారించబడవలెననిరి.

పి. మునిసామి పిల్లెగారు బిల్లు నాక్షేపించుచు నామినేషను లనున్నందున నే నిమ్మజాతుల కేమాత్రమైన ప్రాతినిధ్యము గలుగుచున్నదనియు పలికిరి.

శ్రీ. వి. ఆర్. సామి నాయుడు గారు బిల్లును బలపరచుచు నామినేషనుల రద్దు పరచుటకు గూర్చి ప్రధాన మంత్రిగారిదివరలోనే నామినేషనుల రద్దుగావించుటకు అనుకూలాభిప్రాయమును గన్పరచెననియు, నామినేషనులవలెనే సకముకాలము వర్ధిల్లుచున్నదనియు పలికిరి. నిమ్మజాతులు మొదలగు సంఘములవారి కోఆర్డినేషన్ ద్వారా చేర్చుకొనవచ్చునని ఈ బిల్లునందు గలదు. కాని ఇంతకంటెను అసంఘములవారికి వారి ప్రతినిధుల సెర్వుకొను అధికార మొసంగుట యుత్తమము. ప్రస్తుత నామినేషనులనను నిమ్మజాతులాదిగాగల సంఘములకుసంపూర్ణముగ సంతృప్తి గలిగించియుండలేదు. వేతనములపై పనిజేయు అధ్యక్షులుంటు బావశ్యకము. అధ్యక్షుని కాలపరిమితి మూడు సంవత్సరములకంటె అధికముగనే యుండవలెను. ఎట్లులైనను మూడు సంవత్సరములకు తగ్గరాదు. పురపాలక సంఘాధ్యక్షులపదవికి ఆ నుభవ కా లరగు వారిని సంపాదించుట నులభమగు పని గాదు. వివను ఈవిషయములన్నియు సెలవు కమిటీయందు బిల్లు విచారించబడునపుడు సూచించవచ్చును. కాన బిల్లును సెలవుకమిటీ విచారణకంపృహలనె" అని పలికిరి.

శ్రీ. న. కాశ్యపాచార్య గారు బిల్లును బలపరచుచు నామినేషనుల రద్దును సెలవు కమిటీ కంటెను ముఖ్యము నుడిచిరి. ప్రధానమంత్రిగారు తాము మంత్రివరమునకు ప్రవేశించింది మొదల నామినేషనుల రద్దుజేయవలసి చెప్పుచునే యుండిరి. కాని ఆ బిల్లు విధానమునందు నామినేషను రద్దుజేయు విషయమును ఏనాటి కైనా నాడే లేవనెత్తునని. ఇప్పటి కెన్ని మాసములో గడవినవి. ఈమంత్రివర్గ మధికారమునం దుండులోపల జరుగునట్లు తోచెను.

నామినేషనులవలన నామినేషనుపనులు స్వీకరించువారి యుండే గాక, నామినేషనుల ప్రపాదించువారియందును అవినితీ వ్యాపించును (సత్తు) ఎంతవరకు నీవిధానముతరించిన అంతయందె. జిల్లామ్యూనిసిపల్ సంఘముల చట్టమును తీర్మానించి 7 సెల్లెలు గడవినవి. జిల్లా సుపక్తుమవారుగావించిన రిసెంట్ పరిపాలనయందును ఈవిషయమై ఎట్టి సంస్కరణమును గావించియుండలేదు. చట్టమునం దభివృద్ధికి భంగకరమున నిబంధన లేనియొ గలవు. రాజకీయ నిర్బంధములకు కొన్ని హక్కులు తొలగింపబడినవి. నిమ్మజాతులకు మహమ్మదీయులకు వారి ప్రతినిధుల సెర్వు కొనుట కామసంఘములకే నిర్బంధాధికార మొసంగబడవలెను. మార్చి 31వ తేదీలోగ పన్నులను చెల్లించి వారికి వోట్లు జేయు సభికారము గలదను నిర్బంధమును తొలగింపవలెను. అధ్యక్షులు ప్రతిసంవత్సరమును ఎన్నుకొనబడరాదు. అధ్యక్షులు చెండుమార్గకంటె అధికముగ ఎన్నుకొనబడరాదను నిబంధన యుండవలెను" అని పలికిరి.

గో. ప్రధానామాత్యుడు (డాక్టరు పి. కుబ్జరాయను గారు) మాట్లాడుచు నామినేషనుల గావించు సిద్ధాంతమునకు తాము మొదటినుండియు ప్రతిఘటించుచున్నాము, కోఆర్డినేషను పద్ధతి దీరికంటె దుష్టమైనదనియు, దీనివలన కొంచెము అధిక సంఖ్యకులకు పక్షమువారు సర్వకైగలవా రయ్యెదరనియు పలికిరి. మరియు వేతనముపై అధ్యక్షులను నియమించుపద్ధతిని తీసివేయుటకు నేను అనుకూలుడనుగాను. మధురమున్ను పురపాలక సంఘములందు వేతన మొసంగిన నే గాని ఆసాధ్య కర్తవ్య గౌరవాధ్యక్షుల సంపాదించుట అసంభవము. అట్టి పురపాలక సంఘములు కొన్ని గలవు పన్నులను నియమితకాలములో చెల్లించుపద్ధతిని తీసివేయవలెనను ఉద్దేశముతో నే కేరళివింపజాలను. ఎన్నిక జాబితాలకు తయారుజేయుటకు అధ్యక్షులుగాక ఇతరఉద్యోగి మరెవరినైన నియమించు టుత్తము. ఇతరవిషయము లంతటి ప్రధానములు గావు ముఖ్యమైన సూచనలకు ప్రతిఘటించుననున నే నీ బిల్లును కాక్షేపించుచున్నాను" అని పలికిరి.

శ్రీ. సి. యస్. ముత్తయ్యంగారు మొదలియారుగారు ప్రస్తుత మొసంగుచు కోఆర్డినేషను కంటెను ఉత్తమమైన విధానమేదయిననుండిన సెలవు కమిటీయందు సూచించినచో తాముగీ కరిగితుమనియు, పన్నులను నియమితకాలములో చెల్లించునిబంధనను గూర్చి మంత్రిగారు చెప్పినట్లు అధ్యక్షుడు జాబితాలను తయారుజేసి ఎన్నుకొనవలసివలెననటకు వీలుగలిగినదానివలన నష్టమేమియు లేదు. అందుచే మ్యూనిసిపల్ ఆదామును వృద్ధిగాగలదు. కడపటి స్వల్పవిషయము లన్నియు సెలవుకమిటీయందు మార్పుజేయబడవచ్చును అని పలికిరి.

పిదప ఉపపాదన వోలుకు పెట్టబడి పిలిపియెను. పోల్ గొనగ 61 ప్రతికూలురు 30 అనుకూలురు లెక్కింపబడిరి. తటసులలో గోయికాగారు, జి. సి. శ్రీనివాసయ్యంగారు గలరు జిల్లా సుపక్తుమవారును, ప్రభుత్వమువారును, మంత్రిలు, మంత్రివర్గమువారు, నామినేషనుసభ్యులు ప్రతిఘటించు వోలు జేసిరి.

మదరాసునగర పురపాలక సంఘ చట్టము సవరణ బిల్లు

మదరాసు నగరపాలక సంఘచట్టమునకు సవరణ బిల్లును సుపాదించుటకు శ్రీ. యస్. సత్యనారాయణ గారు సభ వారి యనుమతిని గోరిరి. సభ్యు లెవ్వరును ఆక్షేపించునటులే అనుమతి యొసంగబడెను అధ్యక్షులు మాట్లాడిచుచు ప్రాంతంగ ఆర్థికల ననుసరించి ఈ బిల్లు రాజప్రతినిధిగారి యామోదమును బడెను వలెనని పలికిరి.

మలబారు లెనన్సీ బిల్లు

మలబారు లెనన్సీబిల్లును సుపాదించుటకు జి. బి. యమ్. కృష్ణస్వామయరు గారు సభ వారి యనుమతి గోరిరి. కేసుందరనాయకుగారు అనుమతి నొసంగుట కాక్షేపించుచు ప్రభుత్వమువారి విషయమును విచారించుటకు ఒక సంఘము నియమించియుండిరనియు, ప్రస్తుత ముండే బిల్లు పూర్వమున్న బిల్లుకంటె

తెలుగు వాటి ప్రయోగమునందు, అవిచారణసంఘము తమ నివేదిక ను ప్రచురించువరకు ఈ బిల్లును కామోద మొనరింపబడనియే పట్టిరి.

జి. బి. కృష్ణకృష్ణయ్యగారు మాట్లాడుచున్నప్పుడు కామోదించిన ప్రభుత్వము జమీన్దార్లను ఆశ్రయించుటకు ప్రయత్నము చేయుచున్నారని, ఇంకా నూతన విధానమును ప్రతిపాదించుచున్నారని, ఇంకా 43 అనుకూలము 24 ప్రతికూలములతో ఆమోదించబడినదిగా, గవర్నరుగారు ఆమోదము నొసంగక పోవుటచే నిలిచి పోయినదియు పట్టిరి.

ఉపపాదన వోటుకు పెట్టబడిన అత్యధిక సంఖ్యలకుచే ఆమోదించబడినది.

మదరాసు గ్రామకోర్టుల చట్టము సభలో ఉపపాదించుటకు సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారికి అనుమతి యొసంగబడినది.

నాన్ గెజెటెడు ఉద్యోగుల కష్టములు

ప్రభుత్వోద్యోగుల తిరుగుబాటు, కాసనసభా సభ్యుల తిరుగుబాటు, నాన్ గెజెటెడు ప్రభుత్వోద్యోగుల సంఘము నుండి ఎన్నికైనవారైన ఇరువురు ప్రతినిధులుగా గల నోక సంఘమును నియమించబడెను. సదగు సంఘము నాన్ గెజెటెడు ఉద్యోగుల కష్టములను కొరతలను విచారించి రిపోర్టు చేయవలెను" అను తీర్మానమును కే. శివారామరెడ్డిగారు ఉపపాదించిరి.

సవరణ

ప్రభుత్వ నాన్ గెజెటెడు ఉద్యోగుల యొక్కయు, జవానులు మొదలగు నాకరుల యొక్కయు, కష్టములను విచారించి రిపోర్టు చేయుటకును, గెజెటెడు ఉద్యోగులందు తగ్గింపుగా విందుటలను, తేతనములు, అలవెస్టులు తగ్గించుటచేతను నాన్ గెజెటెడు ఉద్యోగులు, నాకరులకు పోకర్తములు గలగ జేయుటను గూర్చియు విచారించుటకు ఈ సభవారిచే ఎన్నుకొనబడిన అధికార, అధికారేతర సభ్యులతో నోక సంఘమును నియమించబడవలెనని" కారణముగాను సవరణ సుపాదించిరి ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు సవరణను బలపరచిరి ఆర్థనసామి ఉడయరు, పి. కాశ్యపరావు, సి. రామసోమయాజులు గారలు సవరణ కనుకూలముగా మాట్లాడిన పిదప సవరణ సభ వారిచే ఆమోదించబడినది.

అంతట సభ ముగించబడినది.

* * *

నేటిదినచర్య

శాంతిభిక్ష

నాన్ గెజెటెడు ఉద్యోగుల

తీర్మానము

ప్రభుత్వమువారి అనుమతి

ఉపసంఘముల అధ్యక్షుల నియామకము

కోయిల్ కుంట్ల కాల్వలు—సభా కార్యక్రమమును నిలుపుట కుపపాదనము

చెన్నై ప్రెస్ కాసనసభ నేటి ఉదయము 11 గంటలకు గౌ. రా. బి. సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయెను. సేదు సీట్ కలవాల్గవారును తొలగించుటను గూర్చిన తీర్మానము నిర్ణయించబడవలసి యునని ప్రతిపక్షము మామూలు దినములందుకంటే సభికులకు సభికులచేతను, సేదు కుక్రవారమొకందున ఇంతకుముందు జరిగిన ఏర్పాటును బట్టి ఉదయము 12-30 గంటలకే సభవారు సభావారములకు తేలి. కోయిల్ కుంట్ల కాల్వలనుగూర్చి శ్రీ. గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు సభాకార్యక్రమమును నిలుపుట కుపపాదనగా వి.ఎ.గోరగ అధ్యక్షుల తీర్మానము ఇటువల కొలదికాలముక్రింద జరిగినవిషయము కాదనుకారణముచే చట్టబంధనల ననుసరించి అనుమతిని నిరాకరించిరి. నాన్ గెజెటెడు ఉద్యోగుల కష్టములను విచారించుటకు విచారణసంఘమును నియమించవలెనని తీర్మానము అత్యధిక సంఖ్యలకుచే జయమునెను. ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారికి జరిపింపవలెను. కాని వారు సోలగోరియొడలేదు.

స్టాండ్ గు ఆర్డరుల సవరణబిల్లు

ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షము ముగిసినపిమ్మట అధ్యక్షులు స్టాండ్ గు ఆర్డరుల సవరణబిల్లును విచారించుట కిదిగవ నుదహరించిన సభ్యులతో నోక సంఘమును నియమించబడినట్లు ప్రకటించిరి.

శ్రీ. బి. రామచంద్రారెడ్డి, పి. సి. వెంకటపతిరాజు, డి. నారాయణరాజు, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్, ముమనాద్, దొర రాజుగారూ, రా. బి. వి. మునిమామయ్యగారి సంగతులను కన్యకులుగ నియమించబడిరి.

ప్రభుత్వమునకు సవరణబిల్లును విచారించుటకై నిలుపుబడిన కెల్లెట్టుమిట్టి అధ్యక్షులకు సేదు సీట్ గారు రాజీనామా నొసంగుటలను వారీస్తామనను సి. వి. వుడ్డుగారు నియమించబడిరి. జైనుల వంశపారంపర్య హక్కుల బిల్లును విచారించుటకు నియమించబడిన సంఘమునకు యస్. సత్యనారాయణగారు అధ్యక్షులుగ నియమించబడిరి.

కోయిల్ కుంట్ల కాల్వలు

సభాకార్యక్రమమును నిలుపుట కుపపాదన శ్రీ. జి. హరిసర్వోత్తమరావుగారు:— "కోయిల్ కుంట్ల కాల్వల విషయములో పోలీసువారి ప్రవర్తనను ఈ సభవారి దృష్టికి తెచ్చుటకుగాను 20 వ స్టాండ్ గు ఆర్డరు ననుసరించి ఈ సభాకార్యక్రమమును నిలుపుట జేయుట కుపపాదన గావించుచున్నాను" అని పట్టిరి.

అధ్యక్షులు:— ఈ విషయము ఎట్లు ఎట్లు ప్రామాఖ్య మైనదో అగత్యమైనదో గౌ. సభ్యులకు తెలుపవలెనని కోరుచున్నాను

శ్రీ. హరిసర్వోత్తమరావుగారు ఉపపాదనను గూర్చి మాట్లాడుచు కాసన సభ ఆగవునకును సమావేశము గావించియు, కాల్వలు జూలై 1-వ తేదీ జరిగినవియు, అప్పటిలో సభాకార్యక్రమమును నిలుపుట కుపపాదన గావించుటకు ప్రభుత్వమువారినుండి తమ జవానులకు ప్రత్యక్షము వచ్చియుండ లేదనియు, అందుచే నీ విషయము గ త్వరమున పరిశీలింపవలెననియు, ఇక నీ విషయము యొక్క ప్రామాఖ్యతను గూర్చి జిల్లాకోర్టువారు తీర్పు జేప్పినపిదప నిర్ణయమును ప్రభుత్వమువారికిను ఆమోదించుచున్నారని గౌ. లామెంబరుగారు జెప్పియున్నారు. ఎన పండుగును కుపాకలతో కాపి చేయుట, చులకనగ విచారించదగిన విషయముగాదు. ఈ కాల్వలు జరిగిన వెంటనే విచారణకై తన ప్రయత్నములు గావించుటకును ప్రభుత్వమువారికి యుదంతయు వెంటనే తెలుపబడినది. ప్రభుత్వమువారు నియమించిన కమిటీవారిని గావించుటలోను నిర్ణయమును గూర్చి సన్నియగ తెలిప జేయుటలెను అని పట్టిరి.

గౌ. లామెంబరుగారు మాట్లాడుచు కమిటీవారి విషయమును విచారించి నివేదికను ప్రభుత్వమునకు కంపెనీలరనియు, ఈ లోపున శ్రీ. హరిసర్వోత్తమరావుగారి తీర్మానములను తెలియజేయుచునూ తమిళుడిగిన తెలియజేయుటకు సంసిద్ధులమై యున్నామనియు పట్టిరి.

అధ్యక్షులు నిర్ణయమొనంగున ఈ విషయము ముతనముగాదను కారణమున అనుమతిని నిరాకరించిరి.

నాన్ గెజెటెడు ఉద్యోగుల కొరతలు

"నాన్ గెజెటెడు ప్రభుత్వోద్యోగుల కష్టములను విచారించి, రిపోర్టు జేయుటకుగాను అధికారులు, అసభికారులు నాన్ గెజెటెడు ఉద్యోగుల సంఘమునుండి ఇరువురు ప్రతిపక్షము ఇరువురు ప్రభుత్వోద్యోగులతో నోక సంఘమును నియమించవలెనని కే. శివారామరెడ్డిగారి తీర్మానమును నేటిదినము తిరిగి చర్చ ప్రారంభించబడినది.

శ్రీ. జి. హరిసర్వోత్తమరావుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు మాట్లాడిరి.

జె. ఎ. సల్లానాగారి పేరట యొసంగబడిన క్రింది సవరణ సల్లానాగారు సభయందు తేతుడుటచే వారి బదులు సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు ఉపపాదించిరి.

"నాన్ గెజెటెడు ఉద్యోగులయొక్క కష్టములను తోచి బిల్లు ప్రభుత్వోద్యోగమును నిర్వహించుటకు ఆర్డరు గల వాడై కాశ్యోద్యోగిగనో లేక తాత్కాలికోద్యోగిగనో నియమించబడియుండి అభివృద్ధిని గూర్చిగాని లేక అవకాశము గలగినపుడు ఉద్యోగము కాశ్యోతముగ జేయుటకును గూర్చిగాని ఎట్టి వరకులు లేక నిబంధనలు లేనపుడు ప్యాసుగాని ఉద్యోగుల కష్టములను గూడ విచారించవలెను" అను సవరణను వెంకటరమణయ్యగారు ఉపపాదించిరి.

శ్రీ. జి. నారాయణరాజు, డి. వి. యస్. గారు సవరణను బలపరచిరి.

సవరణ ఆమోదించబడినది. గౌ. రివిన్యూమెంబరుగారు తీర్మానమును ప్రతిపక్షముగా మాట్లాడిరి. కే. శివారామరెడ్డిగారు ప్రత్యక్షమునంగును ప్రభుత్వమువారి విషయమునెట్టి దృష్టితో కీర్తించినను సభ్యులందరును నేకమై తీర్మానము నామోదించుట గాకయని యాశించిరి. వేతనముల సమస్యలపై ఇతరకారితీర్మియు లేవని గౌ. రివిన్యూమెంబరుగారు జెప్పియుండిరి. రు. రి. ల. ప్రారంభముజేయుట మున్నగు కొరతలకు సన్నియోగలవు" అని పట్టిరి.

తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడి అధిక సంఖ్యలకుచే ఆమోదించబడినది. పుట్టు 12-30 గంటలకు సభ నిలిపివేయబడినది.

వైస్రాయిగారి ఆహ్వానములు

శ్రీనివాసయ్యగారికి ఆహ్వానము వారేను

రాయలుకమిషను అసెసల్యుట ధాన్యము చర్చించుట బడినది

జిల్లీ, * క్టోబరు 20:—వైస్రాయిగారు జిల్లీలో సవరణ రుమెంటి వారమునందు జరుపనున్న సభయందు పాల్గొనుట ములు యిచ్చబడుటయని పలువు రాలోచించుచున్నారు. వైస్రాయిగారికి ఆహ్వానములందు యెంచువిషయమై పిలవినదియు చెలువలేదు. ప్రామాఖ్యమున ప్రజాసౌకర్య కార్యము గూర్చి చర్చింపదలచిరిగాని కొంతయు బుద్ధిగమన్నను చతురచేయవలెననిగా వైస్రాయిగారు స్వయముగ కోరుచున్నట్లు ఆహ్వానములందుగలదు.

సాంఘి విషయముల గూర్చియేగాక సంస్కరణముల విచారణసంఘమునకును గూర్చియూ చర్చించుటకు కొంత రనుకూలమున్నారు. కేవలము పార్లమెంటు సభ్యులేయిండి భారతీయులు ఆ సెనరులకు నుండ విచారణసంఘము నియమించుటసరమని వైస్రాయిగారు నాయకుల కింగింతురని చెప్పుచున్నది.

ఎస్.స్. యొక్క పరియోమో తెలియనగున యావిధానముగూర్చి ప్రతిపక్ష ప్రతిపక్షముగ చురుకును బడుచున్నవని వైస్రాయిగారు అభిప్రాయము బడుచున్నట్లున్నది. అందుచే ఆ సెనరుల విధానముగూర్చి నాయకులకెరించి వారినే నామా దించవలెనన్నారు. వారంగీకరించినచో వెంటనే ఆ సెనరులను నియమించి వారు జేయువలెనని ప్రారంభించెదను. రాయలు కమిషను సభ్యులెవరో తెలియక పూర్వముగూడ పర పని ప్రారంభింపవచ్చును. ఎస్.స్. విధానమునల ఒక యిబ్బందితోలగును. కేవలము రాయలుకమిషను కొరకే యేర్పడు బూటకపు సన్నలు అభివృద్ధినికోరక పూర్వము జేయుటకు ఆవకాశముండదు. మాంటుఫర్డు విచారణయందు యిట్లు జరిగెను.

(శ్రీ ప్రెస్.)

మదరాసు, అక్టోబరు 21:—రా. గ్రామ అధ్యక్షులకు ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారికి వైస్రాయిగారు వద్దనుండి ఆహ్వానము వచ్చినదన్న వార్త అసత్యముగా సేదు విచారించక తెలిపినది.

(శ్రీ ప్రెస్.)

అమృతాంజనం డిపో వారి

సుప్రసిద్ధా వధముల జాబితా

	రు. అ.
1. శిర్డీ సాయనము మాత్రలు అశీర్వాదము	1-4
2. నజ్రులికలు ధాతుపుష్టి	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా	1-8
4. అమృతాంజనము సీసా	1-8
5. మాలకంకు తైలము డబ్బి	1-8
6. తామర తైలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతి భేదములకు	0-6
8. లేలహందు, లేలకాటుకు సీసా	1-8
9. దంతశాలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్మశాలహరి, చెవిపోటుకు	0-10
11. గజ్జి తైలము, గజ్జిచీనలకు డబ్బి	1-8
12. పసుళ్లకు తైలము, శిరపసుళ్లకు	0-8
13. కేలకు మందు సీసా	1-8
14. చందన అత్తరు 1 డబ్బి	2-8
15. కుమ్మకు తైలము, డబ్బి	1-8
16. పంతుమార్గము, పండ్లపోటుకు	0-2
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-6
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. కోమహరి, వెండ్రుకలు ఉడుకుకు	8-4
20. మోహిని తైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా	1-8
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి	1-8
23. జాలాబి మాత్రలు, చులబద్ధమునకు	0-0
24. కుసుమారిమాత్రలు, కుసుమార్పాకులకు	1-0
25. సెగకు బ్రాహ్మణము సీసా	1-8
26. కళహరి, శిరకట్టు దగులకు	1-8

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయకథ "రెడ్డిచ్చ మొదల" ననునటులైనది. జస్టిసుగజ్జము వారి దయచలనను ఆంధ్రత్వసిద్ధికి విశ్వవిద్యాలయశాసనమును ప్రసాదించిరి. శాసన మారంభమై రెండునెలలవరకు ములు నిండలేదు. విశ్వవిద్యాలయవిశాసము జరుగకపోయినను కలహావిజములు మాత్రము వికసించినవి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయోద్దేశములు గ్రాహ్యములు గాకుండుటయే వివాదములు పెరుగుటకు గారణమైనవి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునందే ప్రత్యేకింపబడినపు డావిశ్వవిద్యాలయ లక్షణములు సహజముగను ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకునొక్రమించినవి. ఇంతవరకును అనుబంధకళాశాలలు పరీక్షలు విశ్వవిద్యాలయాదర్శములుగనున్నవి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు నూతన లక్షణములను గల్పించి దానిని విద్యాశిక్షణాలయమును జేయుటకు శాసనకర్తలు ప్రయత్నించిరి. ఇంతవరకును గల కళాశాలలు వాని హక్కులను సంరక్షించుకొనుటకు ప్రయత్నించినవి. ఆ ప్రయత్నముల ఫలము విశ్వవిద్యాలయ శాసనమునందు ప్రత్యక్షముగ నున్నది. శాసనము సంకల్పమునందు సాశ్రమశిక్షణవిశ్వవిద్యాలయమును నిర్మాపించుచున్నను కార్యమునందు అనుబంధవిశ్వవిద్యాలయముగ నేర్పడినది. ఈ ద్వైధభావమును సమర్థించుట విశ్వవిద్యాలయనిర్వాహకులకు దుస్థరముగ నున్నది. శాసనమునందు మూడు విధములైన కళాశాలలు నిర్ధారణ చేయబడినవి. 1. అనుబంధకళాశాలలు, 2. విశ్వవిద్యాలయకళాశాలలు, 3. మొదటి తరగతి కళాశాలలు. శాసనము విశాఖపట్టణము రాజమహేంద్రవరములనంత పురములందు మాత్రమే విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలను మొదటతరగతి కళాశాలలను స్థాపించవలయునని ఆదేశించుచున్నది. కార్యస్థానమును కేంద్రస్థానములందు స్థాపించుటకు పరస్పర వాదప్రతివాదములు ఏర్పడుటవలన, తటస్థస్థలమైన బెజవాడయందు కార్యస్థాన మేర్పడినది. కార్యస్థానమునందు కేంద్రస్థానము లేకుండుట విద్యావ్యాపనమున కనుబద్ధముగ నున్నది. సినేటు లోగడఁగూడిన సభయందు బెజవాడను నాల్గవకేంద్రమును జేయవలయునని తీర్మానించినది. బెజవాడను నాల్గవకేంద్రముగను జేయవలయు నని స్టాదముగారిమొదటిపేజీ దికయం దున్నను శాసన నిర్మాణసమయమునందు మూడుకేంద్రములుమాత్ర మేర్పడినవి. నాల్గవకేంద్రముయొక్క లేకపోయినది. బెజవాడ యందు కేంద్రము లేకపోవుటయే కార్యస్థానముగ నేర్పడుటకు సానుభూతి గారణమైయుండును. విశ్వవిద్యాలయశాసనము, గంజాము విశాఖపట్టణము తూ

ర్పుగోదావరి మండలములకు రెండు కేంద్రములను, కడప కర్నూలు బల్లారి అనంతపురము చిత్తూరు మండలముల కొక కేంద్రమును నేర్పాటు చేసినది. మధ్యమండలము లైన కృష్ణా గుంటూరు నెల్లూరు మండలముల కొక కేంద్రమును గాని కళాశాలను గాని ఏర్పాటు చేయలేదు. మధ్యమండలములు విద్యావ్యాపనమునందు సంపదించును విజ్ఞానమునందును నితరమండలములకు వెనుకబడియుండలేదని సామాన్యముగను నంగీకరింపబడు చున్నది. అట్టి అవకాశము ప్రభుత్వము కలుగజేయకపోవుటయే గాకను ప్రభుత్వముతో నిమిత్తము లేకనే ప్రజలు గలుగజేసికొనుటకును శాసన మాటంకముగ నున్నది. ఈ యాటంకమును దొలగించుట న్యాయమని ఆంధ్రదేశాభిమానులందరు నంగీకరింపగలరు. విశ్వవిద్యాలయశాసనమునందు గల ఇంకొక ప్రధానాశయము విద్యానిర్వహణాధికారమును విశ్వవిద్యాలయపరము చేయుటయే యున్నది.

విద్యా నిర్వహణాధికారము

శాసనమునందలి 38 వ నిబంధన ప్రభుత్వాధికారముక్రింద నున్న విద్యాలయములను విశ్వవిద్యాలయపరముచేయుట కంగీకరించుచున్నది. ఈ సిద్ధాంత ప్రయోగమే నిరంకుశప్రభుత్వమునకును ప్రజలకును సకలవ్యవహారములందును కలహకారణముగ నున్నది. ద్వంద్వప్రభుత్వము నీనమస్యస్థానికసంస్థలందువలెను విద్యాసంస్థలందును ప్రతిఘటించుచున్నది. ధనాధికారములు ప్రజాయత్తముగానంతవరకును స్థానికసంస్థలు గాని విద్యాలయములు గాని వికసింపజాలవు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము స్థాపితమై రెండేండ్లమునను విశ్వవిద్యాలయకళాశాలను స్థాపించుటకు గాని, విశ్వవిద్యాలయ నిర్వహణాధికారమును విశ్వవిద్యాలయ పరము చేయుటకు గాని ప్రభుత్వము పూనుకొనలేదు. వైసుభాస్విలగు రీవిషయమై పట్టుబట్టినపుడు ప్రభుత్వ మవలంబించిన మార్గము వారిచాతుర్యమును విశదము చేయుచున్నదిగాని వారినద్దానమును విశదముచేయుటలేదు. ప్రభుత్వమువారి యధికారముక్రిందనున్న కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయపరము చేయుటకు నిరాకరించినది. మూడు కేంద్రములను నాలుగుకేంద్రములను జేయుట కంగీకరింపలేదు. మూడు కేంద్రములలో నొకకేంద్రమునందు మాత్రమే విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలను స్థాపించవలయునని కోరినది. ఆ కేంద్రమునందు స్థాపితమైన విశ్వవిద్యాలయకళాశాలను మాత్రమే విశ్వవిద్యాలయ యాధికారపరము చేయుట కంగీకరించినది. అన్నిటిని మించినయెత్తు రాజమహేంద్రవరకేంద్రమును తీసి దానికిబదులు బెజవాడకేంద్రము నేర్పాటు చేయగోరుటయే యున్నది. ఈ గూఢతంత్రములకు బాధ్యులైనవై నను నిరంకుశప్రభుత్వమునకును ప్రతిఘటించుటకు నాంధ్రులను పరిహసించుట కవకాశము లేర్పడి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయప్రయోజనము వెనుకంజ వేసినది. మూడుకేంద్రములకు భేదాభిప్రాయములు, రాజమహేంద్రవరమునకు బెజవాడకు వైరము, ప్రభుత్వమునకు విశ్వవిద్యాలయమునకు భేదాభిప్రాయము ప్రబలినవి. ఆంధ్రదేశమంతయును కడుములుగను చీలినది. స్థానికాభిమానము ప్రబలినది. ఎత్తులు వైయెత్తులు

వ్యాపించినవి. సినేటుసభ విద్యాసమస్యను మూలపెట్టి స్థలాభిమానసమస్యను మెఘించించినది. ఆయభిమానమే సహజముగను శాసనసభ కెక్కి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయప్రయోజనమును స్తంభింప జేసినది. నాయకుల వాదప్రతివాదములందును వ్యాసములందును చిత్తుశాసనములందును శాసనహృదయము స్తంభించినది. కేవలము స్థానికాభిమానము ప్రబలినది.

సినేటు తీర్మానములు

సినేటు గత సమావేశమునందు జేసిన తీర్మానములు ప్రభుత్వనిర్ణయములకును శాసనప్రయోజనములకును ప్రతికూలములైనవి. ప్రభుత్వ మేకేంద్రమునందు విశ్వవిద్యాలయకళాశాలను స్థాపించి దానినిమాత్రము వృద్ధిజేయ గోరుచున్నది. సినేటు రెండు కేంద్రములను ఏకకాలమునందు దభివృద్ధిజేయగోరు చున్నది. ప్రభుత్వము ప్రస్తుతమున్న కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయస్వాధీనము చేయుటకు నిరాకరించుచున్నది. సినేటు ప్రభుత్వకళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయస్వాధీనము చేయవలయు నని నిర్ణయించినది. శాసనము విజయవాడను కార్యస్థానముగ నేర్పాటుచేసినది. సినేటు కార్యస్థానమును అనంతపురమునకు మార్చవలయునని తీర్మానించినది. శాసనము మొదటితరగతి కళాశాలలను స్థాపించుట కభ్యంతరమును గల్పించుచున్నది. సినేటుతీర్మానమున్నిచోట్లను మొదటితరగతి కళాశాలలను పెట్టవచ్చునని నిర్ణయించినది. ఈనిర్ణయము లన్నియును శాసనసంకల్పమును మార్చినవి. ప్రజలలక్ష్యమును శాసనోద్దేశమునందు గాకను స్థలములందు లగ్నము చేసి కోపావేశములను గలుగజేసినవి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ శాసనమునకు సంకల్పము. 1. పాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయస్థాపనము. 2. విజ్ఞానాభ్యుదయము. 3. విశ్వవిద్యాలయాధికారము లని శాసననిబంధనలు శాసనకర్తల యభిప్రాయములు ప్రత్యక్షము చేయుచున్నవి. కేంద్రకార్యాలయముల స్థానికాభిమానము విశ్వవిద్యాలయప్రయోజనమును మూలపెట్టి బెజవాడదండయాత్రను వ్యాపింపజేసినవి.

కేంద్రములు-కార్యస్థానము

ఆంధ్రదేశభాగము లన్నియును విద్యాభివృద్ధిని బొందుటకు హక్కును గలిగియున్నవి. వెనుకబడియున్న భాగములకున్నను వికసించిన భాగములను ముందు వికసింపజేయుటగాని, వెనుకబడియున్న భాగములను ముందు వికసింపజేయుట గాని, ప్రజలు సమరసభావముతో నిర్ణయింపవలసిన విషయముగాని భేదోపాయము నవలంబించి నిర్ణయింపవలసిన విషయము గాదు. అనంతపురము మున్ముందు వికసించుటకు ప్రభుత్వ మొసంగడిగనావకాశములను అనంతపురమున కొనంగుట సాధనము గాని కృష్ణా గుంటూరు నెల్లూరు మండలములకు విద్యాసౌకర్యములను నిరాకరించుట సాధనముగాదు. ఆంధ్రదేశమునకు మధ్యస్థమై రెండేండ్లనుండియును కార్యాలయముగను బరగుచున్న బెజవాడను తొలగించుట స్వస్థలాభిమాన మైనను ఆంధ్రత్యాభిమానము గాజాలదు. విద్యాసౌకర్యములను బడయుట కన్నిప్రాంతములకును స్వతంత్రతగలదు. సౌకర్యములు కొన్నిభాగముల కధికముగను కొన్నిభాగములకు తక్కువగను నున్న

దుట ప్రకృతిసిద్ధము. వానిని సమరసభావముతో నిర్ణయించుటయే కార్యసాధనముగాని నిరసించుట ప్రయోజనకరము గాదు. రాజమహేంద్రవరము అనంతపురము ప్రభుత్వకళాశాలలను గలిగి విద్యా నిలయములై వెలయుచున్నపుడు విద్యాభ్యాసమైన మధ్యమండలములకు సానుభూతిని జూపుట ప్రయోజనకరము గాని వానివిూదను దండెత్తి ఉన్న కార్యస్థానము నెత్తివేయుట కార్యసాధనము గాదు. ఆంధ్రుల గర్వమునకును విషాదమునకును నిదర్శనములుగ నున్న అమరావతి విజయనగరశిథిలములు జ్ఞానోదయమును గలుగజేయజాలకపోవుట సంతాపకరము. అనంతపురమును వృద్ధిచేయుటకు ప్రభుత్వమీనుదహించిన ధనావకాశమును అనంతపురమున కొనంగుట సాధనముగాని మధ్యమండలములను శస్త్రపెట్టుట సాధనముగాదు. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమీయదలచిన పదిలతులను అనంతపురమున కిచ్చి అనంతపురకేంద్ర వికాసమును జేయుట యుచితమై యుండియుండును. యాచకుల మధ్యను తగువులను బెట్టుటయే బ్రిటిషు ప్రభుత్వ లక్షణము. యాచకులకు పంచుకొనుటయందు గల ప్రావీణ్యము సామరస్యమునందు గలుగకున్నది. బెజవాడయందు కార్యస్థానమును నిలువబెట్టి అనంతపురమును వృద్ధిచేయుట కార్ధనాయకులు కలిసి పూనుకొనిన యెడలను విశ్వవిద్యాలయమున కీ దురవస్థ సంప్రాప్తము గాకండి యుండును. ఆంధ్రపత్రిక బెజవాడను నాల్గవకేంద్రమును జేయుమని కోరినది గాని రాజమహేంద్రవరకేంద్రమును గాని అనంతపురకేంద్రమును గాని తొలగింపుమని ఎప్పుడును వ్రాసియుండలేదు. బెజవాడకు కేంద్రము లేకపోయినను కార్యస్థానమునైనను నిలువబెట్టుట ధర్మచిన్ బోధించినది. ఆంధ్రపత్రిక బెజవాడకున్న దానిని నిలువబెట్టుమని కోరినదిగాని లేనిదానిని తెచ్చిపెట్టుటగాని ఇతరులది తీసివేయుమనిగాని కోరలేదు. ఈకోరికనుకోరినవారు కేవలముస్థాని మానులు. ఈబోధ కోపావేశములకుబాలై నిందలు ప్రబలినవి. ఆంధ్రపత్రిక బెజవాడపత్రిక యైనది. ఆంధ్రపత్రిక ఆంధ్రోద్యమమునకు పరమశత్రువై నది. స్వస్థలాభిమానులందరును మహానుభావులుగ నున్నారు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయసమస్య శ్రీ రామోకాలాష్టినచంద మైనది. స్వతంత్రతము స్వరాజ్యమును తిరిగి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయభాగవతము నారంభించినవి. శాసనసభయందు ప్రవేశమును గాంచిన చిత్తుచట్టములను విచారించుట కొకయుపసంఘ మేర్పడినది. ఆయుపసంఘమునందు 35 సభ్యులుగలరు. వీరియం ద్వైభావము గురుకుట దుర్గభము ఈ యుపసంఘ మెప్పుడుగూడునో ఏమి నిర్ణయించునో కాలగర్భమునందు గలదు. ఈ లోపుగను రెండుబడ్డెలు గడచి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము పోషణములేకను కృశించుట సహజము. ఇప్పుడైనను ఆంధ్రనాయకులు స్వస్థలాభిమానములను మఱచి విశ్వవిద్యాలయప్రయోజనములను సకలార్ధసాభాగ్యమును సమకూర్చుటకు శాంతిని సహించుటకు వేడుచున్నాము. విచారణసంఘమవలంబించనలచిన విచారణవిధానము ముందు విశదము గాగలదు. ఆంధ్రప్రముఖు లీమధ్యను గతాగతఫలమును పరిశీలించి కార్యసాధనమును నిర్ణయించుదురు గాత !

దీ పావలిభిక్ష

శ్రీశారదానికేతనము - గుంటూరు

ఈరాజధాని కిది యొక్కటియే స్త్రీవిద్యకు పాటుపడునంధ. అట్టి యీ సంస్థకు నీపండుగదినములలో మీశక్తికొలది భిక్షల నొసంగి యీ గురుకులము నుద్ధరింప ప్రార్థితులు.

పున్నవ లక్ష్మీబాయమ్మ, కార్యదర్శిని.

రాజకీయ నిర్బంధితులు

శ్రీశారదానికేతనము

ఎట్టి సంస్కరణముల నొనగదలచినను, రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదలి, ప్రజలు తృప్తిజెందజాలరు. దేశమాతను గాఢముగ ప్రేమించిన సోదర భారతీయులు శృంఖలాబద్ధులై స్వాతంత్ర్యానందమును అనుభవింపజాలనిస్థితిలో నుండ, తదితరుల కెటుల సుఖము గలుగును? ఇప్పుడయినను ప్రభుత్వమువారు రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదల జేసి, అనుకూలవాతావరణము నేర్పరచుట లాభకరము. ఈసంగతిని హిందూదేశనాయకులు తరుచుగ చెలుపుచునేయున్నారు. విచారణలేక నిర్బంధింపబడిన బెంగాలునిర్బంధితుల నందర నయినను, విడువకుండుట దూరదృష్టిగానేరదు. ప్రజలలో నీ విషయమై గలినసంతాపమును వెలిబుచ్చుటకే 25 తేదిని కలకత్తాలో నిర్బంధితుల స్మరణదినముగ జరుప నెంచిరి. హిందూమహమ్మదీయాది భేదములున్నను, రాజకీయపక్షభేదములున్నను, భారతీయులెల్లరును నిర్బంధితు విమోచనవిషయమై ఏకాభిప్రాయులైయున్నారని చెప్పవచ్చును. స్వపరిపాలనముతో బాటు జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణపు ఏర్పాటులను గూడ పొందుటకు హిందూదేశము ప్రయత్నింపవలసినయవసర మొత్తేని గలదు. అక్రమముగ బెంగాలు ఆర్డినెన్సుప్రయోగమునకు కారణభూతులు లేబరు ప్రభుత్వమువారు రని జేరిన సంగతియే. తిన్నగ నాలోచించక, వారెట్టికూరచట్టము నామోదించి రని ఎంచినను, ఇప్పటికయినను పశ్చాత్తాపము జూపుట మేలు గద.

లేబరు ప్రభుత్వమునందు ఇండియా మంత్రిగ నున్న ఆలివియరు ప్రభువుగా రిప్పుడు నయితము, బెంగాలు ఆర్డినెన్సును సమర్థించుట జూడ, లేబరు పక్షప్రకటనములవలన గలిగిన అనుకూలభావము దొలగక మానదు. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు చట్టము రాజద్రోహమునకు గాని, రాజకీయ సంస్కర్తల సామాన్యచర్యలకుగాని, వర్తింపదనియు, దౌర్జన్యమునకు మాత్రమే వర్తింపదనియు, ఆలివియరు ప్రభువు సమర్థింపజూచెను. కాని, వీరుఅనలు ఆక్షేపణను మరచుచున్నారు. ఏనేరమున కిది వర్తించినను, విచారణలేకుండ నిర్బంధమున నుంచుట, ఎట్టి న్యాయసూత్రములకును, విరుద్ధమే యగును. సుభాషచంద్రబోసు, అనిభరణరాయి, సత్యేంద్రచంద్రమిత్ర బోలు సాధువుగవులు దౌర్జన్యమునకు, బూనిరినిగాని, అందుకు తోడ్పడిరిగాని ప్రజలు భావింపజాలరు. వారిపై సనుమానముల కయినను, వీలుగనువిడద. ఇట్టివారిని రాజకీయభిప్రాయములనిమిత్తమే నిర్బంధించి రని తలంప నవ

కాక మేర్పడెను. వీరిని ఏలనిర్బంధించినో, ఏలవదలినోకూడ తెలిపియుండలేదు. స్వస్థులుగ నేరములను ఆరోపించి యుండలేదు. బాక్సేగాను కోరినటు, లేబరుపక్షమువారి కనయినను రాజకీయనిర్బంధితుల విడుదల గోరనియెడల, వారికేర్తి యినుమడింపజాలదు. ఆలివియరుప్రభువుగాను తాము చేసిన తప్పు నొప్పికొని, పశ్చాత్తాపము జూపి యుండవలసినది.

అందుకు మారుగ, సమర్థింపవీలులేని సందర్భమును ఇంకను సమర్థింపజూచుట, వ్యర్థప్రయత్నము. కన్నిర్యేటిపు పక్షమువారు ప్రస్తుత నిర్బంధముల బాధ్యతను లేబరు పక్షముపైననే మోపుచున్నారు. ఆ బాధ్యతను వీరు వదలించుకొని, న్యాయమార్గము ననుసరించుట మేలగును. రాజకీయ నిర్బంధితులగూర్చి పంజాబు నాయకులగు లాలా దునిచెదుగారు తయారుజేసిన విజ్ఞప్తి ఎట్టి కఠినహృదయము నయినను కరగించక మానదు.

1920-21 సంవత్సరమునందు నలువదివేలమంది భారతీయులు రాజకీయకారణముల మూలమున నిర్బంధింపబడి రని, వీరు అంచనాజైచిరి. 1926 సంవత్సరమునందు సర్ మడ్డిమెను గారు భారతశాసనసభలో ముచ్చటించుచు, జనవరినెలలో 961 మంది రాజకీయనిర్బంధితులు గల రని నడిచిరి. కాని ఈ సంఖ్యలు సరి కావని, దునిచెదుగారి తలంపు, అకాలీ ఖయీలు వీనియందు చేరలేదు. 1919 సంవత్సరమునందు పంజాబులో మార్షలులక్రింద శిక్షింపబడినవారు, ఇంకను ఎనుబదిమంది కారాగృహములలో గలరట. మార్షలుల యొక శాసనమే గాదు, దీనిక్రింద నియమింపబడిన కోర్టు లిచ్చివేర్చుట కెట్టి విలువగలదో, యూహింపవచ్చును. శిక్షితులయిన వారిలో పలువురు నిరపరాధులను సభిప్రాయము వ్యాపించి యున్నది. అటుల శిక్షితులయినవారి ప్షటికి ఎనిమిదిసంఖ్యలపై కాలమును కారాగృహమున గడచిరి. ఇంకను వారిని నిర్బంధమున నుంచుట పాడిగాదని, దునిచెదుగారు కోరుచున్నారు. వీరుగాక, ఓడ్యయగుగారి పరిపాలన కాలములో స్థాపింపబడిన స్పెషల్ ట్రిబ్యునల్సుచే శిక్షింపబడినవారు గలరు. ఇట్టివారిలో భాయిపరమానందుగారు మున్నగువారు జేరియుండిరి. అప్పటిస్పెషల్ కోర్టుల నిర్ణయముపై అప్పీలు లేకుండెను. అశాంతి ప్రబలియున్న సమయములో, ఈ కోర్టులు విచారణధర్మముల నన్నిటిని అవలంబించక, సమ్మెరిగ విచారణజేసి తీర్పుజెప్పియుండెను. శిక్షితులయినవారిలో పలువురు నిరపరాధులు గలరని చెప్పవచ్చును. బెంగాలు నిర్బంధితుల సంగతిని మరల వివరింపనక్కరలేదు. వీరుగాక, విచేతములందు భా

తీయు లెదలో గలరు. వా రీదేశమునకు వచ్చిన నిర్బంధించుచును. ఇట్టివారిపైగల నిర్బంధములను తొలగించుట యవసరము. రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదలజేయవలయునని కోరుచు భారతశాసనసభయు, ఇతరశాసనసభలును తీర్మానములు గావించి యుండెను. ఇట్టి స్థితిలో ప్రభుత్వమువారు ద్వైర్యము నుహించి, దేశభక్తికై నిర్బంధములకు లోబై యుండుట గుడుచుచున్న భారతీయుల నెల్లరను వెంటనే విడుదల వివేకము. పంగరాష్ట్రమే గాక యితరరాష్ట్రములు గూడ ఈ విషయమై ఆందోళన నలుపుట ముఖ్యము.

హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము

కలకత్తాలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు సాఘసభ జరుగు సమయమున హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యముకూర్చి విచారించెద రని, శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యగారి ప్రకటనము దెలుపుచున్నది. వీరి యాహ్వానమును హిందూనాయకులగు లాలా లజపతిరాయి, పండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారు నిరాకరించియుండుట శోచనీయము. ఇటీవల జరిగిన ఘాతుకకర్మములవలన, హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యప్రయత్నములు వ్యర్థము లని లజపతిరాయి ప్రభుత్వమునకు నిరాశ గలిగియుండవచ్చును. కాని, యీవిషయమున నిరాశ వహించుట, ధీరులకు పాడిగాదు. టంగటూరు ప్రకాశముపంతులుగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సుప్రతినిధికి దెలిపినటుల, సఖ్య ప్రస్థమునకై వలయామార్గముల నన్నిటిని అన్వేషింపవలయును. సిమ్లాలో జరిగిన సఖ్యసమావేశము విఫల మయినమాట నిజమే. అయినను ఇంత కాలమునుండియు ప్రయత్నియున్న విధేయములు ఒక్కమారుగ నమసిపోవునని తలపడినా లేదు. మరి యొక ప్రయత్నమువలన సప్తము గలుగజోదు. ఎక్కటికిని హిందూవులును, మహమ్మదీయులును ఒక్కచోట కలసి యుండక తప్పదు. ఉభయమును దేశక్షేమమునకై పాటుబడక తీరదు. ఈ సంగతిని ఉభయసంఘములవారును మనఃస్ఫూర్తిగ గ్రహించుచో, ప్రస్తుతవైషమ్యములకు తావుండదు. ఉభయమును దేశారాధనతత్పరులై మెలగుచో, 1920, 21 సంవత్సరములందు గలిగిన ఐకమత్యమే తీసి చేకూరక మానదు. ఆంధ్రదేశము నందు సయితము, ఒకటిరెండు గ్రామములలో వైషమ్యబీజములు పెచ్చుపెరుగు చున్నవని ప్రకాశం గారు సూచించిరి. వీరిని తీసివైదులకై ఆంధ్రనాయకులు ప్రయత్నముల నలుపవలసినయవసర మొలేని గలదు. నాయకు లెల్లరను కలకత్తాసమావేశమునకు రావలయు నని, డ॥ అన్నాగారుకూడ కోరుచున్నాడు. హిందూవులు వర్ణింబడు చున్నపుడు, ముజాబు సంయుక్తరాష్ట్రముల మహమ్మదీయులిట్టి 'సైరాంకర్త'ములను నిరసింపవలయు నని, అన్నాగారు చేసిన హెచ్చరిక చాలముఖ్యమయినది. మహమ్మదీయసంఘమువారు ఇట్టి వర్ణాల నేమాత్ర ఘాతాదీని, హాథీ దుయినగాని, హిందూవులను హానియు, దొంగబాటలు, అన్నాగారి, అబ్దుల్ ఖాను, నయ్యగు ముహమ్మదాహమ్మదు మున్నగు మహమ్మదీయనాయకులు నిరసనప్రకటనల గావించి స్వసంఘమువారికి సరియగుమార్గము జూపిరి. ఇతరనాయకులుగూడ దౌర్జన్యము సఖ్యమునకు వేరువురుగని

దీపావళి భిక్ష

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల - బంపరు

దీపావళి పండుగనందర్భమున ఈ జాతీయవిద్యాలయమునకు ఆందరును శక్తికొలది సహాయముచేసి జాతీయవిద్యకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

బోధింపవలయును. సఖ్యప్రయత్నములతో పాటు, స్వరాజ్యసంపాదనప్రయత్నములుకూడ చురుకుగ జరుగవలయును. స్వాతంత్ర్య సంపాదనే చచ్చ వెనుకబడుటచేతనే అంత రైషమ్యములు పెరిగినవి. కాంగ్రెసు సంఘములు చురుకుగ బనిచేయుచో, ప్రజల దృష్టి యీవిధముననుండి మరలక మానదు. అందుచే రాబోవు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు, ప్రస్తుతస్థితిని విశాలదృష్టితో పీక్షించి, తగిన కార్యక్రమము నేర్పరచుట యవసరము.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వము : అలివియరు ప్రభువు

అలివియరు ప్రభువుగారికి గూడ ద్వంద్వప్రభుత్వమునందు నమ్మకములేకజోవుట జూడ, ద్వంద్వ ప్రభుత్వమువలన లాభముగలదని యింకను జెప్పట సాహసమగును. మతము ననుసరించి ప్రాతినిధ్యము నొనగుటవలన, సంస్కరణవిధానమునకు మొదటి నుండియు నష్టము వాటిల్లెనని, అలివియరు ప్రభువు గారి తలంపు. రాయల్ కమిషను రిపోర్టును బ్రీటీషు ప్రభుత్వమువారు విచారింపకముందు, ప్రజాప్రతినిధిసమావేశమువారు విచారించుటకు ఏర్పాటుండవలయు నని వీరు గోరిరి. భావిపరిణామము గూర్చి వీరియభిప్రాయ మేమియో తెలియజేయలేదు. వీరు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వపరిపాలన మయినను కోరెద రని దోచుదు. ఇప్పటికన్నను హెచ్చు రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము గావలయునని మాత్రము, వీరు సూచించిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును తొలగించి, సంకుచితముగు ఏకపరిపాలనావిధానము నొనగినను ప్రయోజనముండదు. సర్ పానగల్లు గారిటీవల సూచించిన రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనము గవర్నరుగారికిని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని విశేషముగ లోబడియుండవలసినవచ్చును. అట్టి ఏర్పాటువలన ప్రయోజన ముండదు. ముఖ్యశాఖలన్నియు ప్రజాప్రతినిధులవశ మగునటుల జూడవలయును. కృత్రిమస్వపరిపాలనముతో దేశ మికమీద సంతృప్తిజెనుట దుర్లభము.

రాజకీయకక్షలు

చెన్నరాజధానిలో రాజకీయకక్షలు నానాటికి బెరుగుచున్నవి. ముందెటుల పరిణమించునో చెప్ప వీలులేకున్నది కాంగ్రెసుపక్షమునందుగలిగిన విభేదములను పెరిచుకొనుటకు నేడు ప్రయత్నము జరుగను. జస్టిసుపక్షమునందు రెండుచీలిక తేర్చడి నవి. క్రొత్తపక్షమువారికి కోయంబత్తూరు తీర్మానములు బసికరావు. స్వతంత్రపక్షమునందు గూడ భేదములు గలవని, అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువార్త దెలిపెను. శివరావుగారేర్పగువ బ్రయత్నించుచున్న సహకారపక్షము ఏరూపము దాల్చునో తెలియదు. డాక్టరు సుబ్బారావుగారు తమతో రాయబారముల

నలుపుచున్నారను వార్త, నిరాధార మని, సర్ పానగల్లు రాజాగారు దెలిపిరి. మహమ్మదీయపక్షమును ప్రత్యేకముగ నెలకొల్పుట కాలోచనగల్గును. ఈరీతిని, పక్షములు పెరుగుకొలది ము, శాసనసభలో ప్రజాప్రతినిధు లెల్లరొక్కటిగ నిలిచి ఇది కారవర్గము నెదుర్కొనుటకు వీలు గలుగదు. అన్నిపక్షముల వారును కాంగ్రెసుసంఘ జేరి, కాంగ్రెసు నిష్టయమును కొనసాగింప ప్రయత్నించుట లాభకరము. అట్టి యివకాశమును కాంగ్రెసుసభ ఎల్లర కొనకు చున్నది. తన ఆవరణములోనికి, భారతీయు లెల్లరను మనఃస్ఫూర్తిగ నాహ్వానించు చున్నది.

కళావంతుల విద్యాసంఘము, గుంటూరు

గుంటూరు కళావంతుల విద్యాసంఘమువారు చేసిన విన్నపము నిదివరకు ప్రచురించి యుంటిమి. కళావంతులసంఘము చక్కబడవలెనని, విద్యవ్యాపింపవలెను. జ్ఞానప్రబోధము కలుగవలయును. లేయెడల, సాంఘికసంస్కరణము త్వరితముగ కొనసాగనేరదు. మూఢవిశ్వాసములు తొలగనేరవు. అందుచే, గుంటూరు కళావంతుల సంఘమువారు విద్యావ్యాప్తికై చేయుచున్న సత్ప్రయత్నములకు ఉదారవంతులైదును తోడ్పడ ప్రార్థితులు. ఏకత సాంఘికములలో పలువురు బీదలగుటచే స్వతంత్రముల మునవిర్యనేర్పికొన సమర్థులు గాకున్నాడు. అందుచే వీరియభివృద్ధిని గోరు నితరసంఘములవారైల్లర న హోయ మవసరమగుచున్నది. దీనివలన కళావంతుల సంఘమునందు జ్ఞానోదయము గలుగుటయు గాక, నైతికకళంకము గూడ దొలగిపోగలదు.

రాబోవు కాంగ్రెసు

రాబోవు కాంగ్రెసు సందర్భమున జరుగు వస్తుప్రకర్యమున కేర్పాటులతివేగముగా జరుగుచున్నది. ఈ ప్రకర్యమునకై నియోజింపబడిన ప్రదేశ కైకాల్యము 85,400 చరపుటకును ఈ ప్రదేశములో బ్రకర్యముల ప్రదర్శనామందిరములు అద్దె ఇవ్వబడుచున్నవి. ప్రదర్శనల దరఖాస్తులు విశేషముగా వచ్చుటచే స్థలము గిరాకీగా ఉన్నది.

ఈ ప్రదర్శన ప్రయత్నములకు కావలసినమున్న సంచాల నసూళ్లకై ఏర్పాటులు చేయబడుచున్నవి. ఇదివరకే మద్రాసు గవర్నరుగారు రు. 5000 చందానిచ్చియుండిరి. జయప్రకాశ మ ఈరూజాగాదు రు. 100 యిచ్చిరి. సర్ యం.సి.టి. ముత్తయ్య కెట్టిగారు రు. 1500 యిచ్చిరి. గొల్లడొ! సుబ్బారాయుడుగారు ప్రధానమంత్రిగారు రు. 100 యిచ్చిరి. ఇక యింక వరూలయ్యది వందల ప్రకటింపబడును.

ఈ ప్రదర్శన కార్యకర్తలలో నొకరగు డి॥ బి॥ ఆర్., రామచంద్రరావుగారు దసరా మహోత్సవసందర్భము మైసూరుకు వెళ్లి అరబిడిగన ప్రదర్శనములోని ప్రదర్శనలనేమంతో మాట్లాడినట్టిరి. మైసూరు దినామగారితోకూడ మాట్లాడిరి. మైసూరు సంస్థానమువారి వివిధ వ్యవహారశాఖలవారు యీ ప్రదర్శనమున కనేకవిధముల సాయముచేసెదరు. ఈ ప్రదర్శన ప్రదేశము విద్యుద్దీపములను ఏర్పాటుచేయుటయై మద్రాసు ఎలక్ట్రికల్ సప్లయ కార్పొరేషనువారిని కోరడమైనది.

భావనా ప్రశ్నోత్తరములు

మద్రాసు కార్యకేంద్రము ప్రెసిడెంటుగారిని సంబోధించుట

సి. యస్. గోవిందరాజు మొదలయినారు

ప్రశ్న:—(ఎ) ప్రెసిడెంటుగారితో గలసి డాక్టరు మల్ల గారు...

(బి) ప్రెసిడెంటుగారు తెలుగు అక్షరాలా మంత్రి గారితో...

(సి) కమిషనరు నాయకుగారి ప్రవర్తనను గురించి గవర్నరు...

జవాబు:—(ఎ) సవరణమును గూర్చి గవర్నరు మొట్టమొదట...

(బి) అవును.

(సి) లేదు.

ప్రశ్న:—ప్రెసిడెంటుగారు తెలుగు సంగతి జరిగిన వెంటనే...

జవాబు:—అవును. ఆ విషయమును తీవ్రముగా ప్రాంత...

ప్రశ్న:—కమిషనరుగారిని బాధ్యతను దాఖలు చేయుటకు...

ప్రెసిడెంటు:—ఈ ప్రశ్న అప్రమేయము.

ప్రశ్న:—ఆరోగ్యశాల మంత్రిగారితో కార్యకేంద్రము ప్రెసిడెంటుగారు...

జవాబు:—నేను చెప్పజాలను. నాకు సరిగా జ్ఞాపకము లేదు.

సంపూర్ణ మధ్యపాననిషేధము

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు.

ప్రశ్న:—20 సంవత్సరములలో సంపూర్ణ మధ్యపాన నిషేధము...

(బి) కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రము కప్పములలో నుంచి...

(సి) అబ్బాసీ రెవెన్యూలో వచ్చేది లోటును పూర్తి చేయుటకు...

జవాబు:—(ఎ) ప్రశ్నలో నూచింపబడినరీతిగా సమస్య లేదు...

(బి) అబ్బాసీ రెవెన్యూలో వచ్చేది లోటును పూర్తి చేయుటకు...

ఇవంతయును ఒక నియమిత గడువులో సంపూర్ణ మధ్యపాన...

(బి) ఇందులకు జవాబు ప్రతిపూలము.

(సి) ఆర్థిక విచారణ సంఘమువారు కొన్ని విషయములలో...

ప్రశ్న:—గవర్నరు మొట్టమొదట యావిషయములో దారి తీసి...

జవాబు:—గవర్నరు మొట్టమొదట యావిషయములో దారి తీసి...

సత్యమూర్తిగారు

ప్రశ్న:—రాష్ట్రము కప్పములలో మజరా యవ్వబడిన ధరము...

జవాబు:—గవర్నరు మొట్టమొదట యావిషయముగాను నిశ్చయపరచుకొనలేదు.

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు

ప్రశ్న:—ప్రస్తుత మంత్రివర్గమువారి అధికారము సమస్తమునాటికి...

మంత్రిగారు:—(జవాబు లేదు)

మమిదుఖానుగారు

ప్రశ్న:—సంపూర్ణ మధ్యపాన నిషేధమును అమలులో తెచ్చుట...

ఆరోగ్యస్వామి మొదలయినారు:—పర్యవేక్షణగారి దానికి...

బరంపురంలో గూండాల చర్యలు

టి. యం. నారాయణస్వామి పిల్లగారు

ప్రశ్న:—(ఎ) బరంపురంలో గూండాల చర్యలను గూర్చి యడిగిన...

(బి) సదరు గూండాల చర్యలకు కారణములను కనుగొనుటకు...

జి:—(ఎ) అవును.

బరంపురంలో గూండాల తవ్వకులు లేరని గవర్నరు మొట్టమొదట...

(బి) అట్లుచేయుటకు తగినకారణము గలవిందను.

నీటికల్పము తగ్గించుట

సి. యస్. గోవిందరాజు మొదలయినారు

ప్రశ్న:—(ఎ) మద్రాసులో ప్రైవేటువాడుకలకు నీటికల్పము...

(బి) అట్లు నీటికల్పము తగ్గించుటకు యిండ్లసంఖ్య యెంత...

(సి) కవున్సెల్లరులలోనొకరు ఓ తడికాచలకెట్టియార్ సదరు...

(డి) కమిషనరుగారు జిల్లా కలెక్టరుగారనుండి జిల్లాపరిపాలనా...

(య) కలెక్టరుగారి జిల్లా పరిపాలనలో అయిదేండ్లుగాని అంతకు...

జవాబు:—(ఎ) (సి) అవును.

(బి) నీటికల్పము తగ్గించుటకు యిండ్లసంఖ్య 80,000 మొత్తపు...

(డి) అవును. 1927 సం॥ లో మూడు నెలలకాలము.

(య) అట్టి ఉద్యోగములు మువ్వకుల గలరు. కార్యకేంద్రము...

యస్. సత్యమూర్తిగారు

ప్రశ్న:—మద్రాసు కార్యకేంద్రము కమిషనరుపదవికి గావలసిన...

ఈ సమయమున స్థానిక స్వరహితమునామంత్రి హాజరు గా...

సత్యమూర్తిగారు కార్యకేంద్రములో ఒక కవర్కు మొదలు పెట్టిన...

ప్రెసిడెంటు:—ఖజా నాశాఖా మొదలగు తహసీల్దారులలో హాజరు...

ప్రాథమిక పాఠశాలలు లేని గ్రామములు

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు

ప్రశ్న:—(ఎ) 1922, 28 సం॥ నకు 1925, 26 సం॥ నకు 100 గాని...

(బి) అట్టి గ్రామములన్నిటిలో ప్రాథమిక పాఠశాలలు నెలకొల్పుటకు...

(సి) ఎంతకాలములోగా?

జవాబు:—(ఎ)

సంవత్సరముల గ్రామములసంఖ్య 1922-28 4,787 1925-28 8,678

(బి) అట్టిసంఖ్యలలో 5,334 పాఠశాలలను నెలకొల్పుటకు...

(సి) స్థానముగారి రిపోర్టులో విశ్వాభివృద్ధి విషయము గాని...

కృష్ణా జిల్లాలో విశదము.

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు

ప్రశ్న:—(ఎ) కృష్ణా జిల్లాలో రెండుభాగములుగా చేయబడినదా?

(బి) విభాగము గానింపబడిన భోర్లలో నొక దానికి ప్రెసిడెంటు...

(సి) రాజనభోర్లకు ప్రెసిడెంటు ఎక్కువనబడునా?

జవాబు:—(ఎ) అవును. 9-5-1927 నుండి.

(బి) (సి) అవును.

తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో అభివృద్ధి కల్పములు

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు

ప్రశ్న:—(ఎ) తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఉన్నతమైన కార్యాలయమును...

(బి) స్వతః కల్పమును పొందియుండుటకు సదరుభోర్ల యొక్క...

(సి) అట్లు తగిన యుండవలెనని స్వతః కల్పమును పొందుటకు...

జవాబు:—(ఎ) అవిషయమై గవర్నరు మొట్టమొదట యె...

(బి) అవును.

(సి) అట్టి గ్రామముల ఇవ్వబడు. 1927 సం॥ హిందూ దేవాదాయముల ఆక్రమకు...

సవరణచట్టము. కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు

ప్రశ్న:—(ఎ) 1927 సం॥ మద్రాసు హిందూ దేవాదాయముల...

(బి) సదరు కమిటీకి సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు కవున్సెల్లరులను...

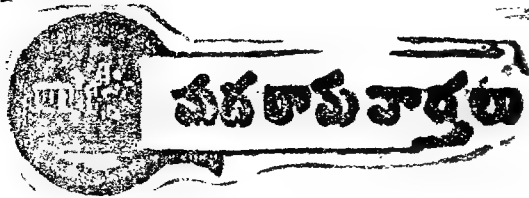
(సి) సదరు కమిటీ యేర్పడినదా? సరి ప్రారంభించినదా?

(డి) సవరణ చట్టమును గవర్నరు మొట్టమొదట యెప్పుడు ప్రవేశపెట్టెదరు?

జవాబు:—(ఎ) (సి) లేదు. హిందూ దేవాదాయముల ఆక్రమము...

అట్లు అట్టి సవరణల విషయమై జూలై 21, 22 తేదీలలో...

ప్రశ్నలో సదరుసభకును సలహాసంఘమునకును ఉపక్షల భాటింపబడలేదు.

మహావార్త

రాకపోకలు:—రైల్వే పోలీసునూపరింపెండెంబు రైలుగాడు నేడు మద్రాసు తిరిగివచ్చి.

తపాలా నోటీసు:—అక్టోబరు 24 తేది దీపావళి పండుగదినమునకుచే ఆదినమున తపాలాఫీసులు మూయబడును.

ముగింపిలొనసభ:—మిరాజాసాయి నాటకము ఆరవములో యీ నెల 23 తేది ఆదివారంనాడు టిక్టెట్లయొక్క పట్టిక హాల్లో ప్రదర్శింపబడును.

పాండురంగ భగవత్ కథాప్రసంగనభ:—ఈ నెల 23 తేది ఆదివారం సాయంత్రము 4-15 గంటలకు శ్రీరంగ కళాగోపాచార్యులుగారిచే నందెరువట్లకు మనవాగ్ మనములు భగవంతునిగూర్చి చెప్పిన యావదేశము గూర్చి కలక్షేపము జరుపబడును.

ఉచితకాలక్షేపము:—శ్రీమత్ మంకోటిరావు భాగవతగారు జ్ఞానదేవు చరిత్రమును శ్రీ రంగదాసదాస గోష్ఠిభజన మందిరములో చిత్రాద్రిపేట స్వామినాయక్ రోడ్డు 104 నెంబి గృహమున యీ నెల 23 తేది సాయంత్రము 4 గంటలకు కాలక్షేపము జరిపెదరు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము: సెలవు కమిటీ:—జేటిదినము సెలవుకమిటీవారు గూడి, ఆంధ్రదేశమున పర్యటనమునఁబి, ప్రధానస్థలములను దర్శించుటకు తీర్మానించి రనియు, ఆందుగఁగిరియు నవంబరు కాసనసభలో గ్రాంటు నడుగదలచి రనియు తెలియుచున్నది.

బాలమిత్రమండలిసభ, గుంటూరు
అక్టోబరు, 21 తేది సాయంత్ర 5-80 గంటల జన్మోదయము
" 23 తేది " రామదాసు
" 24 తేది " శ్రీకృష్ణకులభారం
పై నాటకమును ఎప్పుడో నాటకాలలో ప్రదర్శింతురు.

వై. యం. టి. యే. ఉపన్యాసము:—యస్. సత్యమూర్తిగారు భీష్మతో స్యరాజ్యవిధానమును గూర్చి ఈ నెల 24 తేది సోమవారం సాయంత్రము 5-30 గంటలకు గోల్డ్ హాల్లో ఉపన్యసించెదరు.

గా. దావూరు పి. నుబ్బరాయనగారు అధ్యక్షత వహించురు.

స్విట్జర్లాండ్ సత్యాగ్రహము
పై సత్యాగ్రహ సంఘమువారికి మద్రాసు కాసనసభ్యులగు మోతే నారాయణరావు జమీందారుగారు ఏలూరు రు. 25 చందానిచ్చిరి. గంజాంజిల్లా నివాసులును కాసన సభ్యులును ఆగు విశ్వనాథదాసుగారు రు. 10 చందా నిచ్చిరి.

ఉరిశిక్ష ఖాయపడినది:—తిరునల్వేలీ సెషన్స్ జడ్జిగారు అనర్వీర కన్నుల వాన్ ఆను నాతనికిని మరి యిద్దరికిని ఉరిశిక్ష విధించియుండిరి.
కొత్తుదేవన్ అను నాతనికి పై చెప్పిన ముద్దాయిలు విరోధులుగా నుండిరి. కొత్తుదేవన్ ఆనంత దొకనాడు తన సోదరిని వెంటబెట్టుకొని ఆదికేశవస్వామి అను ఊరికి పోవుచుండగా త్రోవలో కాచుకొనియుండి కొత్తుదేవన్ అనువానిని ముద్దాయిలు చంపిరి. కొత్తుదేవన్ మొక్క విరోధులు మరి కొందరుగూడ కలసియు ముద్దాయిలే చంపిరిని నిశ్చయించుటకు పోలీసువారు, పోలీసువారికి పాత్రునుగూర్చి వచ్చిన మొట్టమొదటి రిపోర్టు సకాలములో వచ్చియుండలేదనియు, కొంత కాలపాఠామైన పిమ్మట వచ్చినదనియు, అందువల్ల నమ్మకగినది కాదనియు, ముద్దాయిలు తరఫున వాదించబడెను. కాని హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు క్రిందికోర్టు తీర్పునే ఖాయపరచి మిగిలిన ముద్దాయిలకును ఉరిశిక్షనే విధించి.

చెరసాలలో దొంగతనము:—గత బుధవారం సాయంత్రం జెయిలు అధికారి రోసావారి చిత్రా లెక్కలు సరిచూచి నిల్వరొక్కము ఇనుప పెట్టెలో దాచివెట్టెను. నిన్న ఉదయం జెరిగి పెట్టె తెరచి చూచుకొనగా అందులో ఉంచిన రు. 120 లు రొక్కమున్ను కాగితములున్ను కనిపించలేదు ఇనుప పెట్టె తాళమున్ను గది తాళమున్ను సరిగానే ఉన్నవి. కాని దిమ్మకన్పించలేదు. బహుశః దొంగతాళంచెవులతో పెట్టె తీయబడి యుండవచ్చును. కేసు విచారణలో నున్నది.

అరుంధతీయ మహాసభ, పెరంబూర్
14-10-27 రాత్రి 8-30 గంటలకు వైసభ పుష్కరార్థ దర్శి అందు కలవమందిర కార్యదర్శిగారైన బి. కవ్వప్పస్వామి గారు ఆంధ్రతీర్థి పూజ జరిపిరి. 21-10-27 శుక్రవారం రాత్రి 8-30 గంటలకు పవనమందిర మూపర్ వైజర్ గారైన వరదరాజులుగారు పూజ జేసిపెదరు. వారు అరుంధతీచేని విషయం ప్రసంగించెదరు. (కార్యదర్శి.)

జగన్నాథ భక్తసభ—సంగీత ప్రదర్శనము
(1) మాస్టరు కృష్ణమూర్తి, కుంభకోణం (పూలు)
మాస్టరు పార్థసారథియను గుడ్డి కుట్టవాడు (మృదంగము)
తిరుపకడత్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు (ఫిడేలు)
అక్టోబరు 22 తేది కనివారము సాయంత్రం 5 గంటలకును
(2) చిత్తూరు నుబ్బరాయంగారు (గాత్రము)
సేతుారు నువ్వలక అయ్యంగారు (ఫిడేలు)
పలని నుబ్బరాయంగారు (మృదంగము)
మద్రాసు కేసునాయకురంగారు (కంటేరా)
అక్టోబరు 23 తేది సాయంత్రం 4-15 గంటలకును
వారికథాకాలక్షేపము:—బన్నీబాయిగారిచే వత్సలాకల్యాణము అక్టోబరు 24 తేది సాయంత్రము 4-15 గంటలకును ఎగ్మూరు హైకోర్టులోనున్న వేదవిలాసు భవనమున జరుగను.

నోటీసు

తిరుమల తిరుపతివైరా దేవస్థానములకు
1-11-27 లాగాయితు 31-12-27 ది వరకు మేలు రకం నెయ్యి సప్లయచేయు హక్కునుగురించి నీలు వేయబడిన కవర్లలో పెండర్లు అడుగున సంతకము చేసినవారికి 1927 సంవత్సరం అక్టోబరునెల 24 ది సాయంత్రం 5 గంటలలోపున చేరునట్లు పంపు కోవలెను.

ప్రతిపెండరు కవరుపై "నెయ్యి పెండరు" అని వ్రాస్తున్న తిరుమలతిరుపతి వైరా దేవస్థానముల విచారణకర్తలవారి వైవిలాసంతో దాఖలు చేసు కోవలెను. ప్రతిపెండరుదారుడు మణుగు 1 కి యింత మొత్తం అనివ్రాస్తున్న ప్రతిపెండరుతో రొక్కముగాగాని లేక కరెన్సీనోటు రూపముగా గాని రు. 100 లు ధరావత్తుగా పంపుకోవలెను.

నరకును మంజూరుచేయుటలో శ్రీవిచారణ కర్తలవారిచే ఆఖరుతీర్మానము. నరకుత్పత్తికరముగా లేనంతట పైకం యివ్వబడజాలదు.

పెండరును కారణము తెలుపకయే తోసివేయుటకు శ్రీ విచారణ కర్తలవారికి అధికారము కద్దు.

పెండరు మంజూరువుత్తరువు తెలియజేసిన 5 దినములలో అంగీకరింపబడిన పెండరుదారుడు ఫర్ దర్ డివాజిట్టుగా రు. 200 చెల్లించి క్రమము యొక్క స్టాంపులో అగ్రిమెంటు వ్రాసి యివ్వవలెను.

పెండరు వరత్తులున్న అగ్రిమెంటు వరత్తులున్న దేవస్థానం కచ్చేరీలో అడిగి తెలుసుకోవచ్చు.

శ్రీ మహాంతు ప్రయాగదాసుజీవార.
విచారణకర్తలు.

బెం. నా. రైల్వే ఏజంటుగారి ప్రకటన

కార్మికసంఘ ప్రకటనకు ప్రతికలద్వారా జబాబు చెప్పవలచుకొనలేదు

కలకత్తా, అక్టోబరు 20:—బి. ఎస్. రైల్వే ఏజంటు గారు కార్మిక సంఘాధ్యక్షుని ప్రకటనను ఖండించుచు పెద్ద ప్రకటన గావించిరి. స్టేబులైల్డ్ వర్కు-షాపులందు, డక్షిణాఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా బ్రిటిష్ వర్కు-షాపులందు నియమింపబడిన పనివాండ్రసంఖ్యలను వారు చేయుపనులనుగూర్చి వివరమున సంఖ్యలను రావణకమిటీ రిపోర్టును ఉదహరించిరి. బెం. నా. రైల్వేగారు గత మాడేండ్లో రూ. 38 లక్షలు వెచ్చించి త్రొత్తయంత్రముల చెప్పించిరి. కర్మాగారముల నభివృద్ధిజేసిరి. 1922 సం॥నందే పనివాండ్రెక్కువయినవారిని ఫిఫ్తు మెకానికలు ఇంజనీరుగారు రెపి మిండ్డిరి. అప్పటినుండియు పనివాండ్రను తగ్గించుచున్నామే గాని, కార్మిక సంఘాధ్యక్షుడు చెలివనటుల హెచ్చుకేయట లేదు. గత మాస్చిలో సమ్మెకట్టు జరిగినతరువాత పనివాండ్రను యెక్కువక నికరముతో జూడకుండినవో యీపాటికి చాలమంది అసమర్థులగు పనివాండ్రను తొలగించియే యుందుము. సమ్మె అనంతరము ఒడంబడిక వరతుల ప్రకారము వారందరిని పనిలో నుంచితిమి. సమ్మెనగు యమున సమర్థులగు పనివాండ్రను బయటనుండి లేవపివచ్చెను అందుచే మొత్తముసంఖ్య ఎక్కుడు లేనత్ర ఆధికమయ్యెను (11100)

కర్మాగారముల నభివృద్ధిజేయుటయు ఎక్కువమంది పనివాండ్రను పనిలోనుండుటయు, రెండు జరుగ నేరవని ప్రభుత్వ ప్రకటనయందిదివరకే సహేతుకముగ చెబువలెదు. కావున పరిపాలనావర్గమువారిపై ఆరోపింపబడిన నిందితల జబాబుచే ప్పనవసరములేదు కార్మిక సంఘమువారి ప్రకటనయందుగల యితర అసందర్భములనుగూర్చి యెక్కువగ సాంకేతిక వ్యాపార విషయములగుటచే ప్రతికలద్వారా జబాబుజెప్పవలచుకొనలేదు.— అని ఏజంటుగారు ప్రకటించిరి. (ఆ.ప్రె.)

ఏజంటుగారిని తొలగింగోరుట కార్మికుల నభ

ఖిర్మపురం, అక్టోబరు 20:—నిన్న సాయంత్రము మైదానముపై 10,000 కార్మికులు బహిరంగ సభకు హాజరయిరి 40 గారవేల కెట్టిగారు తమ ఉపన్యాసమునందు అసత్యపు వదంతులకు భయపడినవరములేదని చెప్పిరి కార్మికులు దౌర్జన్యహిత గ నున్నపుడే రైల్వే అధికారులు యెక్కువ భయపడెదవనిరి ముకుందదాసు సర్కారుగారు అసత్యగననను డిర్లు మగ నుపన్యసించిరి. ఏజంటుగారి ప్రకటనలన్నియు తప్పనియు ఖండి పోయినపనివాండ్రెక్కువగుడగు 703 మించివుచ్చుకొనలేదని రైల్వేలెక్కల ప్రకారము రుజువుజేసిరి. కొందరు రూ॥1000 పైగా వుచ్చుకొనిరిని ఏజంటుగారనుచున్నాగు. సగటున ఒక్కొక్కరికి రూ॥250-0-0 మట్టునని జెప్పిరి.

ఏజంటు కరోలుగారిని ఉద్యోగమునుండి తొలగింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని హామీబొద్దవారిని కోరుచు తీర్మానించిరి.

కింగారువేల కెట్టిగారు శేటిరాత్రి నాగపట్నం బోయిరి- దక్షిణఇండియా రైల్వే కార్మిక సంఘమునకు పంపిన తంతి వార్తనుగూడ ప్రభుత్వమువారు అబుకపరచిరి.

(శ్రీ ప్రెసు)

నర్సారావువేట డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 777/27

వాది:—బత్తుల రామకృష్ణయ్య

ప్రతివాది:—బంజారు సుబ్బయ్య

ఈ సెషన్లలోని వాది ప్రతివాదిపైన దావా దాఖలు చేసినాడు. పదమూ దావా 1-11-27 తేదిక వాయిదాజేసినారు. గనుక సదరు దావాలో ప్రతివాదికి ఏమైనా ఆక్షేపాలువున్న యెడల వాయిదాలోజూప పగలు 11 గంటలకు హాజరయి కోర్టువారితో మనవి చేసుకొనుటకు ఇందుమూలముగా తెలియ చేయడమయినది.

అంగర మెకట్రావుగారు,
వాదితరపు ప్లీగరు.

విదేశవార్తలు

క్రైస్తవ యువజనసంఘ రాజకీయములు

లిట్టను ప్రభుని విచారము

అండెక్, ఆక్టోబరు 18:—క్రైస్తవ యువజనసంఘము వారు రాజకీయ ప్రచారముతో సంబంధములేదని ఏకైక విచారముగా నిరూపించిన ప్రకటించిన యూరపియన్ సంఘమువారు తమ ప్రాంత తీర్మానమును సవరణ చేసికొనకుండుట వారి ఆశ్చర్యముగా విచారకరముగ నున్నదని లిట్టను ప్రభువు తెలుపుచున్నాడు. ఇండియాలో ఆంగ్లేయుల తరపున పనిచేయు ఈ సంఘమువారింత సంబంధితభావముతో ప్రవర్తించుట బాగులేదు. లిట్టను ప్రభువు.

విద్యార్థులకు రాజకీయములతో సంబంధమున్నదని తెలుపుచున్న తప్పునిరూపించుచున్నాడు. నిజముగ ఈసంఘములు వారి విద్యార్థులను గాను నుండవలసిన దేశీయమైనదిగా నుండవలసిన దానిని విదేశీయులకు నుండరాదనిరూపించుచున్నాడు.

నార్వే ఎన్నికలు

ఆస్లా, ఆక్టోబరు 18:—నార్వేలోని 19 స్థానములకు ఎన్నికలు జరిగింది. కార్మికపక్షమువారు 20 స్థానములను గడించినారు. ఇంకను కొన్ని ఫలితములు తెలపబడియున్నవి.

అమెరికాకేసిన (బ్రిటిష్ క్రూరుజంతువుల సహాయము) యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వము, నాకాశాభివృద్ధి కార్యములకు ఆసక్తిని తెలుపుచున్నది.

దక్షిణ ఆఫ్రికాకు వెళ్తున్నారని

కేప్టౌన్, ఆక్టోబరు 18:—ప్రభుత్వమువారు చదువుకు వచ్చిన సుధుమతేయకార్యాలయము కేర్నరుమకొనుటకు ప్రభుత్వమువారి కుడ్యేయన్నట్లు తెలియదని వర్తకపు యంత్రాధ్యక్షుడు తెలియజేసెను.

ఈజిప్టు ప్రత్తి సోవియటులు కొనుట

అండెక్, ఆక్టోబరు 18:—ఈజిప్టులో ప్రజలదగ్గర సోవియటులు ప్రత్తికొని అలవాదయిపోయి సోవియటు నాకలముగా చేయుచుకొని గొంపోవుచున్నారని ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నట్లు తెలియదని వర్తకపు యంత్రాధ్యక్షుడు తెలియజేసెను.

న్యూనపురుషేలు ప్రభుత్వము

జెన్సె, ఆక్టోబరు 18:—న్యూనపురుషేలులో బ్యాపిస్టులకు ప్రభావాసామాన్యముగాను బోయినుగారు అట్టార్ని జనరలకు చాటుచునున్నట్లు మేర్పడినది.

రాయలు వైమానికాదళము తాలూకు వైమానికులు 25000 మందియందును జేయ సమకట్టి నిరహాయముగా అట్టార్ని తెలుపుచున్నది. ఇండియాకు బోయెదరు న్యూయిజ్ కాలువగుండా.

బ్రిటిష్ విద్యుచ్ఛక్తిపరికరముల వ్యాపారము

అండెక్, ఆక్టోబరు 18:—విద్యుచ్ఛక్తిపరికర ఎగుమతి వ్యాపారము మరల యభివృద్ధియగుచున్నది. దీనికి నిదర్శనము ఇచ్చింది. రైల్వేవారిచ్చిన 80,000 పౌనుల ఆర్డరులేకాదు. ఇండియా ఆఫ్రికాలో జర్మనీ పరికరములను మాని ఇంగ్లీషు పరికరములను 250,000 పౌనులకు పైగా పెట్టించుచున్నారని కేప్టౌన్ ప్రభుత్వము తెలుపుచున్నది. ఇంక చల్లెటూరికి 250000 పౌనుల పరికరములకు ఆర్డరు ఇచ్చింది. బ్రిటిష్ కంపెనీకి.

మోటారు ఎగుమతి వర్తకము ఎక్కువయ్యెను

జెన్సె, ఆక్టోబరు 18:—బ్రిటిష్ మోటారులకు ఎగుమతి వర్తకము అభివృద్ధియగుచున్నదని ను పర్యవేక్షకులు తెలుపుచున్నది. మోటారులకు వర్తకములో మోటారులకు అమ్మినది 100 మోటారులు. దీనికి దృష్టాంతముగా తనవర్తకము నూటికి 39 మోటారులు. రాబోవు వర్షములో ఇంకను నూటికి 100 మోటారులు. 700 బుడగుల తయారుచేసికొనుట కేర్పలుచేసిరి. జర్మనీలో అమ్మినది 7 వ మోటారులకు పైగా. ఫ్రాన్సు, యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో అమ్మినది జేయదలచిరి.

చీనావర్తనములు

గుగ్గి, ఆక్టోబరు 18:—హంకాంగు మ్యాంగుపా బ్యాంకులను అవసరమునకు కాపాడుటకు 'విండిక్టీవు' (బ్రిటిష్ క్రూరుజంతువు) లు కాపాడుటకు మిగిలిపోయి నీయని చోట మ్యాంగులను ప్రభుత్వమువారు పట్టిండుచున్నది. ప్రభుత్వ ప్రాంతముల ప్రకారము కొంత మొత్తము లవగాకా పరిపాలనమును ప్రత్యేకించిరి. విదేశీ యుగములకుండు నియమించిరి. ఈసామునే తీసికొనుటకు సరియగు మార్గము నవలంబించక బ్రిటిష్ బ్యాంకులను దోచెదమని మ్యాంగులను అధికారులు భయపెట్టుచున్నారని.

'బోయిలరు' ప్రేలుట—అయిదుగురు చనిపోవుట బోహానాపుర్రు, ఆక్టోబరు 18:—బోయిలరు మౌలీ, పవరున్నేనులలో కాగు భయంకరముగ (బోయిలరు) ప్రేలి అయిదుగురు మరణిరి. యూరపియన్ ఫిట్టరు, 4 దేశీయులు చనిపోయిరి. ఇంకను చాలమందికి గాయములు తగిలెను.

మాదివిహార మహారాజీ కిలావిగ్రహమును జేయుటకు మారిన ల్యాంబర్టు అను ఆంగ్ల తత్వజ్ఞునికి బోహదా గయిక్యారు గారు ఆర్డరుచ్చిరి.

పోలండు ప్రభుత్వమువారు

కుక్కుగారు వార్యాగో జరుగు అంతర్జాతీయ గమల పనివాండ్ర కాదనిరూపక సభకు బోవుటకు ప్యాస్ పర్మను నిరాకరించిరి. బ్రిటిష్ విదేశాంగ కార్యాలయమువారు బోక్యము కలగజేసికొన నిరాకరించిరి.

సముద్రమున పడిపోయిన వైమానికురాలు

మిస్ రూతరు ఎడ్జరు, ఈమె అట్లాంటికు మహాసముద్రమును నరానరి విమానముపై చాటయత్నించెను. మార్గమధ్యమున విమానము నీట బడెను.

సత్తుధరను సిరముగ

ఏర్పరుచుటకు ఒకవిధానమును ప్రపంచ మంత్రమున పరిచుటకు ప్రజేతబెట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. తనకు కావలసిన సప్లయకి ఎంతవరకు అనుచో తెలిసికొనెదరు.

యూనియన్ కానిలులను నాకాసంఘమువారు తమ నాకలమిననే పరకును గొంపోయిన, నూటికి 15 పౌనులను కేపు తగ్గించెదవనిరి. ప్రభుత్వమువారికి కరించలేదు. అట్లు తగ్గించిన కంట్రాక్టుల రద్దుకే నడవనిరి.

హిమాలయవర్తక పరిశోధనము

మైలాక్, ఆక్టో 18:—1928 లో ఇటలీ అబ్బయిను క్లబ్బువారు ఆగ్రిటుకును ఇండియాలో మున్న హిమవర్తక తమను జూచుటకు ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞులైన బి అలుదేరెవరు.

పోలండు ప్రభుత్వమునకు అమెరికనులవంతు అనుకొన్న దానికంటె ఎక్కువగా ఆపక ఇచ్చిరి.

పంచమబార్ని సార్వభౌమునిపేరు 10 రైలు ఇంజను బార్నిమేరు ప్రవర్తనమునకు బ్రిటిష్ వారపేరి. గంటకు 76 మైళ్లు పోవుచుండెను. 60 మైళ్లు తగ్గించవలెననిరి. అమెరికనులు అవడికి తగ్గవడి తగ్గినతరువాత చాల నిదానముగ బోవు ఇంజను అని మెచ్చుకొనిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు

ప్రజారోగ్యసంఘములు- నాటి అన్యాయము

దర్బన్, సెప్టెంబరు 24:—(మెయిలు) దర్బనుమట్టు ప్రకృతి భారతీయులు చాలమంది యున్నారు. వీరి ఆరోగ్యమును జూచుటకు 9 ఆరోగ్యసంఘములు అన్నవి. ఒక్కసంఘములో గూడ భారతీయులు లేరు. అందరు యూరపియన్లు లే యూరపియన్లు ఓర్వ చేతనే ఎక్కువగా పనిచేసి, అవల నూటికి 96 గురు భారతీయులున్న వారికి పట్టించుకొని ప్రాతినిధ్య మివ్వకుండుట లేదు. పన్నులు ఆరోగ్యముకొరకు అధికముగ భారతీయులపై వేయబడుచున్నది. పన్నుకుగ్గ నేమను ఈ ఆరోగ్యసంఘము వారి చేయబడుచున్నది. కొన్ని చోట్ల అనుభవము తీసివేసి బాగుచేయుటలేదు.

భారతీయ ప్రాతినిధ్యము లేనిదే ఈసంఘముల సేర్పాటు చేయరాదని భారతీయులు ఖండించిరి. 1924 లో పట్టిని నెలకొల్పినపుడు భారతీయులు పన్నుల నీయని రాకరించిరి. భారతీయులు న్యాయస్థానములో నెక్కి. ప్రాతినిధ్యముండిన గాని ఈ సంఘములు అక్రమములని తీర్పుతేప్పిరి కాని తప్పియినను అసంతుల్యియు సరియేయని చెల్లననియు గానించిరి ఈసంవత్సర ప్రారంభమున ఇది అమలు జరుగుచున్నది.

ఈ ఆరోగ్యసంఘమువారు భారతీయులను జెధించుచున్నట్లు చెప్పుచుగతులు తెలియుచున్నవి. ఒక సంవత్సరము ఒక యింటికి ఒక పాను 16 పిల్లలను వసూలుజేసిరి అయింటి కే మరుసంవత్సరము 7-16-0 పానులు వసూలుజేసిరి. ఇంకొక భారతీయుని ఇల్లు ఆరోగ్యకరముగ కట్టబడెననియు దాని నద్ద కియ్యరాదనిరి. యజమానుడు 62 పానుల నివ్వవలెననియు 52 పానులు వడ్డీకొరకు విధించిరి.

చాలచోట్ల భారతీయులను ప్రతిగదికి 10 పిల్లలను పన్నుజేసిరి. వ్యవసాయపు సేలయందు వేకొన్న గుడిసెలకు గూడ 2 1/2 పిల్లలను పన్నును విధించిరి.

తగినంత వ్యవధి నీయకనే పన్ను లీయలేదను సాకుతో ఎక్కువ మొత్తము విధించి వసూలుజేసెదరట. పన్ను ఇవ్వవలెనని తెలియజేయు బాధ్యత తమదిగాదట. పానులే తెలిసికొనవలసిన విధియట.

ప్రతిమూల ఆసియాపత్రిక గూడ ఇట్లు జేయుట తప్పునున్నది. ఎందరో విద్యాగంధములేక నిరక్షరులకు గానుండును. వారి కేమియు జెప్పినగాని తెలియదు. భారత సలహాసంఘములతో సంబంధించిన ఘర్షణలేకుండ వ్యవహారము నెమ్మదిగా సాగుననుచున్నది. భారతీయుల మొలలను గూర్చి ఆలోచించుటకు కేటాలు పరిపాలకుడు ఆరోగ్యసంఘాధ్యక్షుల సభను నెలకొల్పెను. పర్యవసానము లేలేదు.

కేటాలు ఉన్నతపాతకాలకు నెలకొల్పుటకు భారతీయులు 10000 పానులను ప్రోసజేయవలెనని శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు భారతీయులను హెచ్చరించెను. ప్రముఖులగు భారత వర్తకులు ఆమెత్తము నిచ్చెదమని వాగ్దత్తమొనర్చిరి. ఈపుగ భారతీయులు విద్యాపరిశీలకులగుగూర్చి విచారించుకొక సంఘమును నెలకొల్పిరి. ఇండియా ప్రభుత్వప్రతినిధులు ఇటుకు రాగానే ఈసంఘము సమావేశమగును.

రైసు ఆక్రమణనేరకు, బ్రిటిష్ న్యాయము, మిత్రముండలి తీర్మానము ప్రకారము మొదటిపటాలమును తగ్గించిరి.

పారిశ్రామిక శాంతి

గుగ్గి, ఆక్టోబరు 18:—పారిశ్రామిక శాంతిని నెలకొల్పుటకు పెట్టుబడిదారులు కార్మికులుగూడే పథకేసిరి. ఉభయాలకు పరస్పరసంబంధములు బాగుండవలెననిరి. జాతిసమితివలె జాతిసమితి పారిశ్రామిక శాంతిసమితిని నెలకొల్పవలెననిరి సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ మాంమాగారు.

డచ్చి వైమానికుడు కోపెనుగారి విమానము పాడైనది. కొద్దిరోజులవరకు బ్యాంకాకుండి బయలుదేరుటకు పీలులేదట.

పన్నుల సంఘము

యూనియన్ ప్రభుత్వ విచారణ

దర్బన్, సెప్టెంబరు 24:—(మెయిలు) వివిధ జాతుల పన్నులను గూర్చి యూనియన్ ప్రభుత్వమువారు సీయమించిన సంఘము విచారింపుచు. వీరి తీర్మానములు ఆట ప్రజల ఆర్థికపరిస్థితులను యూనియన్ గా సహాయము ప్రజల గణనాశక్తిని సుష్టముగ చెల్లెను.

కేపుటవనం బడంబడిక

క్రైస్తవ మత ప్రచారకులకు మరియు చేయూత అయినది

దర్బత్, సెప్టె 24:—(మొయిలు) పాశ్చాత్య ప్రయాణమును సాగరకమును భారత సంఘము, దక్షిణ ఆఫ్రికాలో నుండ వలెనన్న గర్భిణియొడవలె నని అంగీకరించుటచే దక్షిణ ఆఫ్రికా క్రైస్తవ మత ప్రచారకులకు మరియు చేయూతనొసగి పాశ్చాత్య కను కలగజేయుచున్నది. ఆసియా వాసులను రంగువాతులను క్రైస్తవ మతముతో జేర్చుకొనుటకు మరియు చులకనగ నుండును. వీరికి మారిటిజి బర్గలో క్రైస్తవ సంఘము వాట్లు తీర్మానించిరి:—

ఈ దేశములో (నేటాలు) హిందువులకు మహమ్మదీయులకు ప్రబోధముగలదు. అధ్యాత్మిక భౌతికాభివృద్ధి గాంచు తలంపుగలదు. అందుచే మనము వారికి జగుగురుగ నీడు క్రీస్తు పండగమును శ్రీమముగ అందజేయుట వసరము. మన క్రీస్తు ఆయన ప్రధానతత్వమును గూర్చి యుపన్యాసము నీయవలెను. రెవరెండు క్యాబెలగారీ తీర్మానము నుపసాదించుచు ఇట్లు జెప్పిరి:—

తమ మతమును భారతీయులకు ఆసక్తి చాలతక్కువ పూర్వము ఇండియాలో క్రీస్తు పేరు జెప్పిన గొలకేసి ఈ సడించెడివారు. ఇప్పుడో యుపన్యాసపు గడులు నిండిపోవుచున్నది క్రీస్తు జీవితమును గూర్చి యుపన్యాస మని జెప్పవలసి వృత్తి తరగతులం దుండు విద్యార్థులు యుపన్యాసములు గుమగుడు చున్నారు. ఈ ప్రజలకు క్రీస్తు పండగమును దెలుపుటకు క్రైస్తవ మత సంఘమువారు సహాయము చేయవలెను.

మెక్సికో నై ట్యేపరిఫికులను ముందు విచారించుటకు సర్ మోసా భారంబుగాను వచ్చే నెల పోయెదరు.

కార్మిక కష్టములు

స్పెయిను గనుల పనివాండ్రు నమ్మె

లండన్, అక్టోబరు 18:—అనూహిక ప్రదేశములో గనుల పనివాండ్రు తేతనముల తగ్గింపు కష్టబడక సమ్మెగట్టిరొ దెలియుచున్నది. పనినీయు గంటలకు ఎక్కువ జేయటముగూడ బిప్పలేదు. పూర్తిగ సమ్మెగట్టిరి. ప్రభుత్వమువారి తగవును పరిష్కరించుటకు చర్యను దీసికొనక తప్పనిసీతిగ ఏర్పడుచున పత్రికలందు డిరెవరాగాను ప్రకటించిరి.

క్రికీట్లు శేతపనియజనులు పనివారిని లోపలికిరాని యక "లాకవులు" ప్రకటించిరి. 29 తేదీనండి ఇది అనలు జరుగును. కట్టికరించుటకు ఎప్పటికప్పుడు సిగ్గుగానంచు 60000 అచట కార్మిక సానే పనిచేయుటకుబోయిరి. జర్మనీలో పోల్జిల్లో 80000 గనుల పనివాండ్రు సమ్మెగట్టిరి. నూటికి 10 చొప్పున వేతనములు యెక్కువగావలెననిరి.

బ్రిటిషు ఫిల్ములు త్వరితముగ తయారగుచున్నది. చాల యభివృద్ధిగాంచుచున్నది. విశేషముగ సామ్యుకు ఖగ్న పెట్టుచున్నారు. బ్రిటిషు ఫిల్ములు కావలెనని ప్రజల గోరుట సం తోషకరము. క్రొత్తగా సినిమాలను 12 నెలలలో 1000000 పానులను ఖర్చుజెట్టి నెలకొల్పెదరట.

చీనాలో పరిస్థితులు వడిచుడుకు తగ్గుటచే మొదటిసారిగా దళము నవంబరు 3 తేదీని బయలుదేరును. మాట్లాడు దిశంబరు 5 తేదీనిజేరును. చీనానండి వైమానిక పరికరములను గొంపోవు "పెర్మిస్" పొర్చు మత్తుకు 26 తేదీని జేరును.

భారతీయులను కేటాయించి ఒక మూలనుంచుట

దర్బనులో భారత గ్రామము

దర్బత్, సెప్టెంబరు 24:—(మొయిలు) దర్బత్ టవును కవున్సిలువారు మొన్నటిసభలో 150000 పానులుజెట్టి 3000 ఎకరముల భూమినికొని ఒక భారత గ్రామము నేర్పరుచుటకుదే శించిరి. ఇది దర్బాపుకు 11 మైళ్లు దూరములోనుండును. ఇదికూడా చని భారతీయులు ఆశ్రయించిరి. కాని ఫలితము లేకపోయెను.

కుష్మరోగ నివారిణి

అష్టాదశ కుష్మరోగములను, ఎరుపు, నలుపు, రాగివర్ణముగల మచ్చలు, జీర్ణించిన ఏకాంతి సవాయి నై ననూ, తుండ్లు, రూములు, మొదలగునవియు, చురుకు, పోట్లు, దద్దురు, తిమ్మిర, మొదలగు, మేనావ్యాధులను, యాపుకాపుటలో దీనికిమించిన, దివ్యోషధములేదని, అనుభవముమీద మోరే గ్రహింపగలరు.

1 మొదటిగకము నెట్టు 6 విధములు (లోనికి పైకి) రు 25-0-0, 2 రెండవకము, 5 విధములు (లోనికి పైకి) రు 16-8-0, 3 మూడవకము, 3 విధములు (లోనికి పైకి) రు 8-8-0

కావలసినవారికి వి. పి. గా పంపబడును. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

నలయువారు:—అమృత అమృతధరిలయు, గోపాలభారం, కొత్త పేటపోస్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

శిశువును ప్రసవించుటకు ఎట్టి బాధలను లోనుగాకుండ ఆనాయాసముగా ప్రసవించుటకు వైద్యప్రపంచ మందలి నవీనపద్ధతి కనిపెట్టుబడెను.

ప్రసవించు సమయమున ఎన్నిగమైన హాని లేకనే సహజరీతిని ప్రసవించెదరు. వృక్షమునండి రాలినపండు మాదిరిగా, తల్లి కెట్టి కష్టములేకనే శిశువును ప్రసవించగలరు. గర్భముదాల్చిన 5 వ మాసముండియే మందును నేవించులెను.

దైర్ఘ్యము, ప్రధానవైద్యులు, నాడీపరీక్షయందు ఆరి తేరినవారును నగు విమగరత్న పండిత డాక్టరు యి యస్ గోపాల్ గారిచే శాస్త్రీయముగా తయారు చేయబడినది.

దిటమిల్ నాడు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మశీ లిమిటెడ్. 44, గోవిందప్పనాయనిలిథి, పోస్టుబాక్సు 278 మద్రాసు.

గర్భిణీ స్త్రీలకు "మహా ఆయిర్" రిజపర్టు ఒకసారికే సరిపోవు 12 శాస్త్రాల సీసా 1-కి రు. 5-0-0

పెరిషియా సోవియటు బడంబడిక

ధృవ పడుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లెహాన్, అక్టోబరు 21:—పెరిషియా పార్లమెంటు లో సోవియటు పెరిషియా ప్రభుత్వమువారు జేసికొన్న ఒడంబడికను పెక్కురీతి నూట్రాలిటీ-దృఢపరచిరి భిన్నాభిప్రాయము లేకగ్రీవముగ దృఢపరచిరి.

ఎడిలెయిడు క్రూరుజరు

సివరంగు హత్యలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

ఫిరీ, అక్టోబరు 21:—ఇటీవల హత్యలు జరిగినచోటనే సివరంగోదగ్గర ఎడిలెయిడు క్రూరుజరు లంగరువేసిరి. హంతు కలపై దాడిజేయటము మకాము ఏర్పడుచుకొనిరి. వోడలో దాగియుండు జాతికారు 800 మంది పాత్రలలో పాల్గొనిరి హంతకలను బట్టుకొనుటకు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడెదమని 800 దేశీయులు ప్రభుత్వకార్యాలయమునకు నచ్చిరి. ప్రతిదినము ఇతరులుగూడ వచ్చుచున్నారు తోడ్పడెదమని.

లండన్, అక్టోబరు 21:—పెయినులు రాజాగారు ఇగ్నోరీనూ వైఫల్యమిదిరి. సార్వభౌముని తరపున అందరును కలిసిగని మాట్లాడిరి. హైదరాబాద్ కి బసజేసిరి.

ఇండియాలో వ్యవసాయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, అక్టోబరు 20:—లండనులో ఇండియా వ్యవసాయమును గూర్చి రాయలు కమిషను దీసికొన్న సాక్ష్యమును ప్రభుత్వమువారు లండనులో ప్రకటించెదరు.

చమురు పారిపోవుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, అక్టోబరు 20:—కరువులో త్రవ్విన నూతి నుండి 50 వేల బుక్కులనూ సెనిమెట్టు ప్రక్కలదేశములోనికి ప్రవహించినది. అవుటకు పిలు లేకపోయెను. విస్తారముగాలియుండుటచే ఆపలేకపోయిరి. పనినాండు పనివదలిలేచిపోయిరి. చాలమంది ఖాన్సలములకుపోవుమండ ఇద్దరు ఆమెరికనులు విషవాయువులకుతై అపాయకరమునసి తియందున్నారు. వీరిని రక్షించుటకుబోయిన అగర్బీ హుల్ చనిపోయెను.

సీరా వియోనులో బానిసవ్యాపారమును వృత్తిని రద్దు జేయుచున్నారు. ఇదెంతయు మంచిపనియని సర్ జాన్ నై మన్ గారనిరి.

కావలెను

లోయర్ సబార్డినేట్ ఎంజినీరులు ఇట్టిగేవన్ ఓవర్సీరులుగా నెల 1-కి రు 45-3-60 చొప్పున, అప్పర్ సబార్డినేట్ ఎంజినీరులు ఇట్టిగేవన్ నూపరుచైజరులుగా నెల 1-కి రు 80 చొప్పున పనిచేయుటకు కావలెను. 6 నెలలవరకు ప్రాప్తమగుగా పనిచేయవలసియుండును. వారిపని తృప్తికరముగానున్నచో తగిన గ్రేడుతో ఉద్యోగము ఖాయపరచబడును. వయస్సు, ఇనింగుకు గల అనుభవము మొదలగు వివరములతో దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. ఆంధ్రభాష ముఖ్యముగా తెలిసియుండవలెను. విజయనగరము } దివాన్, విజయనగరసంస్థానం. 18-10-1927 }

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

వి. పి. నెం. 57/27

పిటిషనరు:—(బురూదాత), చెన్న పొటి బాపయ్యవర్మ. కాంటరు పిటిషనరు:—(బురూగ్రస్తురాలు) చెన్న పాను అంజినీకు భార్య మందరమ్మ, కమ్మకులం, వ్యవసాయ జీవం, సాకిక్ చిన్నగాడెలవర, తెనాలి తాలూకా.

పైన తెలుపబడిన పిటిషనరు 1920 సం 5 వ ఆక్టోబరు 19 (2) సెక్షను ననుసరించి కాంటరు పిటిషనరు యిక్సా త్వంబుగా తీర్చారినవలసినట్లుగా ప్రార్థించుచూ యీ కోర్టుకుండు ఒక అగ్నీ దాఖలుచేసికొనియున్నాడు. సదరు పెటిషన్ విచారణమిత్తమై 15-11-27 తేదీకి వాయిదా జేయబడినదని యందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది.

బాపట్ల సబ్ కోర్టు } ఏ. యస్. కృష్ణస్వామియ్యర్, 20-10-27. } (ప్రిన్సిపల్ సబార్డినేట్ జడ్జి).

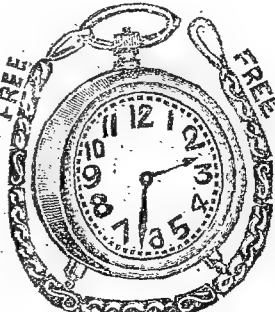
"అత్యద్భుత ఫల గ్రంథము"

జాతకరత్నము 1 భాగము రు 1 2 భాగము రు 2. పూర్తి జాతకము రు 10 లు ప్రపంచముంతటనుండి గొప్ప సర్దిఫీకెట్లును సొందియున్నారు. ఏజెంట్లు కావలెను. గ్రేట్ ఇండియాన్ జ్యోతిషాలయము, కళింగోట, విశాఖపట్నం జిల్లా.

ఇనాము! ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు. ఇనాము!

ఒక నెలరోజులవరకు మాత్రమే మా యొక్క "డి" మాడ్కుగల పుస్తకము తెప్పించుకొనే వారికి రెండు

వందల రూపాయలు మదింపుగల 7 రాక్షి ఇమిడేషన్ డైమండు కమ్మలజత ఒకటిన్ని 28 ఇంచులుగల రోల్లంగోల్డ్ సెక్ చెయిన్ ఒకటిన్ని ఇనాముగా ఇవ్వబడును. గడి:

యారముధర ఇనాములతో రు 2-12-0. గడియారమునకు 2 సంవత్సరములు గారంటీ ఇవ్వబడును.

కే. ఎ. రాధాకృష్ణ అందు బ్రదర్సు, 109, చై నాబాబురోడ్డు, మద్రాస్.

సాంఘిక సంస్కరణము

అంతః మొందించుట

రాజప్రతినిధి నాయకులతో సంప్రదించెదరు

రాయలుకమిషను విషయమై కూడ

అలోచనలు జరుగును

గొంబాయి, ఆగ్టోబరు 19:—రాజప్రతినిధి గారు తన ఏర్పాటున కార్యక్రమమును విరమించుకొని ఢిల్లీకి వచ్చుటచే కొంత సంచలన మేర్పడినది. రాయలు కమిషను విషయమై ప్రకటన గావించ రాజప్రతినిధిగారు పర్యటనము మానుకొని రని కొందరు, సాంఘిక సంస్కరణము అంతఃమొందించు విషయమై నాయకులతో కలసి అలోచింప డిల్లీకి వచ్చిరిని కొందరు చెప్పుకొనుచున్నారు. కొంతమంది నాయకులకు రాజప్రతినిధి ఆహ్వానములు పంపిరనుకూడ వరతులున్నవి కాని మద్రాసునందు మాత్రమే ప్రముఖులను సందర్శింపగ తమకెట్టి ఆహ్వానములు రా లేదని వారు చెప్పిరి. గొంబాయిలో జిన్నాగారిని జయకరుగారిని ఫ్రీ పేస్ ప్రతినిధి సందర్శించెను గాని వారు ఈరహస్యమును వెల్లెబ్బివ్వనియందు ఆశ్చర్యము నూపలేదు.

కాని ఏమోజరుగుచున్నదని మాత్రము రూఢిగ చెప్పవచ్చును. మశ్వర్, జిన్నా, జయకరు, శ్రీనివాసఅయ్యంగార్లు ఆహ్వానములు పంపబడినవియు, వీరు రాజప్రతినిధి త్వరలో సందర్శించెదరనియు ఢిల్లీలో ప్రబలుచువదలకు లున్నవి.

రాయలుకమిషను

సాంఘిక సమస్యవిషయమై లేక రాయలుకమిషను విషయమై అలోచింప రాజప్రతినిధిగారు నాయకులతో సంభాషించెదరను వదలకులు కూడ యున్నవి. జిన్నా, శ్రీనివాసఅయ్యంగార్ల కింతవరకు ఆహ్వానములు రానందున సాంఘిక సమస్యకును రాజప్రతినిధి కార్యక్రమమునకును సంబంధములేదను వాదమునకు కొంత బలము కలుగుచున్నది. రాయలుకమిషనునందు ఒకలిబరలు, ఒక కన్వెన్యేటివు, ఒకలేబరు మొత్తము మువ్వరు సభ్యులు మాత్రమే యుండెదరని ఇటీవల ఒకవరంతి ఏర్పడినది. ఈ విషయమై భారతనాయకుల అభిప్రాయమును తెలిసికొనటకై రాజప్రతినిధిగారు సంభాషణలు జరుపకున్నారని కొందరి అభిప్రాయము. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

స్టేడరుపిచ్చ పరీక్షలు

స్టేడరుపిచ్చపరీక్షలు ఈ సంవత్సరముతో ఆఖరునున్నవి. వెనుకటి సంవత్సరం ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నందును మద్రాసు విశ్వ విద్యాలయమునందును బి. ఏ. తప్పిన వారీయ మూల్యావకాశమును గోల్పోయిరి. బి య్. చదువుల ధనాద్యభావముచే నెరవేర్చలేనివారి కి నిరున్యోగకాలమున స్టేడరు పిచ్చ పరీక్షావకాశము లేకపోవుట మిగుల దురదృష్టము.

సెప్టెంబరులో బి ఏ. ప్యాసైనవారికి మద్రాసు పాక్షాద్ధ వారు లాకాలేజివారు మహాపకారము చేయవచ్చును. అటెండ్చు చాలనందుకు ట్రైనింగి నవంబరు తారీఖునుండి క్లాసులో చేరటం కవకాశమిచ్చినచో సరిపోవును. ఇట్టి యమూల్యావకాశము లభించుటకు తన ప్రయత్నమును విద్యార్థులు చేయుటకు గోరుచున్నాను.

(ఒక విద్యార్థి)

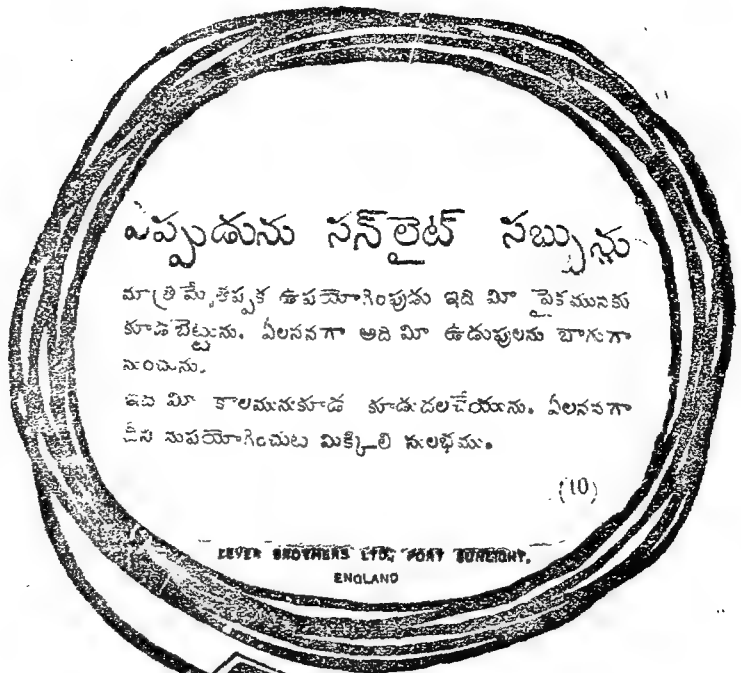
లాహోరు, అక్టో 19:—రాజప్రతినిధి. కార్యనిర్వాహకవర్గపు సభ్యులకు సర్ బి. య్. కె. మిత్రగారు ప్రస్తుతము అమృతసరము వచ్చియున్నారు. రావల్పిండి, తక్షశిల నగరములందు పర్యటన మొనర్చి ఢిల్లీకి వెళ్లెదరు. (ఆ. వె)

పాజరతు మోహినీగారికి, పానుపోర్డు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి.

తెనారకు హిందూవిశ్వవిద్యాలయ ధృవా క్రికెటు ఫీల్డు టూర్న మెంటు నవంబరు 16 వ తేదీన ప్రారంభమగును.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భన్మవకాశిక రు. 1. (2046) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

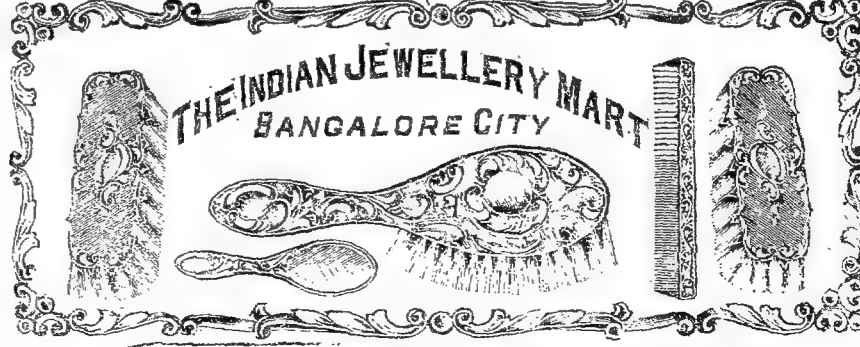

3715

జ్యోతిషకళాశాల.

6 మాసములలో జ్యోతిష్యాస్త్రమునది జాతక భాగములయొక్క, జ్యోతిషసూత్రముగా స్వయముగా తమయిట్టివద్ద నేడంకి, పరివారును వూర్తిగా నేర్చుకొనవచ్చును. నెల 1 కి చందా రు 2 లు 6 నెలలకు రు 12 లు. ఒక్కసారి ముందుగా సామ్య పుకారముగాకి మొత్తం చందా రు 10 లు. మాపాఠశాలలో నెప్పుడైనా చేరవచ్చును. నెల 1 కి 1 పుస్తకము చొప్పున 6 నెలలకు 1500 పేజీలు గల 9 పుస్తకములు పంపబడును. మరియువారికి పాఠశాలనిబంధనలు ఉచితముగా ముందు పంపబడును. జాతక ఫలములకొరకై జ్యోతిషములకు వృధాగా ధనము ఖర్చుపెట్టుటకంటె స్వయముగా జ్యోతిషము నేర్చుకొనటం నుంచిని నేను చెప్పనక్కరలేదు. పిమ్మట పాఠశాలకే తెలియును. గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా. ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి

బహుమతులిచ్చుటకు కొత్తమాదిరి వస్తువులు, ప్రయాణికుల కుండదగిన అవసర పరికరములు.

ఇండియన్ జ్యూయలరీమార్టు, నగరత్ పేట, బెంగుళూరు సిటీ.

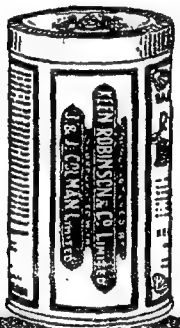
కాసు బంగారమునకు, నీనువెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మావద్ది పలుకరకుల లోలాకులు, దుద్దులు, మోపులు, బంగారుమెడతెయినలు, మోలతాడులు. టంబ్లర్లు మొదలైనవి తయారుగ నున్నవి. వివరములకు ఈదిగువ విలాసములకు వ్రాయుడు. 4159 పొప్రేట్రుద్దు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదర్లు. ది ఆంధ్ర జ్యూయలరీ మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. 1249 (3) 1597 బ్రాంచి: 210 చైబాబాబాబోడ్డు మద్రాసు.

మీ మొక్క-బిడ్డలు నిండా

బలము గాను, సపుక్యముగాను వుండును.

నిండా తేరిన వైద్యులు చెప్పబడిన, వెయ్యి లేక కలిగిన ఆడవాళ్లు చేయబడిన ప్రకారముగా మీరుచేసి తే మీ బిడ్డలు నిండాబలముగాను, సపుక్యముగాను వుండురు తల్లి, తమ బిడ్డలను రొమ్ముపాలు యివ్వను సక్తిలేకపోయినట్లయితే, బార్లీ సీల్తో ఆవుపాలు గాని, లేక మేకపాలుగాని కలిపి యిచ్చినట్లయితే అది తగిన ఆహారమవును. సీల్తోకలవక పాలు మాత్రము పోయకూడదు బార్లీ సీల్ సులబముగా జీర్ణము అయ్యినట్లయితే, ఆ సీల్తో కొంచము పాలుచేర్చి పోయవలను. రాబింసన్ బార్లీనితీసి బార్లీసీల్లు కాచి యివ్వండి చెత్తలును చాకపోడి కలిపిన బార్లీను తీయవద్దండి. రాబింసన్ బార్లీలో సాదారణ బాలికంటే, 8, మనుగులు సక్తి కలిగివున్నవి. ఆ బార్లీ సగముగా వుడిగి పోవును. అది చేతితో తాకక చేయబడినది.

ROBINSON'S PATENT BARLEY

రాబింసన్ బార్లీని తీయండి.

వర్ణవృత్త

పండిత దేవేంద్ర సింధాంతాలంకారుగారి ఉపన్యాసము

కలకత్తా, అక్టోబరు 18:— ఆర్యసమాజ మందిరమున పండిత దేవేంద్ర సింధాంతాలంకారుగారు వర్ణవృత్తపై 4 ఉపన్యాసము లాసగిరి. వేదములు, ఉపనిషత్తులు, స్మృతులు, గీత సుండి కొన్ని భాగములు సుదహరించు ఇట్లుచెప్పిరి:—బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్యకూటులు ప్రత్యేకజాతివా రని చెప్పుట తప్పు. మానవజాతి ఒకటేయన్నది మానవజాతి వర్ణములుగ విభజింపబడినవి. జన్మమునబట్టి వర్ణము లేర్పడవు. గుణకర్మఫలభావములను బట్టి వర్ణములు ఏర్పడును. తపస్సునల్లను విద్యవల్లను ఒక జన్మముం దే వర్ణమును మార్చుకొనవచ్చును. జీవితవిధానము ననుసరించి బ్రాహ్మణుడు కూడ్రుడుకావచ్చుననియు, కూడ్రుడు బ్రాహ్మణుడు కావచ్చుననియు మనుస్మృతియందున్నది. ప్రథమమున ఒకటే వర్ణముండెననియు సాంఘికపరిస్థితుల ననుసరించి పంచభిన్నులైనవి, జీవితస్థానములకొరకును విభిన్నవర్ణములు ఏర్పరుడని ననియు బృహదారణ్యకోపవస్తునందు వ్రాయబడినది.

విద్య, ధర్మ, బలముగలవాడే ఆదర్శప్రాయుడగు మానవుడు. ఎవరైతే యోధుడుగను, వేదాంతిగను నుండునో అతడే ధే ఉత్తమ పుష్టుడు. భారత దేశమున క్షత్రియలే యుద్ధము చేయుచుండిరి. అందుచే ఇతరవర్ణులవారు ఆత్మ సంరక్షణకై తేనివారైరి. ప్రస్తుతము దేశము చక్రవర్తపతయించిన భారతీయు లందరు క్షత్రియధర్మము నవలంబింపవలెను. ఇతరులను సంరక్షించు కై తేనున్న భారతీయులు ఆత్మసంగక్షణకై కిగలవారై యుండవలెను. పూర్వకాలమున బ్రాహ్మణులందరు యోధులుగ నుండిరి. విశ్వామిత్ర పరశురామ ద్రోణాచార్యులు ఇట్టివారు. ఇప్పుడుమాడ మనము అదే ఆదర్శము నవలంబింపవలెను.

(ప్రే. ప్రేమ.)

కాళహస్తి

(ఒకవిలేఖరి)

16-10-27 తేది తెల్లవారకముందు కొంచెము చీకటిగా నుండగానే ఈవూరు బహుదర్-పేటలో ఒడ్డుంటు వెంకటసుబ్బయ్యకెట్టి అనువైశ్యవర్తకుడు తన భార్యను బావమరదినీ ఎదురింట్టి చెందురామయ్యకెట్టిని కత్తితో పోడిచి యింకను తన విరోధులయిన మునిలవారను చంప పీఠిలో పరుచెత్తుచు వారల యిండ్లకు వచ్చుచుండగా కొంద రాత్రోవను బోవుచుండి అతనిని ఆపి యేనునిచిచారింప తనయింట్లోదొంగలుచొరబడినయిన దారుణవాత్మలు గావించిరియు తాను పోలీసువారిని పిలుచుటకు స్నేహముతోవుమంటినయిచెప్పెను. దానినిబోవుచుండిన వారు అతనికి తెలిసినవారగుచే అతనిదగ్గరనుండి కత్తిని దీసికొని అతనియింటికి బోయిరి. కెట్టి పోలీసు స్నేహముతో పోయి తానుమాడు వాత్మలు గావించెననియు అతని చేయుడనియు యినప్పేక్షయతో చెప్పి తానే పట్టుబడెను. చెందురామయ్య తక్షణమే చనిపోయెను. బావయ్య ఈ దినము ఆస్పత్రిలో చనిపోయెను. భార్య యింకను ఆస్పత్రిలో నున్నది. బహుశః బ్రతుకునని చెప్పుచున్నారు. భార్య తన వాగ్మూలముక తనకును తన భర్తకును యేమి కలహములేదనియు, తనభర్త కప్పుడప్పుడు పిచ్చివచ్చుననియు చెప్పెను. హంతకుడు తనకును చంపబడిన మగవారికిని యింక కొందరకును కొంతకాలము ముందు మనఃస్వర్థం కలిగియుండెననియు తన చిరకాలవిరోధమును సమయముచూచి యిట్లుబయలుపటచెననియు తాను పట్టుపడి శిక్షితుడైనవెనుక తన భార్య కష్టముల పాలగునేమోయియు తన కపకీరైదమ్మనేమోయనియు యాపెనుకూడ పోడిచెననియు యింకను ఆమె చావక బ్రతికియుండుట తనకు చాల కష్టముగ నుండెననియు చెప్పుచున్నాడు.

ఊరివారంగు అత డప్పుడప్పుడు పిచ్చివాడగుట నిజమేననియు చెప్పుచున్నారు. హంతకుడు బంధితుడైయున్నాడు. కేసింకను విచారణకు రాలేదు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(21-10-27)

సీమజువులి దినుసులు

ఇరువది గజములు సీన్ ధరలు రు. బి. పై
కారికములు—22 X 22 మంగిపూర్కు (బి) రు. 12-0-0
" " సరాసరికము రు. 12-0-0
కారికములు—22 X 22 "మోటారు నెకిలు" (బి) రు. 12-0-0
" " సరాసరికము (20 X 20) రు. 12-0-0
కారికములు—22 X 22 వేరుకములు (బి) రు. 12-0-0
" " సరాసరికములు రు. 12-0-0
తెలుపుములు—1708 (నెట్) రు. 12-4-0, గ్లాస్కో తెలుపు (నెట్) రు. 11-14-0; 1702 రు. 10-4-0 ఎఫ్. ఎఫ్. 78, రు. 8-10-0 88/888 రు. 18-8-0; ఐ. ఐ. ఐ. రు. 8-8; 7668 రు. 8-6; 78078 రు. 2-0-0, బి. రు. 7-4-0.
తెలుపు వర్టింగ్స్—H. K. 62 రు. 17-0-0; C. 40000 రు. 22-4; ఐ. ఐ. ఐ. రు. 15-4-0.
టియోన్సు 100,000—గజము 1-8 రు. 0-9-8; నూలు

40 సెంటు సీమ (5 పా కట్టులు)—టూర్ల రు. 12-0-0; చలం (కొంగ) రు. 12-0-0; చలం (పినిటిక్కట్) రు. 12-0-0; చలం (వాగకట్) 6-8-0 చలం (గుస్తి) రు. 12-0-0; (గడ్డకెండా) రు. 6-10-0 పచ్చగుర్రము (ఎర్ర) రు. 7-0-0; (ఎర్ర) రు. 7-10; మాలివ్యాపారి రు. 7-4-0;
40 జపాన్ (పడిపానులకట్టు) నత్తరము రు. 12-0-0.
60 సీమ (5 పానులకట్టులు)—అడకతెర రు. 15-4-0, గజము రు. 15-8; "డంబల్ గుస్" (ఎర్ర) 15-4-0; రాట్టము (ఎర్ర) రు. 18-8; కలకము (ఎర్ర) రు. 12-0-0; గురుకారము రు. 12-0-0; ఎడ్డు గడియారము రు. 8-10-0; పెన్సిల్ రు. 8-10-0.
ఇత్తడికెములు—(డిట్-పేట్) రు. 280.
రాగిరకు రు. 248.

సిమెంట్ సీమ నెల:—

గోగ్-పేస్ ("చెయ్యి") రు. 11-12;
జర్మన్ "రెడి" రు. 9-12-0.
చక్కరములు యొక్కధర—
బావా "రెడి" రు. 28-0-0. అక్టోబరు నవంబరు రు. 28-4-0. డిసెంబరు 28-8-0.
వేరుసెనగ నూనె
"ఇంగ్లీషు బారువధరలు"—గానుగ రు. 11-0-0, రు. 110

అముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు. 106.
వదును వేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు
అవుతోలు (7½ టు 8) "అవకంట్రిస్" రు. 1-1-0; 1-2-0;
" (8½ టు 9) " రు. 1-1-0; 1-2-0;
" (తేలిక) " రు. 1-8-0; 1-9-0;
" (8½ టు 9) బెంగళూరు రు. 1-2-0; 1-3-0;
" (7 టు 7½) " రు. 1-2-0; 1-3-0;
" (తేలిక) " రు. 1-4-0; 1-5-0;
" (8 టు 8½) బెజవాన్సు రు. 1-1-8; 1-2-0;
" (8½ టు 7) " రు. 1-2-6; 1-3-0;
" (7 టు 7½) విజయనగరము రు. 1-2-6; 1-3-0;
" (8½ టు 6½) " రు. 1-8-0; 1-9-0;
" (7 టు 7½) ఏలూరు రు. 1-2-0; 1-3-0;
" (6 టు 6½) " రు. 1-8-0; 1-9-0;
గేదతోలు రు. 0-11-0; 0-12-0;
గేదూడతోలు రు. 0-15-0; 0-16-0;
అత్తూడతోలు రు. 1-15-0; 1-16-0;
తదునువేసిన మేకడి రు. 2-7-0; 2-8-0;
తదునువేసిన గొర్రె రు. 2-7-0; 2-8-0

రోమూరి

డబ్బి 1-కి రు. 0-8-0; వి. పి. సహా 0-10-0
ఈ భస్మమును సీల్తో కలిపి పట్టించిన, రోమములు కండు నిమిషములలో ముదలాలు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలు పెక్కుడు, ముంటయుండెను. రోమములు రాలిపోవును.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

ప్రభవ సంవత్సర ఆర్వ గుజరాత బహుళ ఏకాదశి (౨౦-౧౦-౧౯౨౭) శుక్రవారము

భ్రమరవ్యాజోక్తి-రాధ

[చల్లా లక్ష్మీనారాయణకావ్యీగారు]

ఇంతిహా సీగృహంబున కిదే యరుదెంచెద నంచు శూధవుం

డెంతయుఁ బల్కి రాకునికి నేర్పడ రాధిక వంత నొంది, శే
యంతయు నిద్ర లేమి విరహార్తిఁ గృశించి ప్రభాతమందుఁ దాఁ
బంతముతోడఁ దుమ్మెద నెపంబున నాడె, మురారి నెంచియున్.

చ. సరస సుగంధసంకలితచంపకము నిద్దనాడు రీతి నో
విరసపుఁ దేటి! మల్లియల వీడి, సుధారసధార లాన సుం
దరజలజాతగర్భసముదంచితభాసురవేదికాతలాం
తరమున నుండు మారకరతామమున్ జెలి గుందుచుండఁగన్.

మ. రవి య స్తంగతుఁ డయ్యెనంచు నెడలో రవ్వంతయేనిక దలం
పపు; నీరేజసుధారసం బనుభవింప జూచుటేకాని, యిం
క విచారింపపు; నీదుడుర్గతికి భృంగంబ! కృశించెఁలతాం
గి, వియోగార్తి; దలంపవితటఁ బ్రియాకేళినమారంభమున్.

శా. "కానీరా! యిటువంటి నేత లింక సాగంజోపు భృంగంబ! నీ
వా నన్ను మఱిపించ జూచెదు! బలే! యన్యంగనానక్తుచం
దాన్ బద్ధినిఁ బొంది, తద్రతిని మోదం బందు నిగోరు నా
కేనిక సిగ్గుచు లే"దటం చడలునీయింతిక్ విలోకించుమా.

ఉ. తీయనిపల్కులన్ బలికి తీరనిమోహముఁ బెంచి, కాంతం
మాయలొనర్చు పూరుషులమాడ్కి మధువ్రత! చంచలోద్ధతి
బోయెద వొక్కపుష్పరసమున్ దొలి గ్రోలి మఱొక్క పూవుకై
మాయురే! నమ్ముటెట్లు? మతిమాలిన మీమగవారి వాక్యముల్.

చ. అళికులముఖ్య, పద్మభవనాంతరసీమ వివణ్యయైన నీ
కలికి, మనోజమార్గణ నికాయమునన్ వెతలొంది సారెకున్
గలవర మందుచుండుఁ దృణకాండము జంచల మయ్యెనేని; యెం
దుల కిటు బాధఁ బెట్టెదు? వధూజనముల్ పగవారలే కటూ!

ఉ. అద్దిర! పద్మినీరతి భరంపడినాడవుగాక; కంటికిన్
నిద్దురలేక నీదయిత నీకయి వేచి నిరాశఁ జెంది, యిం
కెద్ది యుపాయ మొల్లక తదీయమనోహర ప్రాణవాయువుల్
సుద్దు లింకేల? యిచ్చెడిని సూనశరాశ్రమహారగాళికిన్.

మ. ప్రమదాశీశ్వర! యింతటన్ మరణశయ్యానక్తుచిత్త భవ
త్ప్రేమదత్ జీరుమటంచుఁ దేటిమిషచే నన్యప్రదేశోక్త వా
క్యములన్ రాధ వచింప జోడుగతిఁ బ్రక్కం జేరి యాలించు చా
ప్రమదన్ జేరి మురారి నవ్వి భ్రమరీవ్యాజోక్తి దా నిట్లనున్.

మ. అళిని! కాంచితె పద్మినీరసమరందానందచిత్తుండు నీ
చెలువుండైన మధువ్రతం బితడె వచ్చెన్ గొంగిటన్ జేర్చు మం
చలివేణి బిగి గొంగిటన్ బాదువు చొయ్యన్ జెక్కిలి న్నొక్క! సం
చలితస్వాంతయుఁ గాక గాధ వలికన్ సంఘన్న మందాక్షయై

శా. చాలున్ బా లిదియేటిబల్ సరసమో! చాలించు కాంతాళితో
మేలంబాడెద వేల? ముట్టకుము సుమ్మి నన్ను కృష్ణా! భవ
ద్బాలాలింగన తన్మయత్వ మిటఁ జూపన్ వచ్చితే! యిట్లు నీ
వీలెల్ ననుఁ గాంచవచ్చితివి; కానీ ప్రేమ నీకున్న దే?

గీ. అనుచు నీరీతి బామముడి యమర, లేని-కోప మెదఁ బూని చనుచున్న కోమలాంగి
యడుగులోపల ననుగిడు చంబుజాక్షుఁడంత నారాధికాభుజం బంటి విదప.

చ. చరణయుగంబు మార్పడ లనద్వలయంబులు "సింగ"రంచు సుం
దరముగఁ దోఁప, ముంగురులు నవ్వుమొగంబునఁ బండులాడ, నే
మరకను రంధ్రవంక్ర బలుమాయలు గిహ్వాను విష్వ చత్తలో
దరి ముదమంద, శౌరి తొలుతన్ మురళీనిదం బొసర్చె దాన్.

కోకిలా ప్రణయగీతి

చిరవిరహమున కెట్లు లో-రైదపు లెమ్ము
నవవసంతపు తేమావి-చిపురుముద్దు
లొలుక గొరికి వసంతుడే - పలుకునట్లు
పాడగదవమ్మ కోకిలా-ప్రణయగీతి! 1

కొట్టకొనకొమ్మపై నున్న-చిట్టి మొగ్గ
విడివిడనివాసనల జమ్మె-నీధివీధి!
అలవనఁతుని ప్రేమతో - బిలుచునట్లు
పాడగదవమ్మ కోకిలా - ప్రణయగీతి! 2

ఊరిబయలుల కెల్లను - యువజనాళి
యరుగుదెంచెను వాహ్యళి - హాయి గోరి!
లేతచిపురుల దిని యీ ప్ర-భాతవేళ
పాడగదవమ్మ కోకిలా - ప్రణయగీతి! 3

నవవికచమంజరుల తేనె-చవుల గోరి
లోకమోహనమృదుగాన-లోల యగుచు
బాధరం బేగుదెంచెను - సృభమమున;
నీచునోజ్జ వసంతగా-నామృతముల
"కుహకుహం!" యంచు తేమావి-కొనను నిలిచి
పాడగదవమ్మ కోకిలా - ప్రణయగీతి! 4

విమలమౌ గానమునకన్న - వేడ్క యేమొ;
తేబతేయకం తెను - తీయనేమొ;
సరసిపైగాలికం తెను - జల్లనేమొ;
నీచు సుశ్రావ్యగానంబు - నేర్పుతోడ,
మానసానందకరముగ - మంగళముగ,
పాడగదవమ్మ కోకిలా - ప్రణయగీతి! 5

చలువపూబాదరిండ్లచే - గులుకువనము
చల్లచల్లనితెమ్మెర - లల్లుకొనగ
నంద మొప్పెను మానసా-నందమయ్యె
దివ్యమృదుగానమాధురి - తేటఁడగ
పాడగదవమ్మ కోకిలా - ప్రణయగీతి! 6

నీదుపంచమశ్రుతితోడి-న్న హమునకు
మందహాసంపు రేఖలు - మెదగింప
వెడదమూరుపుగాడ్పులు - వేసరిల్లి
సలిశీతలస్వచ్ఛంపు-టలలపైని
దేలి వచ్చె వసంతుడు - తేను నెక్కి-
ప్రేమతరగలు మనమున - పెనగులాడ
పాడగదవమ్మ కోకిలా - ప్రణయగీతి! 7

అరవిడుకుసుమములపైని-నమృతగీతి
పాడసాగె నదిగొ చూడు - బంభరంబు
వలయుపొల్కి వసంతు; సు-స్వాగతంబు
చిలుక కొమ్మలపై నుండి - పలుకుచుండె
మనమునందలి ప్రేమచే - మరలమరల
పాడగదవమ్మ కోకిలా - ప్రణయగీతి! 8

ఒక ధూంధ్రవనిత,
పితాపురము.

గ్రంథ విమర్శనము

గౌతమీధర్మ సూత్రములు

అనావాదకుని, ప్రకాశకుని: బ్రహ్మ శ్రీ
పంచాంగుల అధ్యక్షులుగా శాస్త్రిగారు. క్రొత్త
క పేజీలపైజుడ గల పుటలు గల గ్రంథము. దీని
వెల గ్రంథమాలికా సంవాదాలకు రు ౪-౮-౦,
ఇతరులకు రు ౯-౦-౦.

బ్రహ్మసంస్కారము వ్యాపారమున దగ్గరైన భారత
దేశము స్వీయమహాత్మ్యమును, గౌరవమును నానాటికి గోల్పో
వున్నది. భారతదేశమునందు ఎల్ల జాతులను వ్యవస్థలను
విడి వ్యవస్థలను నులంఘించి క్రమముగ క్షీణించుచున్నది.
ఎల్లజాతులను మున్నగు మనవర, పద్మసదాచారములకు
యట్టినిల్లయి, అనంతకుగి నాస్త్వమును యొకనాడు వెలయు
చుండిన బ్రాహ్మణ్యమునా దేవార్కమై, పరాధమనుపాలగు
చున్నది. స్వగర్వాన్నిజ్జియే యాదుస్థము గారము.

అయాజాతుల గృహములను వివరించు నార్యవాజ్ఞయ
మనంతముగ వెలయుచున్నను సంస్కృతభాషయందుండుట
చేత నది యా భాషయందు భాషను లేనివారి కిందుకయేని
బోధపడజాలకన్నది. ప్రస్తుత విద్యావిధానమున నార్యవాజ్ఞ
యబోధనమునకు దావులేదు. దేశభాషాపతనమే నిర్బంధము
కానపుడు, సంస్కృతభాషయందు యార్యవాజ్ఞయము
గూట చెప్పవలె?

ఇక నార్యవిభాగవాదము యెట్లు కాగలదు? భారత
దేశము స్వీయ ప్రాచీనాత్మ్యమును మరల నెట్లు పడయ
గలదు? దీనికిగలవార్గ మెట్టిదే: అర్యవాజ్ఞగ్రంథముల
కన్నింటిని దేశభాషల నందు నుబోధములగు ననువాదములు
బయలుపెడయు. శిష్టాచార సంస్కృతులను పండితు లీహాకి నడుము
కట్టి పూనుకొనవలెను. అందులకు నా రాయనవాదములను
బ్రహ్మరమునకు నచ్చునట్లు చేయవలెను. ఇట్లు గట్టిప్రయత్న
ములు జరిగినచో మనకు మోగితికైన భారతదేశము తన
ప్రాచీనాత్మ్యమును బయలుగొలుపి వెళ్ళవలెనను

సంస్కృతాంధ్రభాషాకీమదులను శ్రీ ఆదినారాయణ
శాస్త్రిగారు ఈ గౌతమధర్మసూత్రముల నాంధ్రీకరించి, ము
ద్రణాదులకగవ్యయమును తామే కరించి యిట్లు గ్రంథరూప
మున వెలువరించి యాంధ్రలోకమునకు మహాపకారము గా
నింధి నూర్చుదర్శకు లైరి. వీరి యాపట్టును యెంతయు మెచ్చ
దగినది. విఖ్యాతముల నెదర్చిని కొందఱు నాంధ్రీకరించి
ప్రకటించిన వాత్సాయనసూత్రములు విరివట్టుదలకు మఱి
యొక తార్కాణము.

మానవులు జన్మించినది మొదలు మరణించువరకు జాతు
లను, ఆశ్రమములను, దేశకాలములను అనుసరించి తమ జీవిత
మును స్వగర్వవిధమున సన్యాసప్రవచనమును నుఖమయమును
గావించుకొనుటకు విలసిల్లిన విధులను అర్యవాజ్ఞయమున
ధర్మసూత్రగ్రంథమున బోధించుచున్నది. ధర్మసూత్ర
గ్రంథములలో నెల్ల విగ్రహభాగ్యసూత్రము లతిప్రాచీనమున,
నర్మసూత్రమునకు పైకిని కిందిని పూజ్యపాదులగు గౌతమ
జహ్ను ముత్రించిగాడు. కిందినివాత ఆపస్తంబ, బోధా
యన, వాత్సయ నాదులతో కలిసి ధర్మసూత్ర గ్రంథములను
రచించుటచే ఈ సూత్రము లాంధ్రీకరణము నొక్కొక్క
కాపున కెందినా పాదవివేచనలను భక్త్యములను జెప్పవలె. ఈ
గౌతమసూత్రమును నానందగృ (పానుజేడియ) కాఖవా
రాచరికపరివేష భక్త్యర్థకాండముల విధానమును వివరించు
చున్నది.

ఈ గ్రంథమున దా నాంధ్రీకరించుటయందు తమకు
గౌరవాన్వితముల శాస్త్రిగారిట్లు పేర్కొన్నారు:—

“... ప్రస్తుత అర్య సంస్కృతి యొక్క ప్రాచీనపరి
నివృత్తి చేయగల చక్కగా మనకు ప్రదర్శించుచున్నదనుట
నిష్కర్షకము. కావున నిందవి ధర్మములను, విధాన
ములను అర్యసంస్కారమున నాచరణము గొనివచ్చినను
కావలసివచ్చినది. ముగ్ధప్రాచీనసంస్కృతియొక్క
యత్నమునకు నాంధ్రీకరణమును సంస్కరించుటకైనను
ఇట్లుగలదు. గౌతమము కల్పించెడి నానాశ్రయము లని
మనకు ప్రదర్శించుచున్నది. మేమిదివలెనని మాయాపిసమయమున
కు ఇట్టిగ్రంథములను సమూలముగను, సవాంశముగను సాధన

మొనరించవలెను. ఏమనగా ప్రస్తుతమున గల తెలుగు భాషగల
లోను నానా గులన నాంధ్రదేశముల ప్రముఖులచేత నెంచి
నేపద్యంబలంబితిమి.”

మఱియు నాంధ్రీకరణమున దామపయోగించి గ్రంథ
ములను, అనలంబించినవర్గమును ఈ క్రిందివిధమున నూచించి
నారు:

“ప్రకృతము ప్రకటింపబడు నీగౌతమధర్మసూత్రమున
కు వ్యాఖ్యానము వ్రాసినవాడు హరదత్తచార్యుడు. ఈయన
వ్యాఖ్యానముగా: వీనిపై ముస్లిం-భాష్యముని మఱియొక
వ్యాఖ్యానమును, దుద్రుత్తురి లఘుభీక యును, ఇంకను ఒకటి
రెండు గచ్చవ్యాఖ్యానములను గలవు వీనిలో మొదటిదగు
హరదత్తచార్యులవ్యాఖ్యాన మగు వితాత్తురతో వంగమహారా
ష్ట్రాంధ్రమున, ముస్లిం భాష్యముతో మైసూరివాడును, మూల
సంస్కృతగ్రంథములను ప్రకటించి యున్నారు. తక్కినవి
ఇంతవఱకును అముద్రితములు. వీరినూడి ఈ గ్రంథమునందు
టచ్చటగల విశేషము లిందు కూర్చు బసినది”

లభించిన శుభకాశమును బోగొట్టుకొనక యాంధ్రసా
దగు లీ ముత్త్యుష్టగ్రంథసారమును గ్రహించి తత్సారముగ
తమజాతీయతకు నిలువబెట్టుకొన ప్రయత్నించుటయే శాస్త్రి
గారిప్రమాదమునకు బరమప్రయోజనము.

గ్రంథాంతమునందలి ప్రకటనమునుబట్టి వీరు కాజీలీ
యాధికారమును, ఇంకను ఎన్నియో అర్థకాస్త్రసాహి
త్యాలంకారకథాగ్రంథములగునైత మనునదింది తమ అర్య
భారతీ గ్రంథమాలికయందు ప్రకటింపనట్లు తెలియుచు
న్నది. వానిలో ముమ్మందు వెలువడనన్న కాజీలీయాధికార
వివరకు వీ రాంధ్రీకరించి ప్రకటించినరెండు గ్రంథములకన్న
మూడింతలు పెద్దది. రాజకీయార్థప్రపంచములయందు చక్కని
పరిచయమును సంపాదించుకొనుట కీ గ్రంథపతనము పరమా
వశ్యకము.

కావున సన్మాదములు, సుసంపన్నులు నగు నాంధ్రుల
హాళములు ఇదివఱకు శాస్త్రిగారు అంధ్రలోకమున కొనర్చిన
మహాపకారమునకు మఱుగా నర్థకాస్త్రప్రకటనభారమును
తాము వహించి యాగ్రంథము నచికాలమున వెలు పడనట్లు
చేయు యెంతయు నుచితము. మఱియు శాస్త్రిగారు స్థాపించి
యున్న గ్రంథమాలికకును దూరీతవి సాహాయ్య మొనరించి
వీరి యర్యవాజ్ఞయ పునరుద్ధరణప్రయత్నమునకు దోడ్పడు
టయు నొప్పును.

శాస్త్రిగారి ప్రయత్నము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగు
నట్లు పరమేశ్వరం దనుగ్రహించుగాక!

గ్రంథమునండి మచ్చునకు కొంత:

“558 నూ. విభావవనీ యావ్యో దణ్ణశ్చ సాక్షి.
[౨-౪-౨3]

హరదత్తమితాత్మరా:— ఏనమద్వప్తవన మే దోష ము
త్వద్వప్తే సాక్షిణో దండమాన-మిశ్యతి-మిథ్యావననీ దృ
ప్తే సాక్షి యావ్యో గర్హ్య-నర్వరయ మసంస్థానహర్య ఇతి.
దండ్యశ్చ రాజ్ఞా అత్రమనః-శ్లో. లోభాత్ సహస్రం దండ్య
స్తు మోహాత్సార్వరతు సాహసమ్. భయా ద్వై మధ్యమా దం
డ్యో మైత్యా త్సూర్యం చతుర్థణమ్. కామా ద్దక్షిణం పూ
ర్వం క్రోధా తద్విరుణం పరమ్, అజ్ఞానా ద్వైతేపూర్వే బాహి
ర్యా స్పృశమేవతు, కూటసాక్ష్యంతు కుర్వాణాం స్త్రీ నర్హాన్
ధార్మికీ నృపః, ప్రసాదయే ద్దండయత్వా బ్రాహ్మణంతు వి
వానయేత్- ఇతి. విష్ణుః- శ్లో. కూటసాక్షిణాం సర్వస్వాప
హర ఉక్తశ్చోపజీవిణాం చేతి.

అంధ్రవివరణము:— ఈవిధముగా కంటికగపడక సాక్షి
కథనమునైన నే యాధార పడి నటు వంటి విషయ
ములందు-దోషములను విచించి ఇట్లుపై దృష్టవిషయములతో
తప్పుసాక్ష్యము నిచ్చుచుండెడి సాక్షికి చేయవలసిన దండపరితని
చెప్పవచ్చును.

సాక్షి వ్యవహారస్థానమునందు అసత్యమును పట్టుచు
న్నట్లు కనుగొన్నయెడల నత దండరించెడు గర్హింపబడదగునని
వెల్లడించి లోకలసమక్షమున నతనిని నిందింపగా జలయును.
అసిక్కుట ప్రాడ్మికాను దతనిని యథావిధిగా (అనగా శాస్త్ర
ములయందు దట్టిరస్తనమున కెట్టి శిక్షవిధింపబడినదో అతనిని)
సంశింపగా వలయునని మూత్రార్థము.

ఇట్లు దండించెడి విషయమును గూర్చి మునుపు ఈవిధ
ముగా చెప్పినాడు.-సాక్షియగువాడు వ్యవహారస్థానమునందు
ప్రాడ్మికానుయెడల ఎంతగా ప్రమాద ముచరించినను లోభ
మువలనగానీ, లేదా వివేకతజ్ఞానమైన మోహమువలన గానీ,
భయమువలనగానీ లేదా స్నేహమును బట్టిగానీ, లేక కామము

నును నుత్యేగానీ, ప్రాప్తముగ జిక్కి గానీ, అజ్ఞానముతోగానీ
బాల్య(బాలభావ)ము చేతగానీ అసత్యము పట్టుట కొంగుగొ
నును. ఇట్లును ఏకాగ్రముచేత నసత్యము పట్టినచో ఎట్టెట్టి
శిక్షలను చేయవలయునో ఇట్లుపై చెప్పెదము. లోభముచేత నస
త్యము పట్టినచో చేయవలయు దండమును, మోహమువలన
నసత్యము పట్టినచో పూర్వసాహసదండమును, భయముచేత
నసత్యము పట్టినచో మధ్యమసాహసదండమును, మైత్రిచే
నసత్యముల వాడినచో నాల్గవెల్లు ప్రథమసాహసదండమును
విధింపదగును.

ఇట్లే-కామముచే నసత్యము పట్టినచో పదిరెట్లు
ప్రథమసాహసదండమును, క్రోధమున బట్టినచో మూడురెట్లు
మధ్యమసాహసదండమును, అజ్ఞానమువలన నసత్యము చెప్పినచో
రెండుదండలపరాముల దండమును, బాలభావమువలన నైనచో
నూలుపరాముల దండమును విధింపగాలయును-అని.”

* * *

సాహజహా

అనవాదకర్త: గనపరీ సత్యనారాయణగారు. (కామ
వైజ్ఞ ౨౨ పుటలు వెల రు. ౧.)

ప్రాచ్యపాశ్చాత్య నాటకవిధానములు మేళనించు
టలో కృత్యత్వలగు శ్రీ. స్వీడెండ్రూట్ రాయగారి ‘సాహ
జహా’ అను చారిత్రిక నాటకమున కిది తెలుగునైత. మహా,
బేరంగజేబు, మురాదులు వృద్ధజనక దం సాహజహాను.
పాదసాపై నిష్ఠరపతాకలు లేనదీనినది మొదలు బేరంగజేబు
రాజ్యాధికారము స్థిరపమునకు గల చరిత్రభాగ విందలి
యిత్యుత్తము

చరిత్రానసార విశదయమును ప్రధానపాత్ర మారంగ.
జేబేయినను, చరిత్రకు భంగము గలుగకుండ సాహజహానును
నాయకుని జేయుటయందు రాయగారు మాసిన కళాప్రా
వీణ్య కూపారము. బేరంగజేబుగారాజనీతిచతురత మిక్కిలి
సమర్థముగఁ జెల్పబడినది. కానలెనా చేసెడి పరచందనము,
తెలియక చేసికొను నాత్యరందనయు బేరంగజేబుపాత్రమునఁ
బొందినాఁగర్వ మొకటి, సాహజహాన్ హృదయముందలి
సంకలభావముద్ధ మొకటి-ఇట్టి రాయలకళానైపుణి మున్న
వైదర్శనములు. రెండవయంకము తుదిరంగమున బేరంగజేబు
దర్బారులోనికి సాహజహానుకూఠురు జహానారా చొరఁబడి,
తనహృదయవేదన మూర్ఛిపించిన అమృతగాడ్డాచే సభా
సదుల నుత్తేజితులఁ జేసి, “పాదుషా సాహజహాన్ కీ జయ్” అని
యలవించినపుడు బేరంగజేబు సింహాసనము దిగి పక్షికిననూ
ధాము, సాహజహాన్ జహానారాలవంటి కొలఁదియిందిదక్క
ఆసభయం దెవ్వఁనను నిర్విణ్ణులఁజేసి, “పాదుషాబేరంగజే
బాన్ కీ జయ్” అని యలవించితీరును. ఇది నాటకలోకమున దేదీ
ప్రమానముగ నెఱఁగు నొక యుత్కృష్టసృజ్యము.

తుదిరంగమున గొప్పపరిణామము చూపబడినది. దా
రా ముజా మురాదులను, వారిపుత్రులనందఱు గూడ నాత్యసర్వీ,
తన్ను కైదుచేసి, సామ్రాజ్యము నిమగ్నంబుకముఁ గావించుకొని,
బేరంగజేబు తనకడ తుమాఖితు యాచింప నేతెంచినపుడు సా
హజహాన్ తన పూర్వక్రోధము నంతయు మఱచి యారని తమిం
చుటయందలి మనఃకణానచిత్రము రాయలపాత్రశీలన సామ
ర్థ్యమునకు గొప్పతార్కాణము.

జహానారా బేరంగజేబు తుమాయాచనముగూడ కప
టమే యరి నింపింప, బేరంగజేబు తనకిరీటును తండ్రిపూర్వ
ములకడ నుంచి, తనకండ్రిని తిగి పాదుషాను జేసి తాను ము
క్కావడబోయి తనపాపములకు బ్రాయశ్చిత్తముఁ జేసికొందునని
చెప్పెను. తా నొక్కడే మిగిలిననూరుల దోటయు, సాహ
జహాను కడువృద్ధుడగుటయు బేరంగజేబు భావించియుండుట
సాహజహాను పలికిన యార్ద్రచింతలలో గు పముగ మ్రోఁగు
చున్నది. ఇది గంభీరమైన పాత్రప్రవేశము ఇచ్చటిసంభాషణ
క్రమము గమనింపదగినది.

సాహ-వద్దు, నేను మరలఁ బాదుషానై సింహాసనానీ
నుడఁ కాంగోలు లేదు. నా జీవిత మున్నమించుచున్నది ఈ
సామ్రాజ్యమును నీవు భోగింపుము కుమారా!-ఈ యమూల్యాభి
రణమును, ఈ మణిమయకిరీటును నీవియే-ఇక తమించుటయూ!
బేరంగజేబ్-బేరంగజేబ్-ఆ సంగతుల నిష్ఠుడు జ్ఞప్తికిఁ దె
చ్చికొనను. బేరంగజేబ్!-నీకప్పుల నన్నిటిని నే నైరించినవి.
(కన్నులఁ గట్టిగ మూసికొనును.)

జహా-తండ్రి! దారాను వధించినవాని తమింపుట
యూ!

సాహ- మాటాడకుము- జహానారా! ఇట్లెట్టి నానుభ
వుల కదు లేవున్ను. వారల నే నిష్ఠుడు సంపాదింపజాలను

స్వదేశపు కల

[యం. సరసింహారావుగారు]

ఈ రాత్రి త్వరగా పంట పండినది. కాన భోజనము గూడ ద్వరగా జరిగింది. పంటలయందు రాత్రి ముగిసిపోయి యుండుటచే ద్వరగా భోజనము చేసెను. "యింకా యేమి" అని గాంధీమహాత్ముడు ప్రాసన వ్యాసము జనులయందు వినిపించిన గాని నిద్రాదేవి యొక్కతే యుప్పిరికికాదు. ప్రతిరోజును విడుదల చేయవలయు భారతములోని రెండుమాడు పన్నులైనను సేను చెడువలేదు. నా సుప్రయత్నములన్నియు విఫలములై పోయినవి. పెండ్లియొక బేరంబును లేనందున దేవులు రాతిలాగా తేకుండెను. యశస్సుగా నిద్రాదేవి ప్రియనేమి జడవనెత్తిరి. నిద్రలో నాకొకచిన్నకల వచ్చెను.

పరిపూర్ణమైన చంద్రుడు నడినెత్తిన దివ్యరేఖస్వరూపుడై వెలుగుచుండెను. ఘంట యెంత యెంత గ్రహించుచు, నే నొక ప్రతిరోజు ప్రతి శేరుమంటినట. నా రాత్రిమును కొకత్రాడుగట్టి దానిని భుజముపై దగిలించుకొని యుంటిని. నేనట్లు ప్రతి నీరుమండగా నాకొకరాక్షసగర్జనము వినిపించెను. నాయెడల పులకరించెను. నానునకు తత్తరపడియెను. నాకేమియుం దోచలేదు. పరువెత్తిపోవుటకు గూడ గాట్లరాక్షసవి. ఈలోగా నొకరాక్షసుడు ప్రత్యక్షమయ్యెను.

రాక్షసుడు గాల్గవ రాక్షసులున్ను జేసికొనియుండెను. మొలకొక గోవిప్పెట్టుకొని యుండెను. ఒకస్వన్నుకుట్టుగాజుచుండెను. దొరసానులు నట్టుకొను డబ్బువంటి చేతతో బట్టుకొనియుండెను. ఒక కత్తి మెలక దగిలించుకొని యుండెను. తలపై నొకకాగితపు టోపీ ధరించియుండెను. ఇంక నాతనియాకారము జేటుగాఢ్ధింప నవసరము లేదు కదా?

అది డొక్కవరువున నాడవనట్టి, నాభుజుపై తగిలించుకొని యున్న రాత్రిమును దీసివేసి నన్ను గట్టి భుజముపై బెట్టుకొని యెప్పుటికో తీసికొనిపోవ నారంభించెను. నేనేమియుం జేయలేక కండ్లుమూసికొని యాతనిభుజముపై బరుడి నిద్రించితిని.

కొంతదవున కాతడు నన్నెత్తి క్రిందకి యుటచే నాకు మెలకవచ్చెను. నేను కండ్ల దెలుచుచు నాకొకసముద్రముగపడెను. ఆసముద్రముపై పెద్దయక్షములతో "అతే తియాసముద్ర"మని వ్రాయబడియున్నది. ఆ రాక్షసుడు నన్ను చ్చటించి నలుదెసల బరికించిచూచెను. ఆసముద్రపుటొడ్డుని గొండలు గాంధర్వాంగనలు స్నానముజేయుచుండిరి. ఆంధ్రా నారీమణి వారందఱిలో నందకత్తెగా నుండెను. అందఱిలో చివ్విగానుండెను. ఆమెయొంటి నిండుగ నగలండెను. అందఱు నాదును బాదును స్నానముజేయుచుండిరి కాని యామెమాత్రము తనరంగుదీసి యుంతుననిననుండెను. ఆమె ముఖమలయు కాంతియుతమై నమస్కారము జేయవలయుననుబుద్ధి పుట్టించుచుండెను. ఇతఃస్త్రియనాచి యామె చితుఃస్త్రివప్రయంజెను.

ఈ రాక్షసుడు వారిని జూచి యేమనుకొనెనో కాని గంతులుజేయును వారికడకపోయెను. అతఃజూచి యందరును భయపడి పరుగెత్తి పోయిరి. కాని వనరకయతుకుకొను వనితమాత్ర మచ్చటనే యుండెను. ఈతడుచూడ నందఱి వంటి మనఃపుడేదా యని యనుకొనెను. ఈ రాక్షసుడు దనపైఁ దోసికొనివచ్చుటను జూచి

వనిత:—ఓహూ! దురముగాబోయ్యు.
రాక్ష:—అమ్మా మీదేయూర?
వనిత:—ఊరిచేరిదగ్గో చేతిలోనున్నది చూచుకొనుము.
రాక్ష:—(ఆచేయి గట్టిగాబట్టుకొని) నీచేయి?
వనిత:—నాచే చేతిలోనున్నది చూచుకొమ్ము.

ఆచేతిగూడ నారాక్షసుడు దిన్నగ బట్టుకొని, యామె యుంతుమండిన గడ్డతో రెండుచేతులను గట్టివేసెను. ఆమె యొకను జేటువత్సవత్సము "నీవేమి? ఇట్లు కట్టితివి"ని యడిగెను. ఆ రాక్షసుడేమియును బాడక నామెపయ్యెద కొంగును దీసి యామెకాళ్లకు గట్టివేసెను. నా డట్లు చేయుటచే నామెపయ్యెదకొంగంతయు గ్రింద పడెను. ఆమెయొకను రవిక తొడుగుకొనియుండెనుచే నామెను గొంగునెక్కిపోయెను. దిగ్గతొంగి గోళము వచ్చెను. ఏమిచేయెద? ఈలోగా నాతః బామెచిన్న నగలన్నియు దీసికొని యాతనికాగితపు టోపిలో పులిచెను. ఆమెకోపము మఱింత పెరిగెను. ఆమెతో నా

ఆంధ్ర వ్యాకరణము
హరికారికాదిశేష సర్వస్వము

[కొత్తసర్వవారాయణ 'సారస్వతసమితి'గారు]

అక్షరభిన్నములను అక్షరమున సారస్వతమున రసాస్వరవాచకములను పరివర్తనముగాని, విమలమునకరి వస్తుస్థితిని గలుగించునలయునన్న, విశేషించి నిష్పక్షపాతముతో విమల దింపనలయునన్న పరివర్తనము యనంభవ ముట విమలము లొప్పుకొనవలయు. కావున నీసిద్ధాంతమునే యీ నాచిన్ని వ్యాసమును జేతునూరు స్వరణ నేసికొనుచు, దత్తాత్రేయశైల ముగ్ధింప బ్రార్థితుం.

సామాన్యముగ వాఙ్మయమునకు పలయునంత పరిపూర్ణ సేకరించు నక్షరణములలో వ్యాకరణమునకు యొక్కటియని యుండు విశేషించి, గూర్తువకరణమును సాకల్యముగ సంపాదించుకొనిన వాఙ్మయ ముక్త్యున్నమై విరాజిల్లునలయుం జెప్పుచున్నాడు. ఇట్టి ముఖ్యకరణమును సాకల్యముగ సంపాదించి కొనిన వాఙ్మయములలో సంస్కృత మొక్కటియై యున్నది. ఇతర గురుల తత్తద్దేయము వాఙ్మయము లెన్నవో గాని యాంధ్రవాఙ్మయము మాత్ర మసంపూర్ణముగ వ్యాకృతిని గగ్గయున్న దని విమలము వివ్యాధియు వాకొనుచున్నాడు. ఈ వాటికి జూడ, రాజేంద్రునివాటి నన్నయ్యయే యాంధ్రవాఙ్మయము నకు వ్యాకరణ విమలమున మొదటి విచ్చము కట్టికట్టు తెలియుచున్నది. కావుననే యీ నన్నయను శబ్ద కావచయ్యయే బ్రథమాచార్యులను వ్యవహరింతురు. తరువాత గాంతకాలమునకు నన్నయగ్రంథమునకు వాక్యప్రాయముల కారికలు కొన్ని యవర్తనాచార్యులు వ్రాసిరి. కాని యంతరము వ్యాకరణముల నెందఱువ్రాసినను, నావ్రాయబడి నవి భాషాంతర సంస్కృతస్థము లగుటచే నిష్పందేమముగా నందఱువ్రాసినవియు దుస్సంగమునందు. ఇట్లుండ గొన్నాళ్లకి యాంధ్రవాఙ్మయమునందలి యీ శ్రమము మాన్వలించి పరమపుచ్చిన్నయనూరిగారు తా మొక ప్రణాళిక యేర్పఱుకొని యాంధ్రభాష ను దదలన సామాన్యముగాఁ జెలియునట్లు శబ్దాస్త్ర మొకటి రచించి చిరస్మృతీయై యున్నది. ఈసమయమున నీచిన్నయనూరిగారు తెలుగున రచించిన వ్యాకరణమును వడ్డ్యనీస్వతంతులకు శిష్టు కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు రమవారోగరు కారికారూపమున సంస్కృతభాషయందు పరివర్తనము గావించినారు.

సామాన్యముగా నాంధ్ర గ్రంథములన్నిటికన్న సంస్కృత గ్రంథములన్నియు ముందు బుట్టి యుండుననియు, నుభయభా రక్షుడు "నీయి.టిలోనుండు నగలగుండ నాకెచ్చెద నని వాదించుచేసినయెడల నిన్ను బంధించు క్రమ జేసెద న"ని చెప్పెను. ఆతల యేమిచేయగలదు? ఏమియును బ్రత్యుత్తరమిచ్చుకొని నిమిత్తలోచనయై "మమార! ఈ రాక్షసుని జూడు"ని యనుకొనెను గన్నీరు కార్చుదొడంగెను. ఆ రాక్షసు దూరమండక "నూట్లాడితివా, పోచివేసెదన"ని కత్తి చూపుచుండెను.

తటాలన సమీపమునందు భూమి బ్రహ్మకాగా నందుండి మొకబాలకుడై కనెచ్చెను. ఆబాలకుడు నేనిదవలన విడిచివేసిన రాత్రిమును జేతబట్టుకొని యుండెను. అతనిజేటులో నొకకడుక్కంటె యుండెను. ఆ డొక్కొక్కడుగను దీసి యతిత్వరగా నారాక్షసుని యొంటిలో గ్రుచ్చివేసెను. ఆ రాక్షసుడు తన్నుకొని తన్నుకొని తుదకు గ్రిందబడి చని పోయెను.

ఆబాలకుడు దిన్నగా నాస్త్రీగడ కేగి యామెబంధనములను విప్పివేసి మట్టు దిరిగి నమస్కరించి, యారాత్రిము దీసికొని నాకడవచ్చి "అత్తయ్యా! ఇదిగో! నీవు విడిచిన రాత్రిము. దీనిని దీసికొని యానందింపు"ని నాకొనంగెను. అతడు దైవమువచ్చి మఱియొకడుగాడని తలచి సాష్టాంగపడి నమస్కరించితిని. నేను సాష్టాంగపడి లేచనప్పటికి, నాతడును, ఆ సుందరవనితయు (నామె నగలను దీసికొని) యంతర్రాసమైపోయిరి. నాకును మొలకవచ్చెను.

ఆబాలకుడిచ్చిపోయిన రాత్రిముతోడనే యనుదినము ఎవకును నాయుదరమును కృప్తిచేయుచున్నాడ. ఆర్యులార! నన్ను దీనింపును. కేలూడ నొకకల వచ్చును.

ఇట్లు
శ్రవ రక్తుడు.

సాధ్య గ్రంథములు రెండు, ఏకవిమలప్రతిపాదక మైననాచు, తద్గ్రాంథ పార్యవర్తనాచారము నేనులకు నన్ను, సంస్కృత గ్రంథములే తొలుతటివియు, తెలుగుగ్రంథములు తరువర్తకాలికములయియు, జెప్పుకొనవలయు కొంగు అందుగు. సావకట్టివా రాంధ్రగ్రంథప్రతిపాదితమును విమలమును సామ్యమున కెగురు తెచ్చుకొనవలసిన యగత్యమేమియును నాతేరింప జూతురు. కాని యేభాషలో నన్ను గ్రంథముకట్టి యున్నంతమైనవో భాషాంతరీకరింపబడుట నైజము. ఆంధ్రగ్రంథములలో మిన్నత వన్నె కెక్కిన యున్నంత గ్రంథములలో నొక్కటి యగు నమరతిత్వమును, దానియందలి గొప్పతనమును గుఱులించినవా డగుటంజేసి కాశీపండితుడొకడు సంస్కృతభాషలోనికి ప్రబంధరూపముగ బరివర్తనము చేయఁ జేదా? అట్లే వ్యాకరణగ్రంథములలోని పురాణమును రచనా ప్రణాళిక గలవి కావుటంజేసియు, మఱికొన్ని యుద్దేశములు మనకున నుండుకొనియు బాలవ్యాకరణమును కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు సంస్కృతీకరించిరి. ఆసంస్కృతీకరించిన గ్రంథమును గాంచి యెంత తొలుతటి గ్రంథమనియు, కద్దాని ననుసరించి బాలవ్యాకరణము తద్గుణచేయబడినదియు యై య మాయకులకు గల యూహలలో నున్న మరియొకయూహ, మరియు నబ్రాహ్మణుడైన చిన్నయనూరిగారు బ్రాహ్మణీకర దుర్లభముగ వ్యాకరణమునందు వ్యాసంగముచేయుట యటుండ కట్టి శాస్త్రగ్రంథమురచియటయే పాపమునా! ఒకశేరచించినను నయ్యది వడ్డ్యనీస్వతంతులకు కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు వారికి గూడ బరితరు సంస్కృతమున బరివర్తనముచేయ దగినదైయుండునా! కాంతము పాపము! పాపము కాంతమనియు బ్రాహ్మణ్యముద్ధోషించుచు నుభయత్యమును విచారించు పండితీమణులు కొందఱున్నారు. ముఖ్యముగా నట్టి యుద్దేశముతోడనే యొకానొకరు కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి గ్రంథమునకు బ్రాథమికత్వముసాధింప బ్రయత్నించి ప్రయత్నించి కత్తికట్టి బాలవ్యాకరణగ్రంథకర్తలను సమములగు దూషణావ్యాఖ్యల జనుటచే మాటుబిట్టె చెలరేగినారు. కాని తద్గ్రంథముల రెండిటి యొక్కయు పార్యవర్తనాచారము "క్షయ, మాన్వలించు" యైనను, మానము ఆంధ్ర సాహిత్య పోషకత్వప్రయందు గరతలాపలముగ సముక్తికముగ నిష్పక్షపాతమునకొన నస్సంగున పర్యులగు విద్వాన్ బ్రహ్మశ్రీ యశ్వరాజు వేంకటమూర్తిశాస్త్రిగారు వ్యాసము వ్రాసిమాంచి యున్నారు. వారు నిశ్శేషముగ విమర్శించి నిర్ధరింపబడిన యయ్యది యిటు యప్రస్తుతముని విడిచినాడ. ఇక బ్రహ్మతమునకు వత్తము.

తరువాత బాలవ్యాకరణము ప్రచురప్రచారములోనికి వచ్చినపిదప, భారతీయ గ్రంథములలోని బహుప్రయోగములు బాలవ్యాకరణగ్రంథసాధితములు కాకపోవుటచే నాంధ్రవ్యాకరణమునకు గొంతెక్కిరచేసి కొన్నాళ్లకు జిన్నయనూరిగారికి (సామాన్యముగ నూరిగారు కృష్ణులు, ఆచార్యులుగారు బాలకుల) సమకాలికులగు బ్రహ్మశ్రీబహుజనపల్లి సీతారామచార్యులుగారు త్రిలింగలక్షణమును నామాన్తముగల ప్రాథమికవ్యాకరణమున నొక గ్రంథమును రచించిరి. వారు త్రిలింగలక్షణశేషమునిజేరు బెట్టివారేగాని, పూర్వలక్షణీకృతములకు పెక్కువిమయములనే తమ గ్రంథముందు జెప్పదు, మొత్తముమీద బాలవ్యాకరణమందలి కొన్ని మాత్రములను మాత్రము సవరణరూపముగ రచించినారు. మొత్తముమీద బాలవ్యాకరణముతోడ దీనినిజేర్చి పఠించిన బాలకులకు బాలవ్యాకరణమున దనుభవము కలుగనియు, నావశ్యములకు విశేషములు పెక్కు ప్రాథమికవ్యాకరణరచయితలూహన విమర్శించి నియు జెప్పబు కథ్యంతరముండక.

ఇట్లుండ, నీగ్రంథము (ప్రాథమికవ్యాకరణము) పుట్టిన ముప్పది సంవత్సరములకు, బాలవ్యాకరణమును కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు- కారికారూపమున సంస్కృతమున బరివర్తనము చేసి నట్లు, ప్రకృతప్రాథమికవ్యాకరణమును సంస్కృతభాషలో, భాగవతుల రామమూర్తిశాస్త్రిగారు విజయనగరవాసు లొకరు పరివర్తనము చేసిరి. "హరికారికాశేషసర్వస్వ" మను నామముగల యాగ్రంథమును దద్గ్రంథకర్తల పరమపదించిన కొన్నాళ్లకు దద్గ్రంథరచయితల పుత్రులకు వేంకటభాగవత శాస్త్రిగా రాగ్రంథము నమృతేయించి కీర్తివొకటి వ్రాయించినారు. (వ్రాసినారు అనియే అర్థము) ఆకీర్తిలోని కొన్ని విషయములు ప్రబంధములకు కొన్ని సంజేయములకు దావుంగ మాడక దోచుట జేసి ముఖ్యముగ నీవ్యాసమును బ్రారంభించితిమి.

ఆకీర్తియందున్నవి నూనారు నలువదిపండువు. అందలి విషయములను మాత్రము పాఠకుల సవ్యస్మృతిపై పరిశీలించు రుగాక.
(ముసశేష)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

అనంతపురముయొక్క అర్హతలు

గో క లే హా లు లో బ హి ర ం గ న భ

ఉత్తరసర్కారులకు హెచ్చరిక

“ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము”ను గురించి చర్చించుటకు, నేను సాయంత్రము గో క లే హా లు లో జరిగిన బహిరంగసభ నందు అనంతపురము యొక్క హక్కులు గురించియు అర్హతల గురించియు దత్తమండలముల కాసనసభ్యులు విపులముగ వివరించిరి. వారిప్రకారము, కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు (ఎం. ఎల్. సి) భగ్యత్తు పిల్లవారిచే.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వమున ప్రసంగించుచు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములోని సర్వత్రానుబంధములు, ప్రస్తుత ముద్దవించిన వివాదములగుండును సంగ్రహముగ వివరించుచు నిట్లునుడిచిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సమస్య ఇప్పటిదిగాదు. ఆంధ్రోద్యమ మెప్పుడు ప్రారంభమయ్యెనో, విశ్వవిద్యాలయోద్యమము గూడ అప్పుడే ప్రారంభమయ్యెను. 1920 సం॥ మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ (సెనెటు) పరిషత్తు వారు తెలుగుజిల్లాలకు ప్రత్యేకముగ విశ్వవిద్యాలయమును ప్రారంభించుట అవసరమని తీర్మానించిరి. పిమ్మట కాసనసభ్యులందు గూడ అవిధముగనే మరి మొకతీర్మానము గావింపబడెను. ప్రభుత్వమునా రాతీర్మానా : సారముగా, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును గురించి విచారణచేయుట కొక యుపసంఘమును నియమించిరి. ఆంధ్రదేశమున గాక యూనిటరీ (గురుకుల) విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుపవలసి దని ప్రతిపాదనలువారు విధించెడిరి. ఆంధ్రదేశ మతిథిగా మొనడి. అట్టి విశాలదేశమున కొక్క విశ్వవిద్యాలయము సరిగాజాలదని, ప్రభుత్వమువారు గ్రహించిరి. ఈవిషయమును గురించియే ప్రాధమికముగా, ఉత్తరప్రాంతములవారికి రాజమహేంద్రవరమునందును, దక్షిణప్రాంతమునకు అనంతపురము నందును చెందుకొందముల నేర్పరుపవలెననియు, సాంకేతికాది గాఢావిష్ విద్యులకు విశాఖజిల్లా మునందొక కేంద్రము నేర్పరుపవలసినదనియు విధించెడిరి.

వ్యవహారము లిట్లుండగా, ఏవోయొక కారణముచే, సానుగల్గు రాజుగారు బెజవాడ అన్ని ప్రాంతములవారికిని తలపై ప్రదేశముని భావించి హెడ్ క్వార్టర్స్ ను బెజవాడయందేర్పరుపవలెనని అభిప్రాయపడిరి. అవిధముగనే ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయచట్టము గావింపబడినపిమ్మట అంతటితో వివాదములు అంత మొందెనని భావించితిమి.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ కాసనము అప్పుడొకటి వచ్చిన తరువాత వై సుచాన్సలరుగారు తమ పరిపాలనా నిర్వహణముతోబాటు, విశ్వవిద్యాలయ కాసనమునందు విధింపబడిన అదర్శముల కొరకుగాక తమ యభిలషితమున ఏకకేంద్ర (యూనిటరీ) విశ్వవిద్యాలయముగ మార్పుటకు ప్రచార మొనర్చగడగెను. వీరు యూనిటరీ విశ్వవిద్యాలయమును గోరునట్లు హెడ్ క్వార్టర్స్ ను ప్రస్తుతమున్న మూడు కేంద్రములతో ఏవోయొక ప్రదేశమునకు మార్పుట తెల్పించినయెడల చాలబాగుండెడిది. కాని నారటుల చేయలేదు. అంతకుంటే రాజమహేంద్రవరము, అనంతపురములను నిర్మాణమునకును భావముని వారికించెను. ఇందుకుగాను వై సుచాన్సలరుగారును, ప్రభుత్వమువారును గట్టిపరిపాలనతో సమావేశమై చర్చించిరి. ప్రభుత్వమువారు మూడు కేంద్రములకుంటే ఎక్కువయ్యుండరాదని పట్టుబడిరి. వై సుచాన్సలరుగారు బెజవాడయందు నాల్గవ కేంద్రము నేర్పరుచినయెడల విశ్వవిద్యాలయమువారు ఉత్తమ విద్య సంతులన అచ్చటనే అభివృద్ధి జేయవచ్చుననియు, మిగిలిన కేంద్రములను నిర్లక్ష్యమొనర్చి వనలివేయవచ్చుననియు వై సుచాన్సలరుగారు చెప్పిరి.

కాని ప్రభుత్వమువారు నాల్గవకేంద్రమున కంగీకరింపక పోవుటచే, రాజమహేంద్రవరమునందు కేంద్రమును బెజవాడకు మార్పుటకు విధింపబడిన ఇట్టి సాహసకార్య మొనర్చుటకు ప్రభుత్వమువారికి గూడ ధైర్యముచాలక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ పరిషత్తు (సెనెటు) వారి సీపిచేయవలసినదని అడిగిరి. ఈలోగా రాజమహేంద్రవరమువారును, అనంతపురమువారును వెంట

నే మేల్కొని, ఆత్మసంరక్షణార్థము జాగ్రత్తపడజొచ్చిరి. తుదకు, పరిషత్తువారు, హెడ్ క్వార్టర్స్ ను అనంతపురమునకు మార్చవలసినదనియు, రాజమహేంద్రవరము, అనంతపురముల రెంటియందును విశ్వవిద్యాలయవిద్యాభ్యాసము సాధింపవలసినదనియు తీర్మానించిరి. ఈవిషయమే చాలమంది సభ్యులు, కాసనసభలో వేర్వేరుచట్టముల ప్రవేశపెట్టిరి. వీని నన్నిటిని విచారించుటకొక యుపసంఘము నియమింపబడెను. వీరు విషయముల నన్నిటిని బాగుగ విచారణచేసి, అనంతపురమున సాక్షులను విచారించి, పరిష్కరించి నివేదించెదరు.

అనంతపురము నట్టి ఎడారియనియు, రాజమహేంద్రవరమువారి కుంటురిచేట్టలవలన హెడ్ క్వార్టర్స్ అనంతపురమునకు మార్చవలెనని తీర్మానము కరింపబడెననియు, కొందరా తేపించుచున్నారు. ఈవిషయమున రాజమహేంద్రవరమువారు అనంతపురమునకు సహాయ మొనర్చుట, స్వప్రాణసంరక్షణార్థమే అని నే నంగీకరించెదను. ఇదంతయు పూర్తిగా స్వార్థరహితమైనది గాదు. బెజవాడయందే హెడ్ క్వార్టర్స్ నుంచిన యెడల రాజమహేంద్రవరమునకు గాని, అనంతపురమునకు ఇక ఆకాయుండకాలము- బెజవాడయందే కేంద్రముండును- అచ్చటికేంద్రమే అభివృద్ధిపరుపబడును- మిగిలినవానిని నిర్లక్ష్యమొనర్చెదరు- హెడ్ క్వార్టర్స్ ను బెజవాడనుండి అనంతపురమునకు మార్చవలెనని మేము గోరుటకు ఆత్మరక్షణార్థమేగాక ఇతర కారణములుగూడ గలవు. బెజవాడ, అన్ని ప్రాంతముల వారికిని సరిసమాన దూరమున నున్నదనియు, రైల్వేకూడలియని యుద్ధమరియొక యర్హత లేదు- అనంతపుర మన్ననో అటులగాదు. ఇదివరకే అక్కడ ఒక కలకాలగలదు- అందుచే బెజవాడకుంటే అనంతపురమునకు ఎక్కువ అర్హతగలదు.

గాడిచెల్ల హరిసర్వోత్తమ రావుగారు

కర్నూలుజిల్లా ప్రతినిధు లగు గాడిచెల్ల హరిసర్వోత్తమ రావుగారు (ఎం. ఎల్. సి.) పిమ్మట ప్రసంగించుచు, రాజమహేంద్రవరమువారును అనంతపురమువారును కలసి కుట్రచేసి రను ఆకోపణయం దేమాప్రమునుసత్వములేదని చెప్పిరి- ఈవిషయమున, ప్రభుత్వము వారికిని, వై సుచాన్సలరునకును జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు రాజమహేంద్రవరమునకి ముందు తెలియుటయు వెంటనేవారు దత్తమండలములవారికి తెలిసి సంప్రదించుటయు కాకతాళియముగ సభించెనే దప్ప మరియొకటిగాదు. వార్తలు తెలుపకపోయినను దత్తమండలములవారు విషయములు వెల్లడి అయిన వెంటనే, తప్పక అనంతపురముకొరకు ప్రయత్నించెడివారు- ఇంతవరకును దత్తమండలములవారు ఉత్తరసర్కారులవారిని గాంచి దూరముగ పారిపోవుచుండిరి. కాని దత్తమండలములవారి ప్రభు మేల్కొని తమ కక్షిని చెప్పిసాగిరి. ఇకమీద వారు తమహక్కులకొరకు ధైర్యముతో పోరాడగలరు.

ఉత్తరసర్కారుల వారివలె, మేము ఏవో 90, 100 మైళ్ల దూరమునందు పట్టాములకొరకు పోట్లాటులకు దిగుటలేదు. అనంతపురము, దత్తమండలముల కన్నటికిని ఒక చిహ్నముగ భావించుచున్నాము. అనంతపుర మంత పెద్దపట్టాము గాదనియు, విశ్వవిద్యాలయమును అప్పటనుంచుట అర్హముగాదనియు కొందరా తేపించుచున్నారు. అనంతపురము, బెజవాడ, రాజమహేంద్రవరములవలె అంత జనబాహుళ్యము గలది గాక పోవచ్చును. అట్టి రైల్వేకూడలి గాకపోవచ్చును. కాని విశ్వవిద్యాలయ ప్రదేశముల కుండవలసిన అర్హతల విగావు. ప్రభుత్వం కు ల ము న కు దూ ర ము గ, ప్రకాంత మగు ప్రదేశ మే విశ్వవిద్యాలయమునకు అర్హమైనది. ఈవిధముగ జూచినయెడల బెజవాడ, రాజమహేంద్రవరములకుంటే గూడ అనంతపురమున కెక్కువ అర్హతగలదు. అనంతపురమున నీటిసౌకర్యము లేదని మరికొందరా తేపించిరి. విశ్వవిద్యాలయమున కొంతకాలమునకును 500 మంది విద్యార్థులకుంటే యెక్కువయ్యుండరాని, చాలమంది అంచనా వేసిరి. అనంతపురము అయిదుపుండులనుండి గాదుగదా అయిదు

జేలమంది కైనను నీటిసరఫరా కేయగలదు. విద్యార్థులందరికీ భాగము ఉత్తరసర్కారులవారుగ నుండరానియు, వారికి అనంతపురము చాలదూరమనియు మరికొందరా తేపించిరి. ఉత్తరసర్కారులవారు చాలసమీపము. ప్రతివత్సరమును, ఉత్తరసర్కారులనుండి ఎంతయోమంది విద్యార్థులు ఖండాంతరములకేగి, దచ్చిను, కేంద్రాద్రి, అన్నపూర్ణ మొదలగు విశ్వవిద్యాలయముల యందు విద్యాభ్యాస మొనర్చుచున్నారు. అనంతపురము అంత కంటెను దూరమయినదా?

నేను ముగింపక పూర్వముకొక విషయమును మునుపజేయవలసియున్నది- విశ్వవిద్యాలయ వ్యవహారములం దెరివిభాగ్యము, ప్రమాదవచనముగ స్వీకరింపవలెనో, అట్టి పరిషత్తు (సెనెటు)వారు హెడ్ క్వార్టర్స్ నును, అనంతపురమునకు మార్చవలెనని తీర్మానించిరి. ఈ నిర్ణయము ప్రతివారును శరసావహింపదగినది వారివిధముగ నిర్ణయించిన తరువాత మరియొకవిధముగ చేయుటభావియగుదు.

బి. మునుస్వామి నాయుడుగారు

పిమ్మట బి. మునుస్వామి నాయుడుగారు (ఎం. ఎల్. సి. చిత్తూరు) ప్రసంగించుచు, ఆంధ్రరాష్ట్రమునను, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మునను సిద్ధాంతమునకు తన కేమాత్రమును వ్యతిరేకాభిప్రాయము లేదనిరి. కాని, వానివలన ఒక ప్రాంతమువారికి ఆసౌకర్యములు గలుగకుండ ముందుగా తన ఏర్పాటుల గావింపుకొనవలెను. మన భాగస్వాములగు ఉత్తరసర్కారులవారు రెక్కువ ధనికులు, కార్యవరులు. అందుచే ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు దత్తమండలములయొక్కయు చిత్తూరుయొక్కయు స్థితి ఎట్లుబండును? ముందుగ ఆలోచించుకొనవలెనని నాయభిప్రాయము. ఉత్తరసర్కారులను జూచి అనుమానింపవలసిన మన మిత్రులగు అధ్యక్షులవారు మందలించుచున్నారు. ఈ భావమే వారిలో చిరకాలము కాశ్యేతముగ నిలచియుండునని ఆశించుచున్నాను.

చిత్తూరు మదరాసునకు చాలసమీపమున నున్నది. చిత్తూరు యు న కు లు, ట్రే యి ని ం గు న కు గా ని వైద్యమునుగాని ఇంజనీరింగునుగాని ఆభ్యసించులచినయెడలు; మదరాసున కచ్చట జాలలేటిక. విశాఖజిల్లా మోరాజమహేంద్రవరమో పోవలెనని చాలకష్టము. ఈ జిల్లా ప్రజలలోచించుకొనుట న్యాయముగానా. వెనుక మదరాసు చాలదూరమని చెప్పి, ఉత్తర జిల్లాలవారు వైద్యకళాశాలలను ట్రేయినింగు కలకాలము తమ జిల్లాలో పెట్టించుకొనిరి. ఇప్పుడు చిత్తూరు, దత్తమండలముల స్థితి సరిగ నదేవిధముగ నున్నది. ఈ విషయములను గమనించి, అన్ని ప్రాంతములకు సరిసమాన దూరమున నుండు బెజవాడయందు కాసనసభ వారు హెడ్ క్వార్టర్స్ నేర్పరుచిరి. అప్పుడు మే మా సూచనను బలపరచితిమి.

విశ్వవిద్యాలయమునా రెప్పుట విద్యాసంస్థల నేర్పరుచి, అభివృద్ధి చేయవలెనను సుపర్య ఇప్పుడు బయలు దేరెను. మీ యొక్క ప్రదేశమునకే ధనమొసగగలముగాని అంతకుంటే ఎక్కువ ప్రదేశములందు, విద్యాభివృద్ధికి ధన మొసగకాలముని ప్రభుత్వమువారునున్నారు. అనంతపురమును రాజమహేంద్రవరమును, దూరముగ నుండుటచే అందరకు దగ్గరగనుండు బెజవాడయందు కేంద్రము నేర్పరుచి, అచ్చట విద్యాసంస్థల నభివృద్ధి చేయుట కుద్దేశించిరి. విశ్వవిద్యాలయ విద్య నభ్యసించు విద్యార్థులు కొంతకాలమువరకు నూరుమందికంటే ఎక్కువయ్యుండరు. మూడుచోట్ల వేర్వేరువిద్యాసంస్థల నేర్పరుచునట్లు ఒక్కొక్కచోట 30 మంది విద్యార్థులు లుండురు. 30 మంది కొరకు, ఎన్నియో లక్షల వెచ్చించి వేర్వేరు ప్రదేశములందు మూడు విద్యాసంస్థల సాపింపవలెను. ఇది మీకెట్లుమా?

బెజవాడయందు, విద్యాసంస్థల నేర్పరుచి అభివృద్ధి చేయవలెనను అనకాకమును ప్రాముఖ్యతము, పోవునని అనంతపురము, రాజమహేంద్రవరములవారు భవపడుచున్నారు. అందుకనియే ప్రస్తుతమున్న మూడు కేంద్రములనుగూడ, ఒకే సమయమున, విద్యాసౌకర్యముల నేర్పరుపవలసిన దని గోరుచున్నారు. ఈవిషయమున సెనెటునందు గావింపబడిన తీర్మానముల గురించి ఇందుక నుడువవలసి యున్నది. ప్రస్తుతము కళాశాలలందొగలబడుచున్న విద్య నిరుపయోగమైనదనియు, విద్యార్థులకు భాషావైఖ్య పలుపడుచున్నదిగాని, జీవనోపయోగ మగు విద్యలు అలవడుటలేదని ఇదివరకే పేర్కొని షిల్లుచున్నారు. అట్టి “ఆర్ట్స్” లెర్నకులను, అనంతపురమున ఏర్పరుపవలెననియు, సైన్సులను రాజమహేంద్రవరమున ఏర్పరుపవలెననియు, రాజమహేంద్రవరమువారు గోరుచున్నారు. ఇది న్యాయమా? రాజమహేంద్రవరమువారికి ఉత్తమండుములు వారికి తోడ్పడవలెనను ఉద్దేశమున్నయెడల, అనంతపుర

మన దేశపు తరగతులనుగూడ ఏర్పరచుటకు దోడ్పడవలెను. అనంతపురమునందును, రాజమహేంద్రవరమునందును గూడ కేంద్రస్థానములు సర్వకలాపమన్వితములుగ నుండవలెను. అప్పుడే ఈవివాదము కార్యతముగ పరిష్కరింప బడును. కాని సునెటువారు గావించినతీర్మాన ముకాదు. రాజమహేంద్రవరము, అనంతపురముయొక్క ఆభివృద్ధికి అడ్డుపడరాదు. ఇప్పుడే ఈవిషయము పరిష్కరింపబడవలెను. తేనియెడల ముందు ముందు బెజవాడ, రాజమహేంద్రవరము ఏకమే అనంతపురమునందు "అట్టు" తప్ప ఇతరకళలను ప్రారంభింప నక్కరలేదనవచ్చును. అనంతపురముపై ఆభిమానముగల ఉత్తరసాగుల ప్రతినిధులు సెలవు కమిటీలో, అనంతపురమున వైస్సలనుగూడ ప్రారంభించుటకు సహాయమునరెచ్చెదని నమ్ముచున్నాను. రెండు కేంద్రములందును గూడ అక్షరకళలను బోధించుట తగినంతవఱకు తేనియెడల ఒక కేంద్రమునందే ఏర్పరచవలెను.

దాసు త్రివిక్రమరావుగారు

అక్కటానికోరికే దాసు త్రివిక్రమరావుగారు (బెజవాడ) తిరువారే ప్రసంగించుచు విశ్వవిద్యాలయ మెచ్చటనుండ బలెను ప్రశ్నకంటె ఏమాదరి విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించవలెను అను విషయము చాలా ఖచ్చితమైనదని నుడిచిరి. హెడ్ క్వార్టర్స్ విషయమున, ఉత్తరమునందీయు, దక్షిణమునందీయుగూడ అందరిను బెజవాడపై దండెత్తుచున్నారు. ఇంతిమందే దండెత్తివచ్చుటయే బెజవాడయొక్క అర్హత ప్రబలనిదర్శనము. బెజవాడ అర్హతలగురించిగాని, స్థలస్వరూపములగురించిగాని ఇంతకంటె దానిపుడెక్కిన ప్రసంగింప దలచుకొనలేదు.

ఆంధ్రులకు గావలసినది, ఆంధ్రుల ప్రతిభను గజ్జానమును నిర్మాణనామర్మమును ప్రకటింపగల విశ్వవిద్యాలయము. సామాన్యముగ విశ్వవిద్యాలయము వారిక క్రరలేను. ప్రకృతి కృష్టల సరితోధించి, నూతనవిషయ ల గనుగొని ప్రపంచ జ్ఞానపద పథిక మొంగుగల విశ్వవిద్యాలయము గావలెను గాని, సుమాస్తాలను, గ్రంథపతనమాత్రులను తియార చేయునది. వారి కక్కంటేదు తాతాగారి పరిశోధక విద్యాలయము బోనుగారి "పరిశోధక విద్యాలయము" పూసాయాడలి వ్యాస సాయక పరిశోధక విద్యాలయములవంటి విద్యాలయములు గావలెను. మునిబిరి విశ్వవిద్యాలయమే, ఈనిదర్శనముల సం తృప్తి పరచు ప గలదు. అది దత్త మండలము లందున్నను, విశాఖ పట్టణము నందున్నను ఆక్షేపణ లేదు. ఇట్టి విశ్వవిద్యాలయమునకు బెజవాడయే అన్నివిధములను తగియున్నది. రాజకీయ కారణాంతరములవలన వేరేరే ప్రాంతములవారు ప్రతివైపునుండియు, బెజవాడపై దండెత్తుచున్నారని వేరొకటిలేదు.

కె. కోటిరెడ్డిగారు

కె. కోటిరెడ్డిగారు (ఎం. ఎల్. సి కడప) ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ కావనమును గావించినపుడు ప్రభుత్వమువారు ద్వైతమును గవ్వరది ఏదో ఒక ప్రదేశముననే కేంద్రస్థానము కేర్పరచియున్నయెడల ఈ వివాదములు వచ్చియుండజే గాదనిరి. రెండు కేంద్రస్థానములందును గూడ అన్ని కళలను ప్రారంభించుట వ్యయపరమైనంతో గూడవలసియుండును అందుకు ధన మున్నను గూడ 100 విద్యార్థులకొరకు రెండు కేంద్రములను అభివృద్ధిపరచుట అనవసరమని ను నుడిచిరి.

కోటిరెడ్డిగార్లు ముగించుచు, ఉత్తరసాగులవారు దత్తమండలముల యెడల సానుభూతితో ప్రచురించి రిక్వీరీయ హెడ్ క్వార్టర్స్ విశ్వవిద్యాలయము ఈరెంటిలో ఒకటి దత్తమండలములందుంచి రెండవదాని తాము తీసుకొనవలెననియు నూచించిరి. అటులగాక ఉత్తరసాగులవారు ప్రతివిషయమునందును దత్తమండలములవారిని దూరముగనంచుచుండునెడల దత్తమండలములవారు తమత్రోవ తాముచూచుకొనవలసియుండునని హెచ్చరించిరి.

అన్యతనకు కృతజ్ఞతాపదనములతో సభ ముగిసెను.

లక్ష్మీ ప్రేక్షకులలో ఇరువురు పంజాబీలను ఒక తామగు ను, బోహాయిను 25 ఏండ్ల వయసుగల స్త్రీతో మాటలాడుచుండగా, ఆమెను లేవదీసుకొనిపోవుచున్నారనుసంతకముపై ఆరెట్టు చేయబడిరి. 4 గురుకు 4 విధముల తప్పుచున్నాడు. (శ్రీ ప్రెసు)

లాహోరు, అక్టోబరు 20—ఇదివరలో ఇస్లామియా కళాశాలలో గలగిన తిగవులవలన రాజీనామాలు నిచ్చినవారిగా కార్మినిర్వాహకవర్గ అధ్యక్షుడును కార్యదర్శియు రాజీనామాలు నుపసంహరించుకొనిరి మిగిలినవారి రాజీనామాలుగూడ యుపసంహరింపజేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

సా తా వ ర ణ స్థితి

27 వనా అక్టోబరు నెల 21-వ తేది శుక్రవారము

సంఖ్య	అక్టోబరు 20	అక్టోబరు 21	అక్టోబరు 22	అక్టోబరు 23	అక్టోబరు 24	అక్టోబరు 25	అక్టోబరు 26	అక్టోబరు 27	అక్టోబరు 28	అక్టోబరు 29	అక్టోబరు 30	అక్టోబరు 31
అక్టోబరు 20	88.6	72.8	...	4.68	...	1.43
అక్టోబరు 21	88.2	74.9	...	1.26	...	8.80
అక్టోబరు 22	89.3	77.1	...	2.59	...	2.52
అక్టోబరు 23	88.1	75.6	...	4.44	...	0.67
అక్టోబరు 24	92.0	70.1	...	1.59	...	1.08
అక్టోబరు 25	92.2	70.2	...	1.08	...	1.82
అక్టోబరు 26	1.46	...	0.66
అక్టోబరు 27	96.8	73.4	...	8.65	...	0.14
అక్టోబరు 28	92.0	75.3	...	0.76	...	3.79
అక్టోబరు 29	90.8	75.0	...	0.95	...	5.66
అక్టోబరు 30	88.5	76.2	...	2.44	...	3.14
అక్టోబరు 31	88.7	72.6	...	1.08	...	8.29
అక్టోబరు 2	87.9	69.7	0.62	1.30	...	2.98
అక్టోబరు 3	91.1	74.8	...	3.11	...	1.97
అక్టోబరు 4	91.1	81.5	...	0.82	...	8.62
అక్టోబరు 5	98.0	72.6	1.00	1.15	...	8.94
అక్టోబరు 6	87.6	74.3	1.04	1.59	...	3.70
అక్టోబరు 7	1.21	1.47	...	2.96
అక్టోబరు 8	88.4	75.4	0.08	0.88	...	6.80
అక్టోబరు 9	85.8	76.3	...	1.89	...	7.11
అక్టోబరు 10	93.8	75.2	...	1.48	...	5.96
అక్టోబరు 11	87.7	75.9	...	3.74	...	1.59
అక్టోబరు 12	86.9	85.0	...	0.41	...	4.22
అక్టోబరు 13	79.6	83.0	...	2.74	...	8.78
అక్టోబరు 14	62.9	52.0	...	1.51	...	4.72

సర్కారులు:—మేముము ఒక మోస్తరుగ నన్నవి. కాకినాడలో పగటివేడివి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్లు:—ఈయన లేదనవచ్చును. బల్లారిలో 2 1/2 కడ పూ 5 డిగ్రీలు పగటివేడివి ఎక్కువ

కర్నాటకము:—మేముము విస్తారముగానున్నవి. నల్లూరులో 2 1/2 మద్రాసులో 3 డిగ్రీలు పగటివేడివి ఎక్కువ రాజధాని దక్షిణభాగమున చుందివర్ష ముమరిసెను.

వివిధ ప్రాంతముల వార్తలు

అక్టోబరు 21-వ తేది శుక్రవారము

వెలువడినది! త్వరపడుడు

నీతినిధి

(ఆంధ్రగ్రంథమాలయందైదవకుసుమము.)

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిబెటు దేశమునకుం బోయి యాభాషలోనికి బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభాషలోనికి, తర్వాత నింగ్గీషులోనికి బరివర్తితమైన యుక్తప్రవీణిగ్రంథమున కిది మధురమగు సాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవజీవితమున కావశ్యకములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వికా దేటగా సూటిగా సీగ్రంథము చెప్పచున్నది. క్రొను సైజు నిండు క్యాలికోబైండు. వెల రు. ౧-౪-౦.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

తపాలుపెట్టె నెం. 21 1/2 రు, చెన్నపురి.

డా॥ అన్నారిగారి సూచనలు

సాంఘిక వికమత్యము చేకూర్చుటెట్లు?

నమిస్తేచంఘముల స్థాపించి

ప్రచారము చేయవలెను

డిప్టీ, అక్టోబరు 20:—డా. ఎం. ఎ. అన్నారిగారు ఆ సోసియల్ టెడుప్రెసుద్వారా యిట్లుప్రకటించుచున్నారు:—ఈ మధ్య పంజాబులోను సంయుక్త రాష్ట్రములలోను జరిగిన హత్యలు తనకు తలవంపులుగను ఆగ్రహమునకు కారణముగ నున్నవనిరి. భారతదేశము సాంఘిక విద్యేషముల కిది మామూన పడిపోవుట భారతీయులకు తలవంపులుగానా? మహమ్మదీయు డనగుటచే నాసంఘమువారే యెట్టివారి నైనను ఉద్రేకమునకు పురిగొల్పు యిట్టిహోరహత్యలు జేయుచున్నారని వినుట మరింత తలవంపులుగ నున్నది. కాని నిష్కారణముగ మారుమూటాడ బాలక హత్యగావించి పబడుచున్నవారిని మామూ యెట్టి హత్య యముచేయబాలనివారి ఆగ్రహము నిరుపయోగము. కాని దేశ మిట్లు ఆరాజకముపాలగుమండ చూచి యువరాజునరాడు. ఎవరి భర్తయును వారు నెరవేర్చుకొనవలెను. పంజాబు సంయుక్త రాష్ట్రములందలి మహమ్మదీయులందరు యీ హత్యలను గర్హించుచు హత్యగాండ్రకు తలవంపుము మీత్రహర్యల నామూడింప లేదని ఖచ్చితముగ జెప్పవలెను ఆంధ్రులన మంచి యుపయోగ ముండును.

హిందువులు మహమ్మదీయులలోనుగూడ అనేక అంత ర్భేదములుగలవు. రాజకీయ, సాంఘిక, మత విభేదములనేకమగుట చేత నాయకులెవ్వరికిగూడ తమసంఘమువారు తాము చెప్ప నట్లువిందు రను ఆశలేదు. వేరేవర ఆలోచనలు వేరువేరు నాయకత్వములు గల్గియుండుటచే ప్రజలు గాభరానుగుచు న్నారు. హిందూనాయకులు మహమ్మదీయనాయకులు ఐక మత్యముతో తమసంఘములలో కేమార్గమున నడపుకొనినచో పిమ్మట ఉభయసంఘములమధ్య సఖ్యత కుదురుటకు వీలగును. భిన్నమతముల సఖ్యతకముందుగా స్వస్థతములందు సఖ్యతకుదు రు టత్వవసరము.

మహమ్మదీయులకు సూచన

మహమ్మదీయులు త్వరలో డిప్టీయంకోక సభచేసి వ్యసం ఘమునందు హిందువులతో సఖ్యత కుదుర్చుట యెట్లుని విచారిం పవలెను. భారత మహమ్మదీయులను కార్యవ్యయము విధనాపి ఆహింస కాంతియందు వాంఛకలిగింపవలెను. మాటలుజెప్పి వట్టితీర్మానములతో కాలముగడుపు వలసిన రోజులుగడచినవి. ఇప్పుడు కార్యసాధనకు గడంకుటత్వవసరము కొంతమంది మహమ్మదీయ హిందూనాయకులు గలసి సాంఘిక విద్యేషములు ప్రబలియున్న ప్రాంతములకు బోయి ప్రచారము సలుపవలెను. తరువాతకేంద్ర రాష్ట్రీయ సంస్థల కేర్పరుచవలెను. వాటిని సాంఘికవిద్యేషముల బావుట కేర్పడిన ప్రజా రక్షక సంస్థలనవచ్చును. పత్రికలు సభావేదికల ద్వారా ప్రజలకు బోధజేసి వారిలో అన్యము ద్వేషభావము ను తొలగించవలెను. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న హోం కృత్యముల యెడ ప్రజలుఅయిష్టతను వెల్లడించవలెను అవసరమునో క్రిమ నలు ప్రాసీక్యూషనులగుగూడ జరుపవలెను ఈ విధానము సం గీకరింపదనో హిందువులు మహమ్మదీయులు కలసి సాంఘిక వికమత్యము చేకూర్చి ప్రతిస్థలమునందు మత సాంఘిక ఉత్సవ ములు మున్నగునవి జరిపించుట అవకాశ మేర్పడును.

స్థూల ప్రారంభింపబడిన వికమత్యపు టేర్పాటులు పూర్తి జేయవలెనుగాని యీ లోపుక జరిగిన హత్యలు కొట్లాటలవలన నిరుత్సాహము చెందరాదు. బుర్రహితుల మత విద్వి గల హోంకార్య దుండగులులవలన వికమత్యపు టేర్పాటు లను నుశుంధ లొందరగ జరుపుట కుత్సాహముచేయుకొనవలెనని గాని నిరుత్సాహపడరాదు కలకత్తాలో జరుగవచ్చు ఆ. భా. కాం గ్రెసు సభయందు అందరుగలసి యీ విషయమును పూర్తిగ చర్చించుటకు మంచి అవకాశముగలదు. కావున యీ అవకాశ మును విడచిపెట్టక నాయకు లెల్లరు విచ్చేయవలెనని ప్రార్థించు చున్నాను. (ఆ. ప్రె.)

5 ఏండ్లబాలికను దూప్రాణి యనునామెను చంపినందు లకు లక్ష్మీ సెషనుజడ్జి మహావారునకు మరణశిక్ష విధించెను.

రాకపోకలు:—టి. ప్రకాశంగారు గతి చాత్రి నెల్లూరు వెళ్లిరి.

లిల్ జాతీయపాఠశాల-కావూరు

(దీపావళిభిక్ష)

అంకితములూ!

మహాత్మాగాంధీగారి యాదేశానుసారముగా గుంటూరు జిల్లా శేషలెఠలూకా కావూరుగ్రామములో 1923 సంవత్సరము లిల్ జాతీయపాఠశాల యనుపేర గ్రామపురస్థుల సహకారమునకుగా నొక జాతీయవిద్యాసంస్థ స్థాపింపబడినది. దీనికి శ్రీమత గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారి ప్రోత్సాహముచేతను మాగ్రామమునగుల యుదారపురస్థుల సహాయముచేతను ఇంతవరకు దాదాపు 5 ఆయిదు యొకరముల మాగాణిభూమియు, రు. 3, 50 00 మూలధనమున, చక్కనిభవనమును ఏర్పాటు చేయగలిగితిమి.

ఈ విత్తరారంభమున మేము మాసామిప్రయత్నమున నన్ను 1. గోవాడ 2. కాశీపాలెము 3. ముద్దాము 4. ఈతేరు 5. గణపవరము 6. గుడిపూడి మొదలగు గ్రామములలో గొంతమంది త్యాగశీలుర సహాయమునకు రు. 1200 00 మూలధనమునకై చందావేయించితిమి. ఇవి త్వరలో ఎవరూకాగలవు. ఈసందర్భమున శ్రీమతులు ఆలపాటి దేవయ్యచౌదరిగారను (గోవాడ) 2. గోవాడ రంగనాయకులుచౌదరిగారను చెరియొక రు 116 00 చందా నొసంగుటచేగాక మావ్యయభారమును భరించుటకు దయతో పాలక సంఘసభ్యులుగగూడ తేరిరి.

ఈపాఠశాలలో 100గురు బాలికాబాలురు విద్య నభ్యసించుచున్నారు. ఇందు 8 తరగతులు గలవు. సమస్తము 6గురు పాఠ్యాధ్యక్షులచేత 1 తెనుగు 2. ఆంగ్లము 3. హిందీభాషలును నవసరములగు నితర విజ్ఞానములును గలపాఠములున్నవి. ఉన్నతకక్ష్యవిద్యార్థులకు లాకసంఘముగా నేర్పడి నూలువడుకుదున్నాడు.

ఈ సంస్థయొక్క లెక్కలును విద్యాభివృద్ధియు నేటిటను శ్రీమతుల గొల్లపూడి సీతారామ శాస్త్రిగారి లన బోక్షింపబడును. వారి నివేదిక యావత్రికయందే ప్రచురింపబడుచుండును.

ఈ సంస్థయొక్క ఆదాయవ్యయపట్టిక 1926-27 ఆదాయము

భూమిల రాబడి	రు	270	0	0
బడ్డీ		298	8	0
దీపావళి భిక్షలు		201	5	9
గ్రామదాయము		87	0	0
పెండ్లి కట్నములు		4	0	0
వివిధములు		4	8	6
వ్యయము				
వేతనములు	రు	1800	7	2
శిక్ష		86	15	2
రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు		9	2	0
ప్రయాణవ్యయములు		25	7	0
పరికరములు		26	1	0
గ్రంథాలయము		5	0	0
తిహాలు		0	11	0
అన్యచార్జీ		8	0	0
ధర్మము		4	0	0
భూమిల మరమ్మత్తు		15	15	0
వివిధములు		14	6	8

ఈ సంస్థకు ప్రతిసంవత్సరము దాదాపు రు. 1500 00 వ్యయముగలదిగా దాదాపు రు. 1100 00 మాత్రమే ఆదాయమువచ్చుచున్నదిగాన రు. 400 00 తరగుబడుచున్నది. ఈలోటును బూర్తిచేయుటకును ఈసంస్థను జీర్ణస్థాయిగా జేయుటకును గొంతధనము సమకూర్చుటకు సరియైన చర్యచేతి నీడిపాఠశాల పర్యవందర్శమును బురస్కరించుకొని యాభివృద్ధిని ఈసహాయప్రోత్సాహములను కోరుచున్నాము. ఈసత్కార్యమునకై పెక్కుమంది త్యాగమూర్తులు మాకు చేదోడు వాడొడ సహాయము సేయుచున్నారు. కాన దామును యథాశక్తి సహాయము మొనరించుచు నీసంస్థకు జీర్ణస్థాయిగాజేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

సుఖవాసి తాతయ్య (అభ్యక్షుడు)
నాగల్ల అమ్మయ్య (కార్యదర్శి)
తుమ్మల నాగయ్య (కోశాధికారి)
భర్తిపూడి రామచంద్రారావు బి. ఎ.
(ప్రధానోపాధ్యాయుడు)
తుమ్మల బసవయ్య
గడ్డిపాటి వెంకటరత్నం.

1204 5 ఆంధ్ర క భ న్న ము నెలకు 1-కి రు 5-0-0
శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానమున 300 పుటలులు వేయబడినది. బహుమూలము, వేడి, దుర్బ, కుము, వీలను బోగ్గము, కఫమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము ముందుతో పంపబడును. ఆ నేకులు వాడి మెచ్చినారు. శేటలూగు ఉచితము 2126 ఆర్వరనాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

శాస్త్రోక్త మైన జ్యోతిషం
భవిష్యత్తును గురించి 6 వ్యాయ మైన ప్రశ్నలకు బదులు (వాయుబతు రూ. 1-0-0. ప్రై ప్రశ్నలకు 0-4-0. సంవత్సర ఫలము వ్రాయుటకు రూ. 5-0-0. వీ. పి. శుక్లెను వేరు. ప్రశ్నవ్రాయుకొలు తెలుపవలయును సర్వకార్యములందు జరుచు నొసగు శ్రీ ను బుక్కా వ్యవసాయము రూ. 2-8-0 శ్రీ శివము బుక్కా వ్యవసాయము నిలయును. 3860 తిరు త్తశి, చిత్రా మణిల్లా.

5 ఘనసారచందిని
శ్రీమద్రోగమలకు, శ్రీమల కుముమవ్యాధులకును (శ్రేష్ఠ మయినది. ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, మొలల అంటు శ్రీమద్రోగములను, శ్రీమలకుంభవిందు కుముమద్రోగములను నిర్మూలముగా విందును. సీసా రు 1-8-0
దీనికి అనుపానముకై చందిని ఆ త్రువ మపయోగించుట ముఖ్యము. చందిని ఆ త్రువ సీసా 1-కి రు 1-4-0 వి. పి. శుక్లెను ప్రత్యేకము. పి. శి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదసహజం-పెరిదేపి, లూరుజిల్లా)

నెలకు రూ 3. పోస్తువిద్య
ఉర్దు (తురకము), ఇంగ్లీషు, సంస్కృతము, హిందీ, పంచాంగగణితము, జ్యోతిషము, ఉత్తర ప్రభుత్వతరములద్వారా నేర్పగలము. ఏదా ఇంటియందుండియే చదువవచ్చును. వారము ఒక పాఠము. భాష ౧ కి రు 3. వేరే గ్రంథములు కొనవసరములేదు. వివాచకయతులన్నిటిని తీర్చగలము. మాపోస్తుశిక్షణులు మావే. 6 నెలలలో మంచి జ్ఞానము రాగలదు. ప్రతి నెల ఫీసు ముందే పంపవలెను. అచ్యుత విద్యాలయం, తిరువూరు. (కృష్ణా).

శ్రీకృష్ణావతార తత్వము
ఇది పురాణరాజములన్నింటినుండియు మహాభారతకవీరి సంకలనమునండియు శ్రీకృష్ణకథల సంకలనమిదిగా కులభేదములేని వచనరూపమున వ్రాయబడును. సంకలనములు తొలలిన నట్లు శాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడును. స్తోత్రములకై ముద్రింపబడును. 850 పుటలకు దక్కువగాకుండ జక్కని ప్రైండుచేయించి 8 నెలల కొకరూరి 1-8-0 లకు చందాదాతలకు విక్రీయం జంపబడును. 12-0-0 లు పంపినవారు పోషక లాగాఁ బ్రకటింపబడుదురు. 1 నుండి 6 వఱకు సంపుటములు నిర్దిష్టముగా ఉన్నవి. 2208-1228 జనమంచి శేషాద్రికర్మ
ప్రధాన పండితులు, మునిసికల్ హైస్కూలు, కడప.

శ్రీమా న స్థా ల్లా సి సి మా త్ర లు
30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)
నెలకులభము (పోస్తుశిక్షణుల ప్రత్యేకము) గురమధికము. తీరీరములో ఉపాధికృతముచే కలిగిడి ప్రత్యేకకాళం. శ్రీమాత్రలు దివ్యామృతము. అశీర్వము, ఆరుచి, అమృతం, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగములందు బుక్షయము, పిక్కలు, పొర్ర్యములు, కిరక్కు, ప్రక్క, అగులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగ్గిట్టి తేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను నెంబునీమాన్యున ఇందు అనేక పీడలు చేరినవి. అనుభవముగల దొనగ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. విడుదా:- (1078)
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం.
పోస్తు నిడుమోలు, ఎలకుర్లు, కృష్ణాజిల్లా.

చెన్నవారి బహు ధరలు

1927 వ సంవత్సరమున 21 తేదీ శుక్రవారము.

1. ధాన్యములు.

దని మూల కా 1-కి	రు 122	మొదలు	126 వరకు
బియ్యములపాటలు			
కుసుమ తేనాలిది	,, 6 48	కులకు	14 0 0 15 0 0
బియ్యము	,, డిబ్బో	,,	15 0 0 16 0 0
బిల్లి	,, డిబ్బో	,,	16 4 0 17 0 0
రాగులు	కు. 164	అస్తా 1-కి	,, 11 6 0 12 0 0
శుభ్రులు	,,	,,	22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యములపప్పులు.

కందులు అస్తా 1-కి రు 208	,,	16 0 0 17 0 0
తెనగలు	,, డిబ్బో	,, 18 12 0 14 4 0
తెనలు	,, డిబ్బో	,, 16 0 0 17 8 0
బినుములు	,, డిబ్బో	,, 17 0 0 19 0 0
కుసుమ	,, ర 198	,, 15 0 0 15 8 0

3. సూనెవస్తువులు.

శుభ్రులదాన కా 1-కి	,,	150 0 0 152 0 0
నెయ్యము 1-కి	,,	14 0 0 24 0 0
కొండాపురంజేడు సెనగపప్పుకా 1-కి	,,	50 0 0 52 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	46 0 0 48 0 0
జేడు సెనగసూనెగానక కా 1-కి రు 115	మొదల	జూనె 111 0 0
అమడము కా 1-కి		105 0 0 106 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

కాయకనుపు కా 1-కి		73 0 0 74 0 0
కూరకనుపు	,,	44 0 0 45 0 0
నిరకకాయలు(గుంటూరుది) కా 1-కి		105 0 0 120 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలినుండు ములుగు 1-కి	రు	40,45
కాళహ నీహాయకట్టు	,,	50,55
బెల్లము కా 1-కి	రు	28 0 0 57 0 0
అస్కాచక్కెర అస్తా 1-కి	,,	28 4 0 28 8 0
చింతనండు కా 1-కి	,,	21 0 0 49 0 0

5. ఇనుము.

వట్టాకం కా 1-కి	,,	29 0 0 30 0 0
వడరం	,,	24 0 0 29 0 0
రవుండు	,,	24 0 0 32 0 0

6. నూలు.

నెం 20 చెన్ని నీలూం	జూట్టి	రు	3 0 0
నెం 6 చెన్ని కట్టాకి		,,	5 6 0
నెం 24 ,, లాకి		,,	6 2 0
నెం 60 ,, కాళం చెన్ని		,,	10 8 0
నెం 20 1/2 కాళుకజీ		,,	7 4 0
నెం 20 1/2 రెట్టెట్రిలు		,,	7 6 0
నెం 40 బామ్మరు 10 పా		,,	10 6 0
నెం 44 సాందో		,,	5 5 0
నెం 4 చెన్ని మనీడు		,,	4 6 0

7. దూది.

కోంజాబెట్టు జాడన 1-కి		రు 400 0 0
కల్పాడుదూది	,,	145 0 0

8. రోహములు.

నండి 100 రుణగీడ	,,	59 0 0 రు 59 4 0
జంగారు, కులము 1-కి	,,	21 0 0 21 2 0
నవరము 1-కి		18 8 0
ఇల్లడి కా 1-కి	,,	224 0 0 228 0 0
కాగి కా 1-కి	,,	247 0 0 250 0 0

గట్టికి తెలము
నెల డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0; వి. పి. సహా 0-9-0
ఈ తెలమును గాలుగు పూటలు రాచిన పీడ, గట్టి తెలునా, జల మొదలగునవి నశించును. తక్షణ చనితేయును.
దంత మూరము
డబ్బీ 1-కి రు 0-2-0; 12-కి 1-4-0
ఈ దంతమూరములో పండువోములవలన చిగుళ్లు గట్టి పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకొలుపుండును. నోటుడుగ్గంధము లేకయండును. పండ్లు మృదులువలె తెల్లగా నుండును.
అమృతాంజనం పిహో, బొంబాయి - మదరాసు.

ది ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

స్థాపన : 28-8-1925.

కార్యాలయము : ఇంద్రావతి రోడ్, ఆంధ్రాపటణము.

25 మిలియన్లలో అధ్యక్షుని మొదటి నిధి

భూమి, వస్తువుల భూమి, భూమి విధాన రూ 15 లక్షలు పైగా

భూమి, భూమి భూమి భూమి విధాన రూ 10 లక్షలు పైగా

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి భూమి

స్వీట్ కమిటీ చనిపోవద్దు!
సిల్వర్ స్వీట్ ను వాడుకు!!

స్వీట్ కమిటీ వచ్చిన దినము నుండియు
సిల్వర్ స్వీట్ ను నేవించిన, ఎట్టి ఆయాసము
లేకుండ నయముగను. మచ్చలు ముఖము
గాని శరీరము మీదగాని స్పృశించుచున్న
దీనిని స్వీట్ కమిటీ రాక్షసుడు నేవించిన ఒక
సంవత్సరమువరకు (పది) మొదలైనవి ఎన్నియు
నంటు. స్వీట్ కమిటీ తగిలిన రోగిదగ్గరకు
వ్యాధిలంటునని పలాటిభయము లేకుండా
దరిజరవచ్చును.

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
వివరములకు 4053

DAS GUPTA.
"SILVER SWEET"
20/1/3, CHITTARANJAN AVENUE NORTH
P O Beadon Street, Calcutta.

ఆహా!! ఎంతమోసము

శ్రీ గవర్న మెంటువారి కే సహాయము పొందుచున్న
(State-aided) మా శ్రేష్ఠ రీల్ తయారయినటువంటి సిల్క్
బట్టులు ఇంగ్లీషులో ప్రతినా క్లాట్టులోను 1918 సంవత్సరము
నుండి అనగా 12 సంవత్సరములనుండి అమ్ముచున్నవనే సంగతి
అందరకు తెలిసిన విషయమే.

1924 సంవత్సరములో గవర్నమెంటువారి ప్రోత్సాహము
వల్ల లండనులో జరిగిన బ్రిటిషు ఎంటైను ఎగ్జిబిషను మా
సిల్క్ బట్టులు పంపించియున్నాము. సదరు బట్టులు పరిశీలించునంత
మాకు ఒక మెదడున్న ఒక స్పృశితున్నామహానుభి యు
యున్నాడు. ఇందువల్ల మాబట్టులయొక్క నాణ్యతనున్నట్లు
దమున్నా మిలే యూహించగలరు.

యితేను కొంత ప్రజలకు మోసపుట్టి కలంపుతో
నాణ్యతనున్నట్లులు తయారుకేసి మాబట్టులే అని నమ్మించి
మోసపుట్టుచున్నాడు.

మాతామహు ప్రతిబట్టుచుండును. మా శ్రేష్ఠ రీల్ తయారు. మా
కేంద్రంలో తప్ప బట్టుకాత్రమే మాబట్టులని నమ్ము. కాల
నియమము స్పృశించునట్లు పరిశీలనా ధరలు తెలియచెప్పుకము.

ముప్పన స్వామిరాజు ఆంధ్ర వీరరాజు
శ్రీ లక్ష్మీ సిల్క్ మేన్యూఫ్యాక్చరీంగువరల్డ్స్
ప్రాప్రయిటరీస్, పెద్దాపురము
అంబి గాఫ్ అండ్ సు "సిల్క్ గుప్ప" 3353

తైలములను దుడ్డి
మీ ఉడుపులను ఏల పాడుచేసుకొనెదరు?
"కు రె యి న్"
జిడులేని నివారిణి. ఇది
తా మ ర ను
అవ్యతముగా తక్షణమే కుమర్చును.
ఒకసారి ఉడయోగించి మీరునిజమును గ్రహింపుడు. మా అవ్యతబోషణముల క్యాట
లాగునకు వ్రాయుడు. ఉత్తరములు అంగ్లమునందే వ్రాయవలెను.

N. POWELL & Co.,
BOMBAY 4.

ఏల
నెగరోగముచే బాధ నొందుచున్నారు?
మా అవ్యతబోషణ నివారిణి యగు
"గె న్"
వేలకొలది వ్యాధిగ్రస్తులకు అమోఘమైన గుణమిచ్చినది.
మీ విషయమును గురించి వ్రాసిన మీరేది పుచ్చకొనవలసినది నలకా నిల్చును. మా
అవ్యతబోషణముల బాపితా గల క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు. అంగ్లభాషయందే ఉత్తరము
లను వ్రాయవలెను.

N. POWELL & Co,
BOMBAY 4.

మన మందరము
ఒకే జాతికి చేరినవారమా?
మనమందరములకు చీలిపోయినను, లేక మన శరీరములు విషయమై అశ్రద్ధతోనున్న
ను ముగిసినాకే చేరినవారమా?

ది మద్రాసు డెన్సిటీ ఫ్యాక్టరీ,
పోస్టుకాక్సు నెం. 86, మద్రాసు.